

Yaz Öyküleri

Derleyen: Onur Çalı

ÖYKÜ

KİTAP CUMHURİYETİ

Yaz Öyküleri

Öykü

Derleyen: Onur Çalı

KİTAP CUMHURİYETİ

Kitaplar özgürlük ister!

Haziran 2021

Kitap Cumhuriyeti

kitapcumhuriyeti@edebiyathaber.net

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yazılı izin olmaksızın edebiyathaber.net haricindeki bir internet sitesinde yayınlanamaz ve basılı hale getirilemez.
Ticari mal değildir; satılamaz.

Yayın Yönetmeni: Emrah Polat

Editör: Onur Çalı

Düzeltilen: Ömer Turan

Kapak ve Sayfa Tasarımı: Esranur Gelbal

SUNUŞ

Onur Çalı

Yaz güzel, sıcak ve uçucu şeyleri çağrıştırır genelde. Okul tatili, deniz, güneş... Fakat yaz bazen de kuraklığın, kıtlığın, yoksunluğun mevsimi olabilir. Tarlada, dükkanda, evde çalışmayı da çağrıştırabilir. Aileleriyle birlikte tarım işçisi olarak çalışan çocuk işçiler de gelir akla, rahat ve özgür günler de.

Yazar arkadaşlarımdan birer yaz öyküsü yazmalarını istediğimde benim kırk yıl düşünsem aklıma gelmeyecek imgelerle yazacaklarını biliyordum. Tahmin ettiğim gibi oldu: Birbirinden çok farklı ve iyi öyküler okuyacaksınız bu seçkide.

Bu seçki için yeni öyküler kaleme alan, heyecanımı paylaşan tüm yazarlara gönülden teşekkür ederim.

Seçkilerde dizilim genellikle alfabe sırasına göre yapılır. Ben bu seçkide öykülerin bana ulaştığı tarihi esas aldım.

Yaz öyküleri seçkisi ile birlikte edebiyata küçük bir iz bırakmak, seçkide öyküleriyle yer alan yazarlarla aynı kitapta olmak benim için büyük mutluluk oldu.

Umarım okuyan herkesin içi ısınır.

Merhaba!

İÇİNDEKİLER

MASADA DÖRT KİŞİYİZ ŞİMDİ	
<i>Hakan Sipahioğlu</i>	8
ABLAM HAZİRAN	
<i>Çağdaş Küçük</i>	15
TEMMUZ YOLU	
<i>Duran Emre Kanacı</i>	19
MAVİ GÜVERCİN	
<i>Halil Yörükoğlu</i>	40
ÇOK UZAK	
<i>Hande Çiğdemoğlu</i>	45
ATEŞ BÖCEĞİM OLUR MUSUN?	
<i>Ayça Erkol</i>	57
KOYUN KOYUNA	
<i>Ruhşen Doğan</i>	71
ŞİMDİ NE YAPMALI?	
<i>Mesut Barış Övün</i>	75
TEKRAR YAZ	
<i>Aslı Akarsakarya</i>	84
BİZE AYRILAN SÜRENİN	
SONUNA GELDİK SEVGİLİM	
<i>Nilüfer Ataç Canbayır</i>	90
KAVANOZ	
<i>Mehmet Fatih Özbey</i>	94
İNSAN ETİ AĞIRDIR	
<i>M. Özgür Mutlu</i>	98
UNUTULMAZ BİR MİSAFİR	
<i>Mehmet Can Şaşmaz</i>	106

YAZ AKŞAMLARINA	
<i>Gülhan Tuba Çelik</i>	116
BEN EMİN'İ VURMUŞUM	
<i>Gül İnce Beqo</i>	122
YAZ KÜRESİ	
<i>Derya Sönmez</i>	131
HEMDEM	
<i>Ayşe Başak Kaban</i>	138
PORTAKAL NERGİSİ	
<i>Suzan Bilgen Özgün</i>	143
KÖR BİR ÇİÇEK İÇİN AVUÇLAR	
<i>Hakkı İnanç</i>	152
SENİN O BAL SAÇLARIN	
<i>Nalan Kiraz</i>	155
YÜZER GİBİ YAPTIK	
<i>Ayten Kaya Görgün</i>	164
KALBE GİDEN BÜTÜN DAMARLAR	
<i>Makbule Aras Eivazi</i>	168
O KORKUNÇ KAZA	
<i>Defne Suman</i>	174
SEN DE YAZ	
<i>Esra Özdemir Demirci</i>	199
İSTANBUL'DAN GİDİŞ	
<i>Deniz Arslan</i>	204
MAVİ BİKİNLİ KIZ	
<i>Tunç Kurt</i>	210
SINIRLARI KAYBOLMUŞ ŞEYLER	
<i>Vuslat Çamkerten</i>	220

MASADA DÖRT KİŞİYİZ ŞİMDİ

Hakan Sipahioğlu

“Köften gene nefis olmuş be Nermin! Ellerin dert görmesin. Valide hanıma çok selamlar!”

Dario'nun sesi bu. Sokağa kaçmış yine demek. Dört yaşında, tekir. Canım oğlum, ellerinizden öper. Büyümüş de Nermin'le konuşuyor.

Bir de ben konuşabilsem Nermin'le. Aşkımı anlatmaya kelime bulabilsem. Hadi buldun diyelim, cama çıkıp o meftun olduğun gözlere bakabilecek misin şu hâlinle?

“Çılgın âşık” olmak romantik bir şeydir, “atletli çılgın âşık” olmaksak psikiyatrik.

Yarıçıplak oturmuş, “Çıldırtan Sıcaklar Gidiyor” haberini izliyordum.

Yani izliyorduk. Sıcak ve ben.

Bu temmuz sıcığı var ya, arsız misafirlerin en arsızı. Çöktü eve kalkmıyor. İşin kötüsü, evin sahibi gibi

davranıyor. Sürekli bir şeyler buyuruyor, hiçbir işin de ucundan tutmuyor. Daha saat dokuz olmadan gelip dürtüyor seni. “Kalk, ben uzanacağım biraz,” diyor, sıkıysa kalkma. Durulmuyor ki yatakta. “Git bir banyo yap gel,” diyor, hadi yapma da görelim. “Çık odadan, biraz yalnız kalmam lazım,” diyor, yanıyor oda. El mecbur, çıkıp kapıyı da kapatıyorsun.

Bizde misafire “git” demek olmaz ya, kapıyı pencereyi açıp ima ediyorsun, yok anam, anlamazdan geliyor. Konuşacak bir şey de kalmadı, öyle susmuş oturuyoruz günlerdir.

“Sen de duydun mu?” dedim sıcağa. “Dario ne de güzel, ne de saygılı konuştu Nermin’le.”

Cevap yok. “Yata yata kilo aldım resmen,” diye mırıldıyor kendi kendine. Belinin yanlarından çıkan fazlalıkları sıkarak. Seninle konuşanda kabahat! Ah şimdi sana öyle bir cevap versem ki duyunca bozulsan, artık istenmediğini de anlarsan yavaştan. Ne desem, diye düşünmeye başlamıştım ki...

O vesileyle çalıştı motor:

“Ulan kedi konuşur mu hiç?”

Fırladım kalktım yerimden. Elimi yüzümü yıkadım. Üzerime bir şeyler geçirip evden çıkmaya davrandım. Gelgelelim dışarı adımımı atar atmaz bir şeye toslayıp tekrar düştüm içeriye. Kaldırdım başımı baktım ki öğlen güneşiymiş çarptığım.

İzmir sosyetik bir güzelse, öğlen güneşi de onun badigardıdır. Maşallah çam yarması gibi. Eli ağır. Sen Varyant’ın üzerinden denize karşı sere serpe uzanmış

kenti izlemek istersin, o “Yasak kardeşim,” diye geri itekler seni sürekli.

Fakat bu kez durum ciddi. “Bir dakika kardeşim, kedimin hayatı söz konusu...” Benzeri bir şeyler mı rıldanıp sıyrılıyorum kerpeten gibi saran ateşten kollarından.

Nereye gitti şimdi bu kedi?

Bir yandan eriyerek yürüyor, bir yandan söyleniyorum kendi kendime.

“Konuşursun ha Dario? Biz senin aşını, mamanı, oyuncağını bir gün eksik etmeyelim, sen bize bir teşekkürü çok gör... Sonra Nermin’i görünce dile gel. Namussuz hayvan!”

Ama o Nermin de ne Nermin’dir bir bilseniz... Ölüyü diriltir mübarek, kediyi konuşturmak iş mi? Çekik gözlerine baktıkça Girit’i hatırlar mübadil torunları. Öyle beyaz bir ten ki bakmak için akşam olmasını bekleyeceksin, maazallah kör eder. Sokağa girdiğini saçlarının kokusundan anlarsın. Fesleğen kokar.

Aylardan temmuz, saat 14:00. Kavruluyor İzmir! Korların üstünde yürüyen o Budist rahipleri getirip Eşrefpaşa’da bir saat dolaştırın bakalım, Buda’sına ayrı, nirvanasına ayrı sövüp dinden çıkmazlarsa ne olayım. Bense sirklerde ateş çemberinin içinden geçen aslanlar gibi yüzümde artık kayıtsızlaşmış bir ifadeyle dalıyorum sokaklara. İzmirliyiz biz, yangından doğmuşuz.

“Dariooo! Oğlum neredesin?”

Kedisini, köpeğini ararken böyle bağırانlarla alay ettim hep. Çek şimdi cezasını! Nereden bileyim Da-

rio'nun bir gün "Buradayım babacığım," diye cevap verebilecek olduğunu?

Derken Cici Park'ta yakaladım izini. İki seksen uzanıyor pezevenk bir ağacın gölgesinde. Yarı uyuklar hâlde, mırıltılı düşler görmeye başlamış bile.

Ulan!

Uzaktan mırılıyor sanmıştım, "Nermin" diye sayılıyorymuş meğerse!

"Nermin..." derken kuyruğunu kaldırıp kaldırıp keyifle yere vuruyor bir yandan. Sokuldum yanına, hiç ses etmedim. Sırtını, ensesini, gıdısını okşadım. Ben de uyuklama vaziyeti aldım ki hazır Dario Nermin'i rüyasında yakalamışken ben de katılayım aralarına. Tuttuğun fareleri getirip haliya bırakmayı biliyorsun Dario, Nermin'i de tut getir bir kere rüyada da olsa.

Bir uyandım ki yok. Dario'nun sırtı diye şortumu okşuyorum. Rüya mı gördüm, konuştu mu gerçekten bizim kedi? Parkın çeşmesinde yüzüme su çaldım, çam kokusunu burnuma çarpa çarpa. Aramadığım yer kalmadı o gün Dario'yu. Ama burası İzmir. Kim bilir nereye gitmiştir? Değil mi ki İzmir'in her yeri İzmir'e dâhildir, insan herhangi bir yerinde olmak için sonsuz sebep bulabilir.

Mesela kürkünü meltemle havalandıra havalandıra Çahabey merdivenlerinden Karataş'a inmiştir, Bahribaba'da mırıltılarını bir otobüsün homurtusuna katmış İnciraltı sahile doğru ilerlemektedir. Mesela Asansör'e çıkmış, kendine arkadaş aramış, Roş Ha Har Sinagogu'nun dibinde meşe oynayan çocukları

görünce soluğu onların yanında almıştır. Belki de almış Konak'a kadar yürümüş, duramayıp atlamış püfür püfür Karşıyaka vapuruna, denizdeki köpüklere dalıp gitmiştir. Hiç karşıya geçmeden Kemeraltı'na dalmıştır ya da iyi mi, buz gibi limonata içerek tavla oynayan esnafların oyununa karışmış, Kızlarağası Hanı'nın serinliğinde şımarıp incik boncuğu devire devire koşturmuştur. Şehirle oynuyordur Dario, İzmir sokaklarını yün yumağı yapmış, dolanıyordur.

Koydunsa bul.

Çaresiz, döndüm geldim eve. Dario yoktu. Ama bir fesleğen kokusu...

Bıraktığım yerde oturuyordu misafirim temmuz sıcağı.

“Bulamadın de mi lan konuşan kediyi?” diye sordu. Bu sefer de benim gıcıklığım tuttu. Cevap vermedim.

“Yoksa muhabbeti sarmayınca yol mu verdin kediyeye?” Pis pis güldü.

“Nermin kabak çiçeği dolması getirmiş sana. Mutfak masasında duruyor. ‘Sever mi bilmiyorum ama...’ dedi. ‘Kedisine sorsaydın ya sabah,’ dedim ben de. ‘Kendisine,’ diye anladı herhalde. ‘Göremedim ki,’ dedi, gitti.”

Televizyonun karşısına geçip tükenmez bir iştahla mideye indirdim dolmaları. Nermin'e ait olan her şeyi kendime katmak ister gibi. Haberler hâlâ “Çıldırırtıcı sıcakların son günü,” diyordu. Kapattım. Bir umut geri döner diye kumunu temizleyip mamasını tazeledim Dario'nun. Şöyle bir kontrol ettim, kapı,

pencere ardına kadar açık mı diye hâlâ. Açıktı. Odama girdim, yatağa uzandım.

“Aaa bak neyi söylemeyi unuttum,” diye seslendi tam ben yatmışken, o hain, nemrut temmuz sıcağı. “Nerminler yarın taşınıyormuş, ‘Görüşemezsek selamımı söyle,’ dedi.”

Bilerek sona saklamıştı bu bilgiyi. Bana daha da eziyet etmek için.

Biraz ağladım. Belki biraz daha. Sabaha kadar döndüm durdum sonra yatakta. Yarı uyur, yarı uyanır... Bir Dario konuşuyor, bir ben konuşuyorum Nermin’le. Bir Nermin’in peşinden gidiyorum, bir Nermin enseme okşuyor ben mırlarken. Dario kapıdan giriyor, Nermin odama geliyor, odam sıcak oluyor, ben Dario’yu kovalıyorum, yorganı kaldırıyor Nermin, dudakları temmuz sıcağı...

Temmuz sıcağı yüzümü yalıyor.

İkindiyi geçmişti saat.

Ne uyumuşum... Gözümü açamıyordum.

Dario! Dario gelmişti. Mamasından yemiş, hacetini gidermişti. Kapıdan çıkarken yakaladım şerefsizi.

“Dario! ‘Dario’ dedim sana, dursana ulan!”

Duymazdan geldi. Takıldım peşine. Patilerinin değdiği her yerde bir fesleğen kokusu.

Yine açık unuttum evin kapısını.

Olsun.

Çok dolaştırmadı Allah’tan o gün beni. İkiçeşmelik’ten Gazi Bulvarı’na, oradan Sevgi Yolu’nu izleyip indik Cumhuriyet Meydanı’na. Kordonboyu’nda bi-

raz yürüyünce ver elini Punta.

İzmir yollarının düğümlendiği nokta.

Yakaladım işte: Dario ve Nermin, sahile bakan bir masada. Yanaşıyorum yanlarına. Dario güler yüzlü garsonu yanına çağırması, soğuklardan istediklerini söylüyor. Patilerini yuvarlak yapa yapa “Sen şimdi ortaya...” diye anlatıyor. Deniz ürünü istiyor canı paşamın. Çoktan akşam olmuş, insan gözlerini ayırmadan Nermin’e doyasıya bakabiliyor. Sırf bunu bilmenin hazzıyla, yumuyorum gözlerimi.

Böyle de görebiliyorum çünkü: Gülümsüyor Nermin. Dalgalar oyuncu yunuslar gibi Alsancak sahiline vurup vurup kıkırdıyor. Günbatımı havaya boca etmiş olanca pembeliğini. İnsanlar çimlerde uzanıyor, kimisi içinden, kimisi dışından şarkı söylüyor. Duyuyorum. Fal baktırıyor birileri, gelecek kendini tutamayıp falda gülümsüyor. Garson, Dario, Kordon, Karşıyaka gülümsüyor.

Temmuz sığının sesiyle açıyorum tekrar gözümü. Masada dört kişiyiz şimdi: Nermin, Dario, ben ve o.

“Abi hiç gidesim de yok ama, artık bana müsaade,” diyor.

Bir şey söylemeyip elimle işaret ediyorum “Otur, otur” diye. Sipariş ettiğimiz soğuklar geliyor. Dördümüz de gülümsüyoruz.

ABLAM HAZİRAN

Çağdaş Küçük

Bugün baktım leylekler yuvada yok. Yaz bitiyor, Haziran gidiyor. Ablam doktor olacak. Ablam Haziran.

Üniversite sonuçlarının açıklandığı günden beri evde bir bayram havası var. Annem ve babam hiç olmadığı kadar mutlu. Ben bayram kutlamıyorum.

Ablam ilkokulu bitirdi, Anadolu Lisesi'ne girdi. Sonra Fen Lisesi'ni de kazandı, yatılı diye göndermediler. Ablam hep çalışkandı zaten, üstelik de zeki. Benim durumum karışık.

Bu sene Anadolu Öğretmen Lisesi sınavına girdim, kazanamadım. Devlet Parasız Yatılı sınavına girdim, karavana. Fen Lisesi sınavına zaten girmedim. Astsubaylık sınavına Balıkesir Ordu Donatım Okulu'nda girecektim. Otobüse bindim, içim geçmiş, gözümü bir açtım Susurluk'tayım. Babam bir hafta konuşmadı benimle. Sonra Meslek Lisesi sınavına girdim, puanım Ağaç İşleri Bölümü'ne yetti. Bilemedim baştan,

söylenişi değişik geldi, iyi bir şey sandım meğer marangozlukmuş. Babamla ablam, beni Elektrik Bölümü'ne yerleştirmek için okul müdürüyle görüşmeye gittiler, adam, "Kontenjan boşalırsa Torna-Tesviye Bölümü'ne alırız," demiş. Annem, "Meslek Lisesi seni bozar, sen düz liseye git en iyisi," dedi.

Ablam üniversiteyi kazandı hâlâ kitap okuyor. Elinden tüm gün hiç düşürmüyor. Ben bir kitap okumaya niyetlendiğimde daha ilk cümlede esniyorum. Nefret ediyorum okumaktan, sıkıntıdan patlayacak gibi oluyorum. Gittiğinde onu hep cam kenarındaki karyolada oturmuş kitap okurken düşleyeceğim. Haziran, sen ne güzelsin.

Haziran mükemmel flüt çalar. Hiç notalara bakmadan hem de. "Hangi deliğe basacağını nereden biliyorsun?" dedim, "Senin, konuşurken hangi kelimeyi söyleyeceğini bilmen gibi," diyor. Anlamış gibi yaptım. Ablam, radyo istek hattı gibi. Hangi şarkıyı istesem hemen çalar, hiç zorlanmaz. Ben sadece kapı zili çalabiliyorum. Dedemden bize kalan mandolini bile kendi kendine öğrendi. Ben daha elimi sürmedim. Babam, üniversite sınavını kazandığı için ablama hediye olarak onun hep hayalini kurduğu piyanoyu alacak. Ben olsam, altıma bir araba çek baba derdim. Şöyle camları siyah filmli bembeyaz bir Tempra, hem de acenteden. Haziran bana bir gün, "Eğer annem ve babamın üzülmeceğini bilsem tıp fakültesine değil konservatuara giderdim," dedi. "Orası neresi?" dedim, müzik okuluymuş. Ablam gibi kızım olsa keşke.

Yaz hiç bitmese, o hep bizimle kalsa. Kışı sevmiyorum, okullar açılacak, ablam gidecek. Ablam Haziran.

O okuldan geldiğinde evin havası değişir, sanki böyle bir canlılık olur. Annem, babam ve Haziran hep neşe içinde konuşur dururlar. Sofrayı hazırlarken, bulaşık yıkarken, çamaşırları durerken, dışarı çıkmaya hazırlanırken... Hep bizi gülümseten şeylerin bahsi geçer o aramızdayken. O gidince gülmeyi unuttur muyuz?

Ablamla en büyük keyfimiz cuma günleri okul çıkışı videocudan VHS kaset kiralayıp patlamış mısır eşliğinde film izlemek. O olmadan ben şimdi tek başıma nasıl korku filmi izleyeyim? Arkadaşına gittiği bir akşam ışıkları kapatıp *Kötü Ruh 2*'yi izledim, gecenin bir vakti annemin çığırışıyla gözümü açtığımda yatak odasında babamın başucundaki komodinin çekmece-sine işiyordum. Ertesi gün babam videoyu bir aylığına yasakladı.

Haziran yüzünden hiçbir kızın götüne bakamıyorum. Sırada kaykılarak oturmuş arkadaşlarımın sütun gibi bacaklarını görünce hemen başımı başka tarafa çeviriyorum. Ya ablama da bakarlarsa diye... İlkokul beşinci sınıftan beri sevdiğim bir kız var, Cansel. O da bana karşı boş değil, biliyorum ama arkadaşlık teklif edemiyorum. Dayanamaz, onu pembe ağzından öperim diye çekiniyorum. Sanki ben böyle şeylerden uzak durursam ablama da başka erkekler fenalık yapmaz gibi geliyor. Neden böyle, bilmiyorum. Güya kendimce onu kolluyorum. Onun mesela hiç sevgilisi

olmadı bugüne kadar, ya şimdi tıp fakültesine gidince birini bulursa? Babam ona İzmir’de ev tuttu, aneanemle kalacaklar. Kadın, yürüyen bir ceset zaten, ya ablam eve gizlice oğlan alırsa? Bizim bunak hayatta anlamaz. Üstelik üniversitede kızlar teklif ediyormuş, Haziran da böyle yoldan çıkmasın sakın. Yanaklarım kızarıyor, içimi ateş basıyor, düşünmesi bile ne kötü. Saçı uzun aklı kısa desem, onun saçları da kısa. Ah, bari şöyle Tolga Savacı gibi yakışıklı bir sevgili bulsa. Ablama öylesi yaraşır. Birbirlerini hep sevseler ve sonra da bir an önce evlenseler. Haziran’a güvenirim ben, sevse de elletmez. Elletmezsin değil mi abla?

Üst katımızdaki Feride Teyze çıktı geldi geçen. Ablam gidecek diye hediye almış ona. Kulak misafiri oldum “Nermin, kuş uçuyor yuvadan artık,” dedi anneme. Aklım yerinden çıkacak gibi oldu. Uğursuz kadın. Çok kızdım ama dediği doğru tabii. Ablamın hatırası dolanacak bu evde artık. O da adı gibi belki de senede bir gelip evimizi aydınlatıp gidecek.

Yaz bitiyor, güneş sanki bizden usanmış gibi artık erkenden batıyor. Okullar açılacak diye ruhum daralıyor. Ablam gidecek, ablam Haziran.

TEMMUZ YOLU

Duran Emre Kanacı

Kadın yalnız bir kere gördü rüyasında Duman Ağa'yı. Gözlerini Üsküdar'da bir kış gecesine kapamış, Demre'de bir yaz seherine açmıştı. İki yanı yeşil bir yolda duruyordu. Güneşin ufka henüz kavuştuğunu zannediyordu. Bu topraklara karşı lütfkâr güneşin ağırlığını, akşamın serinliğini ve bir bir söken yıldızların kuvvetlenen ışığını aradı. Oysa güneş, geceyi yırtmak üzereydi. Gecenin yırtılıp ovanın üzerinden atılması sancılıydı. Göğün sökülen dikişlerinden birer birer sızmaya uğraşırды habis ruhlar güne ve ancak aralarından ete kemiğe bürünmeye muktedir olanlar yere ayak basıp yüzlerini doğan güneşe çevirebilirlerdi. Yüzlerini doğan güneşe çevirebilenler zaferlerinden mağrur, kinlerini kamçılar ve karışıklardı beşer arasına.

İki yanı yeşil bir yolda duruyordu kadın. Varlığı yalnız kendisine ayan bu tuhaf Demre şafağı sökerken ruhlardan ilkinin kendini göğün boşluğuna bıraktığını gördü. Çarpık bacaklarını açtı ruh, kollarını yanık

derisine sardı. Boşluğa süründükçe yanık derisi kavladı. Karnından on, bin, yüz bin diş sökün etti, bir sıraya dizildi. Çatlayan kafatası öne arkaya uzayıp çeliğe dönerken göğün yarısını geçti, bacakları kendi içine kıvrılıp iri tekerleklere döndüğünde yolun soluna, yeşillığe düştü. Dişleriyle yeşillığı biçti. Kadından yana sürdü kendini. Kadın sallanarak yola meyletti. Yolun sağından, yeşillikten bir ışık doğdu. Güneş böyle yakar mıydı insanın tenini? Gözlerini kısıp baktı kadın. Yok, güneş değildi, bir başka ruh, boyu kendi boyundan uzun bir gaz lambasına dönmüştü. İki eliyle koca göbeğini tutmuş, ışığıyla onu kör etmeye uğraşıyordu. Bir kesif koku aldı ovayı. Lambanın fitili uzun, örme saçlardı. Alev geldikçe örmeler bir bir açılıyor, saç telleri çıtırdayıp alevi körüklüyordu. Kadın döndü. Çelik bineğin dişleri, yeşilliğin altındaki kara toprağı meydana çıkarıyordu. İleriye, dedi kadın. Koştu.

Gökten kızmış bir kaya düştü yolun sonuna, çatlayıp iki yana ayrıldı. Çelik araç dişlerini, gaz lambası camdan göbeğini yere kadar eğdi, selam durdu. İki yana ayrılmış iki kaya parçası arasında bitti Duman Ağa. Kadının onu rüyasında ilk ve son görüşüydü. Bunu bildiğinden berisindeki ifritleri unuttu. Kadının arkasında, ufukta güneş baş gösterdi. Birkaç tepeye vurdu. Kadın, yüzünü göreceğim, dedi, yüzünü gözlerime kazıyacağım. Duman Ağa'nın sırtı dönüktü. İpek gömleğindeki tozu silkti. Cepkenini düzeltti. Güneş, geceyi yırttı. Duman Ağa mağrur, yüzünü doğan güneşe döndü. Yüzünü kadına döndü. Yüzü

alacalı gri, yüzü duman. Duman döndü, sıkıştı, yüzde kahkaha atacak bir ağızlık yer açtı. Kadın düştü.

Güneş doğdu. Duman Ağa'ya, berisindeki kaya mezarlarına, onların tepesinde, kadının babasının mezarına düştü, onları aydınlattı. Duman Ağa'nın gölgesi kaya mezarlarının, onların tepesindeki mezarın üzerine düştü, büyüdü. Duman Ağa'nın parmakları tırpanın sapını sardı, kaldırdı.

Güneş doğdu. Kadın, "Yok," dedi, "Affet baba. Bir daha sana gelemem!"

Işıl, Üsküdar'da bir kış sabahında verdiği sözü, bahara doğru unuttu. Nisanda izin dilekçesini doldurup sekreterliğe bıraktı. Yaz izinlerini erkenden onaylatmak iyiydi. Sınıf atlamak için canhıraş yaz okuluna akın eden öğrencilerin dönem sonu yakarışlarına maruz kalmayı istemezdi hocaların çoğu. Yazın en civcivli zamanlarında güneşin, kumun, tepelerin serinliğinin lezzeti yaz okulunda kazanacakları fazladan bir maaşla mukayese edilemezdi. Bu yüzden hocaların izin dilekçeleri baharda birbirleriyle yarışır. Yine de pek çoğu bilirdi ki arkadaşları Işıl Hoca, temmuzda İstanbul'da olmayacaktı. Hatta bazıları ona atanan dersleri gönüllü alırdı üzerine. Işıl, temmuzda babasına giderdi.

Mehmet, yazın yaklaştığını garaj önüne biriken arabaların sayısının artmasından anlardı. Uzun seyahatlere çıkmadan evvel sanayide son bir kontrol isterdi tatilciler zîra çocukları arka koltukta sıkıntıdan ağlaşır ve dişlerini sıkarken ya da arkadaşları bagajdaki termos çantadan biraları birer ikişer çekerken kimse

dağ başında kalakalmak, telefonunu göğe uzatıp uçuşan sinyalleri yakalamaya çalışmak istemezdi. Kaçak yapmayacak boynu kalın bir devridaim pompası, harâreti engelleyecek yeni bir termostat, yokuş yukarı çıkarken çat diye kopmayacak mukavemetli bir V kayışı. Mehmet'in kolaylıkla üstesinden gelebileceği işler. Mehmet, bileğinin kıvraklığını baharda artırır, yaz başında tavan yaptırırdı. Yokluğunu sırasıyla kendisine, çırak ve ustalarına, sonra tüm sanayiye telafi ederdi. Mehmet, temmuzda babasına giderdi.

Çağan, yine kütüphanenin bankosuna yaslandı. Çocukluğunda kurumuş çamur tabakalarının arasından söküp aldığı sikkeyi parmaklarıyla çevirdi. Her seferinde tavana dek uzanan kitaplıkların oluşturduğu koridorlara, yarı uyur yarı uyanık kitap sayfaları çeviren öğrencilere bir göz gezdirirdi ilkin. Sonra sikkeyi havaya atar, sol eliyle tutardı. Baba Zeus gelirse bankodan ayrılmayacak, oğul Herakles gelirse eski eserler katına inip Meral'i kahvaltıya davet edecekti. Kahvaltıda, ondan hoşlandığını söyleyecekti. Ezberlemişti artık: Baba Zeus tahtında; sol elindeki asayı kavramış, adaleleri gergin ve yüzü öfke dolu. Çağan sikkeyi attı, tuttu. Avcunu açtı: Oğul Herakles'in başı dik; yendiği aslanın kürkünü boynuna dolamış, gözleri ileriye bakıyor. Bilgisayarının başına geçip saate baktı. Altıya çeyrek var. Altıda kütüphaneyi temizlikçilerin çalışabilmesi için bir saatliğine kapatacaklardı. Çağan, Meral'i Vezneciler'e, kahvaltıcıda ballı pişi yemeye götürecekti. Asansörün kapıları açıldı. Meral

bankoya yürüdü. Uzunca eteğinin salınışında Çağan'ı çağırın bir şeyler vardı. Çağan, şimdi çoktan uykuya dalmış öğrencilere “Yeter okuduğunuz,” diyecekti, kovacaktı onları, kitaplıklardaki kitapları yere dökerek, Meral'e tam da onun seveceğini sandığı türden saman sarılı, buram buram bilgelik râyihalı bir döşek yapacaktı, saçlarını sararmış sayfalara yayıp onu yatacağı, yanına uzanacak, güzel yüzünde kırmızı bir hat şeklindeki ince dudaklarına dokunacak, diyecekti ki, “Meral, evet, imzalarım tabii.” Çağan, bir garip sabah talihsizliği bedenini zapt etmişken sandalyesinden kalkmaya cüret edemedi, Meral'den nöbet çizelgesini uzatmasını istedi. Meral'in o geceki nöbetini de onadı. “Teşekkür ederim Çağan.” Meral yürüdü. Sonra durup döndü, bankonun önünde durdu. “Bu arada ben yazdan sonra yokum, görmüşsündür belki, yaz atamaları geçen hafta geldi, üzerine seninle hiç konuşmadık, ben, ben Edirne'ye gidiyorum.” Çağan, yazın gelişinden müthiş bir yıkıma uğradı. Kütüphanecilerin yaz atamaları! Meral'in orada daha ikinci senesiydi, hiç ihtimal vermemişti! Sikkeyi avcundan düşürdü yere. Meral'i kahvaltıya davet etmek için açtı ağzını: “Meral, temmuzda Akdeniz'e gelir misin benimle?” Bir süre öylece durdular. “Benimle dediysem, şey, temmuzda kuzenlerimle, müzeden arkadaşlarla beraber amcama gideriz. Gelmek ister misin?”

Çağan çayını yudumlayan Meral'i izlerken yanlarından akıp giden tramvay, kapılarını henüz kalabalıklaşmamış Beyazıt'a, kumruların yamacına tünediği

Çemberlitaş'a, Çemberlitaş'ın kentin selameti için göz zaptında tuttuğu Burma Direk'in yakınına, Atmeydanı'na açıyordu. Müzeden bir durak evvel inen Büke ikizleri poğaçalarını sardırıp Burma Direk'e selam durdular. Gün gelecek, direk yıkılacak, direğin efsunuyla hapis düşmüş yılanların anası serbest kalacaktı. Yaveri karayılanlar tüm kentleri bir bir alacaktı. Hiç konuşmadan, kafalarında benzer hayallerle tırmandı ikizler Gülhane'den yukarıya, müzeye. Armağan ve Alper Büke, hayal ettiklerine parmaklarının ucuyla dokunma lüksüne sahip olmuşlardı uzun çalışma yıllarının sonunda. Tepelerdeki kimselere el uzatmadan, onları tanımadan, onlardan yardım dilenmeden. Sâfi çalışarak. Böylece benzer yokuşlardan kendileri gibi yalnız gayretiyle tırmanmış arkeolog Cengizhan Işıklı Hoca'nın asistanları olmuşlardı. Çünkü kifâyetli olan, bir diğerini arar bulurdu. Kifâyetsiz olan ise bir diğerini tutar bırakmazdı. Savaş meydanında sağ elinden düşmana ateş topları kusan yüce Mısır kralının dikte ettiği antlaşma da onlara bir nefes uzaktaydı şimdi, önünden rahiplerin boynuzları ayva çiçeğiyle süslenmiş kanatlı boğaları geçirdiği İhtar kapısı da. O sabah, müzeye girip Cengizhan Hoca'nın portresinin önünde selam durdular. Cengizhan Hoca'sız geçen on yıl. O gün öğleye kadar merhum hocalarının; Işıl ve Mehmet'in babası, Çağan'ın amcasının aziz hatırasına yazılan anmaları toparladılar. Temmuzda bir kere daha sevgili hocalarına gitmeden evvel, müzede bir anma günü düzenleyeceklerdi.

“Geçenlerde,” dedi Çağan, “Rüyamda koca bir cip kullanıyordum, yine de seninki kadar hızlı değildi!” Güldüler. Temmuzun ilk günü toplaşıp Kadıköy’de kahvaltı eder, birbirlerine hâl hatır sorar, sonra aynı gayede birleşip sessizce Temmuz Yolu’na düşerlerdi. İlk muhabbet Mehmet’in cipinden, biraz da alayla açılırdı. “Kırk yıl çalışsak altımıza buna benzer bir araba çekemeyiz arkadaşlar.” “Ya da ensesi kalın bir tanıdığımız olmadan.” “Zor, çok zor!” “Ne münasebet! Uğraşmayın kardeşimle,” dedi Işıl, arka koltuğa dönüp. Sonra Mehmet’in yanağını sıkmaya uzandı. Mehmet başını çekti. “Aman bırak abla. Okumaktan kafalarında saç kalmamış.” Dikiz aynasına sıırttı, “Kıralarını zor ödüyorlar ya beni kıskanıyorlar.” Işıl ellerini kucağında birleştirip önüne döndü. Kardeşine göre o da bu kıskanç gürûhun bir üyesiydi elbette. Babasının yolunu izleyen Işıl ve babasının yolundan ayrı düşmüş Mehmet. Mehmet’e göre sonunda kazananın kim olduğu âşikârdı. “Hem model yükseltmenin zamanı geldi de geçiyor, baksana, arkada sıkışmadınız değil mi?” Meral bir tutam saçını arkaya aldı, “Ben gayet rahatım,” dedi mahcup, Çağan’ın elini tuttu. Son aylarda Çağan’a da onlara da iyi bir yoldaş olmuştu Meral. Diğerleri gülümsedi; çok bilen kişi, anlatacaklarını anlayabilecek insana anlatmaktan memnun olurdu. Bu yüzden Meral’in varlığı onlara memnuniyet vermişti ve bu yüzden ikisi yemekli, çoğu sigaralı molaların ve on bir saatin ardından Patara kentinin girişinde biletlerini kestirdiklerinde

Meral'e anlatmak için birbirleriyle yarıştılar: "Lukka ülkesine hoş geldin." "İşte Meclis binası şurada. Romalılara direnme kararı ilkin burada alınmış." "Vilia Procula adını duymuş muydun? Pataralı kadın yurttaş. Onun hayatı sezonlar boyunca şu antik tiyatrodan oynanmış." "Gel Meral, şehri yarın gezeriz. Biz her sene önce kumsalda güneşi batırırız." "Cengizhan Hoca kumsalı çok severdi." Ayaklarına terliklerini geçirip yürümeye başladılar. Mehmet onlardan ayrı-ayrı büfeye, Asiye ablasına gitmişti. Asiye sandalyesinden zorlanarak kalktı. Mehmet'i yanaklarından öptü. "Büfede pineklemekten ne hale geldim." Göbeğine vurdu. Mehmet'i tuttu, sarstı. "Ama sen Mehmet'im, aslanım. Dağ gibisin." Sonra Mehmet onun söylediklerinden pek bir şey anlamazken, İngilizcesini geçen seneye nazaran nasıl da ilerlettiğini gösterdi ona. "Anlat bakalım, kimleri gördün bu sene?" diye sordu Mehmet. Kaşarlı tostun dişledi. Asiye, Işıllardan yana bakıp "Gitmeyecek misin?" diye sordu. "Daha vakit var," dedi, "Anlat sen." "İki oğlan geldi Nijerya'dan, Chuioke ve Bem. Biri 'yetenekli', biri 'barışçıl' dememiş." Asiye, misafir ettiği turistlerin memleketlerinin çetelesini kasanın arkasındaki haritaya tutardı. Her sene Mehmet'e yeni bir ülke, yeni bir kent anlatırdı. Mehmet, Asiye'nin dizinin dibinde bir iskemlede oturuyordu. Adaleli kollarını kucağına sarmış, Asiye anlattıkça koca kafasını indirip kaldırıyordu. Kafasını Asiye'den yana uzatıyordu. Asiye de elini uzatsaydı, saçlarını okşasaydı. Temmuz Yolu, kutudan fırladı-

ğında geriye alamayacakları sıkışmış bir yaydı. Yayın her bir halkası diğerinin peşi sıra açılıyordu, her biri bir diğer durağa bağlıydı: Asiye, Patara kumsalında günbatımı, Kaş gecesinde onları bekleyen annesi; babasının Patara kazıları, onun ölümüne uzanan Demre yolu ve son durakta, bir Demre sabahında yine onları bekleyen kaya mezarları. Onların tepesinde, Cengizhan Işıklı'nın mezarı. Bu uzun yolda Mehmet'in en sevdiği halka Asiye'ydi. Mehmet, bu gece annesini görmeden evvel Asiye'nin ona sarılmasını, onu yine 'oğlum' diye sevmesini istiyordu.

Armağan ve Alper bir tarafta, Çağan ve Meral diğer taraftaydı. Güneş batıyordu. Mehmet yetişt, ablasının yanında durdu. "Babam mesleğine burada başlamış," dedi Işıl, Meral'e dönerek. "Çocukluğumuzda bizi Patara'ya getirir; kazılardan çıkardığı sikkeleri, limanda gemilere yüklenmeye hazırlanmış, içlerinde yağ ve şarapla öylece kalakalmış amforaları anlatırdı. Tam burada günün batışını izlerdik." Deniz sakinledi. Kızılmış kumlar kıpırdandı. Işıl, sözünün devamını dudaklarından dökmedi. Babası bu topraklara karşı lütufkardı ve şimdi batan güneşin ağırlığındaydı. Akşamın serinliğinde, bir bir söken yıldızların kuvvetlenen ışığındaydı. Güneşin geceyi yırtmasından ve sabahın şerrinden ise Tanrı korusundu. "Asistanlığımızın ilk yıllarında Cengizhan Hoca'ya Patara kazılarında eşlik ettik," dedi Armağan, "Diyelim ufak bir kitâbe çıkardık. Yazıyı gün sonuna kadar deşifre edebilirsek kumsalda matarasındaki viskiyi bizler-

le paylaşırdı. Yok, edemedik, o zaman öğlenki çaya tâlim ederdik.” Gülüştüler. “Cengizhan Hoca yüce gönüllü bir insanmış,” dedi Meral, Çağan’a bakarak. Çağan, kahvaltılarının birinde anlatmıştı ona anasız babasız büyüdüğünü; doğumundan sonra babasının Almanya’ya göçtüğünü, annesinin kayıplara karıştığını, onu amcasının yetiştirdiğini. Çağan, “Tanısan çok severdin,” dedi, “Amcam da sağ olsun Sevil yengem de beni Mehmet’ten ayırmadılar, ‘oğlum’ diye sevdiler.” Mehmet’e döndü. Mehmet ona bakmıyordu. “Sen kütüphaneci ol,” dedi bana, “Kütüphanelerdeki ayağımız ol. Işıl’a ve bana çalışmalarımızda destek olursun.” Meral, elini Çağan’ın omzuna koyarken Mehmet denize yürüdü. “Huzur içinde uyu, baba.” Geniş sırtında kürek kemiklerinin ortasına bir sızı saplandı. Diğerlerine döndü. Yüzüne kumsalın karanlığı düştü: “Gidelim.”

Arabaya binerlerken Asiyeye yanlarına yürüdü. Işıl’ı, diğerlerini süzdü. Mehmet onu fark etti: “Asiyeye ablayı hatırlarsınız, değil mi?” Diğerleri gülümseyerek her sene soğuk suyuyla, sandviçleriyle yorgunluklarını alan kadına selam verdiler. Asiyeye arabaya binmelerini bekledi, bagajı açmış çantaları karıştıran Mehmet’e sokuldu. Mehmet diğerlerini kolaçan etti. “Akşam bize gel, oğlum.” Mehmet, bu söz üzerine arabayı Patara’dan Kaş’a nasıl sürdüğünü bilemedi. Sahil yolundan kesintisiz yakamozların eşliğinde girdiler Kaş’a. Cumhuriyet Meydanı’ndan yukarı vurup antik lahitlerin beklediği sokakları geçtiler. Işıl; evlerin

ve dükkanların arasına gelişigüzel serpiştirilmiş gibi duran Likya lahitlerinin salt ölümü değil, küçük ve sağlam yapılarıyla güvenli bir evi anımsattığı günleri, çocukluğunu düşündü. Yokuşlardan birini tırmanıp bir bahçe kapısına, çocukluğunu geçirdiği eve vardılar. Buradan Demre'ye taşınmalarını, üniversiteyi kazandığı yıl babasının ölümünü, annesinin buraya geri dönüşünü düşündü. Sevil Hanım, sofrayı bahçeye kurmuştu. Işıl, annesinin elini öpüp dizlerinin dibine oturdu. Hasbıhal ederken bir yandan tabaklarına zeytinyağlılardan, mezelerden aldılar. Mehmet, sigarasını yakıp sırtını çınara verdi ve kendisini bu alışıktablonun seyrine bıraktı. Alper ve Armağan içeriden o çok sevdikleri şişeyi, Sevil Hanım'ın ev yapımı limoncellosunu getirdiler. Meral hayatında ilk kez bu denli leziz bir lakerda yiyordu. Çağan masanın etrafında şaklabanlık yapıyor, yengesini güldürüyordu. Işıl, annesinin ellerini elleri arasına almış, başını kadının omzuna dayamıştı. Tablo eksiksizdi. Meral bile tam uymuştu işte. Mehmet sigarasını bahçe çitinde söndürdü, Işıl'a bakıp elini havada bir tam tur çevirdi. Işıl gözlerini yumdu, annesine sokuldu. "Tamam, git arkadaşlarını gör, dolaş," diyordu, "Biz zaten böyle iyiyiz." Gerisingeri indi yokuşu Mehmet, marinanın ışıklarını uzaktan izledi. Kalabalık onun için sıralı gölgeler, gürültüler ise duvarlardan seken yankılardı. Büyükçakıl tarafına yürüdükçe geride kaldı her şey ve karanlık aldı onu. Paketindeki son sigarayı yaktığında patikanın ucunda, uzaktaki bir sokak lambasının

ön yüzünü yaladığı bir taş ev belirdi. Akdeniz mavisi pencere kepengi rüzgârda duvara çarpıyordu. Pencerenin pervazına bir gaz lambası konulmuştu. Kıvrak alev ışığı Asiye'nin uzun, örme saçlarına düşüyordu. Asiye, örmeleri bir bir açıyordu. "Sakin karıştırma," dedi Asiye, "Beni öz ananın yerine koyma." Saçlarını taramaya başladı. "Neden böyle konuşuyorsun şimdi?" diye sordu Mehmet, "Senede bir kere görüyorum seni. Şu mutluluğu çok görme bana." Bir ışık huzmesi pencereden içeri doldu. Kuzeyden, ana yoldan bir araç ağır ağır yaklaştı. Yaklaştıkça sıralı dişleri çıktı meydana. Biçerdöver iri tekerleklerini evden yana sürdü. "Benim için mi geldi?" diye sordu Mehmet. Görünmez bir el midesini tutmuş kıvırıyordu. Duman Ağa biçerdöverden toprak yola atlayıp cepkenini düzeltirken Mehmet koştı, o eli tutup öptü.

"Rüyamda onu gördüm anne," dedi Işıl. Çınarın altındaki eski kanepeye, diğerlerinden uzağa geçmişlerdi. "Duman Ağa'yı." Sevil Hanım dudaklarını büktü, başını eğdi. "Ah yavrum. Artık unuttunuz sandım. Her sabah içine düştüğüm acıyı Allah sizlerden alsın diye ne dualar ettim." Gözleri doldu. "Unutur muyuz anne? Unutsak her sene babama gelir miyiz?" "Babanı değil kızım, onun o ne idüğü belirsiz katilini diyorum." Meral konuşunca ikisi de dönüp ona baktı. "Sâhi, bulunamadı mı Cengizhan Hoca'ya kimin kıydığı?" "Hayır," dediler. "Hiç şüpheli de mi yoktu?" Mehmet, annesinin evine geç bir saatte döndüğünde herkesi bahçede sessizce otururken buldu. Hepsi

birden başlarını kaldırıp Mehmet'e baktı. Mehmet içeri girdi. Alelâde konular hakkında sohbet ederek sabahı getirdiler. Altı arkadaş ertesi günü Patara kentinin Zafer takında, taş meydanında, çarşısında, tek tük mezarların arasında; Cengizhan Işıklı'nın çalışma alanında geçirdiler. Birkaç sabah sonra, tıpkı Hoca'nın Demre'de yeni bir kazı alanına başkan atanmasıyla sabahtan apar topar yola düştüğü gibi onlar da düşeceklerdi yola, Temmuz Yolu'nun son durağına.

Kaş durağının son günlerinde büfede öğle yemeklerini yerlerken Işıl gözünü kasaya dikmişti. Asiye'nin koca göbeğiyle sağa sola koştururken onlara attığı kaçamak bakışları yakaladı. Sandviçini kenara bırakıp kalktı Işıl. Mehmet iskemlesinde dikildi. "Siz," dedi "Asiye Hanım, Kaş'tan önce nerede çalışıyordunuz?" Asiye durdu. "Kendimi bildim bileli buradayım." "Soyadınız Ayça mı?" "Ne oluyorsun Işıl?" diye sordu Mehmet. "Hiç şüpheli de mi yoktu?" diye sormuştu Meral birkaç gece evvel bahçede. Sevil Hanım, kocasının atandığı yeni kazı alanının yakınındaki tarlada bulunan taze biçerdöver izlerini anlatmıştı. Jandarma tarla sahibini araştırmış. Olaylarla alakası yokmuş. Işıl, "Bunları biliyoruz ya anne, anlatmadığın bir şeyler var," demişti. Sevil Hanım ezilip büzülmüş, Işıl sıkıştırınca konuşmaya razı olmuştu: "Sen İstanbul'a taşınalı belki iki üç ay olmuştu. Bir çoban kapıya geldi. Babanın rahmetli olduğu sabah kaya mezarlarından inen bir kadın görmüş. Bir süre kim olduğunu düşünmüş. Sonra çıkarmış. Belediye büfesinde çalı-

şan bir kadınmış. Müdürlükten Adil Bey'e, hatırlarsın onu değil mi, danıştım konuyu. Birkaç hafta araştırdılar. Asiye Ayça. Kaş mevkiine tayinini vermişler o ay. Şikâyet ettim, soruşturuldu. Neticesiz kaldık. Mesele kapandı gitti. Önemi yoktu, konuyu sana açıp yararı kaşımak istemedim." "Hadi annem yaramı kaşımak istemedi," dedi Işıl Mehmet'e dönüp, parmağıyla Asiye'yi işaret ediyordu, "Sen neden anlatmadın bana?" "Bak kızım," dedi Asiye, "Bir deli çobanın iftirasıydı, aklandım. Asıl ben şikâyetçi olacaktım annenden, düpedüz iftiraydı bu. Ben, daha gün doğmadan o tepede, öyle mi?" Mehmet hesabı kapadı. Eve döndüler. Geceye doğru bir ara Mehmet yine arkadaşlarını görmeye dışarı çıktı. Işıl bahçede volta atıyordu. Yere bakıyor, mırıldanıyordu: "Çadırda değildi. Çadırda değildi. Çadırda değildi!" Çantasını kapıp Mehmet'in peşinden yokuş aşağı indi. Diğerleri de omuz silkip Sevil Hanım'dan izin aldılar, meydana indiler.

Çağan, dalgaların aşındırdığı koca bir kayanın üzerinde parmaklarını Meral'in yüzünde gezdirir ve dudaklarını onun dudaklarına bastırırken Armağan ve Alper birbirlerine bakıp gülümsediler, bilgisayarlarını açtılar. Müzenin çekim ekibi, anma günü video kayıtlarının kaba kurgusunu bitirmişti. Onların görevi uç uca eklenmiş videolarda, konuşmacı sıralamasında bir hata olup olmadığını kontrol etmekte. Armağan öğleden önceki, Alper ise öğleden sonraki konuşmaları izlemeye koyuldu. "Alper," dedi Armağan, "Sıra Çağan'ın konuşmasına geldi." Armağan'ın

kulaklığını paylaştılar. Çağan kürsüye çıktığında onlar Dekan Ekrem Yaltırık Hoca'yı karşılamaya çıkmışlar, Çağan'ı dinleyememişlerdi. Çağan kıvrıkcık saçlarını sallayarak kürsüye geldi. Hocaları selamladı. Titreyen elleriyle göğüs cebinden çıkardığı kâğıdı açarken mikrofonu cızırdadı. Bir dizi hoş anı ve övgüyü dinledikten sonra Büke ikizlerinin yüzleri düştü. Kaşlarını çattılar. "...Ve amcam görevi başında, kazı alanında şehit düşürüldüğünde biz de oradaydık. Bunu muhtemelen ilk kez duyuyorsunuz çünkü amcamın profesyonelliğine halel getirmek istemedik fakat işte katlinden on sene sonra gurur duyarak anlatıyorum ki amcam Cengizhan Işıklı çocuk yüreklerimize toprak ve tarih sevgisini bizi gizlice kazı alanına alarak, gündüz çıkardığı eserlerin üzerindeki tozu toprağı silmemize izin vererek, yıldızlar altında bize yöreden masallar anlatarak..." "Demek ki Hoca'nın çadırında beraberlerdi," dedi Alper, "Işıl, çadırda değildi, diyordu. Ne saklıyorlar?" Dönüp Çağan ve Meral'e baktılar. "Kaç yaşındalardı o zaman?" diye sordu Armağan. "Çağanla Mehmet on üç on dört yaşlarında olsalar, Işıl on sekiz." "Çocuklarmış. Belki hiç sorgulanmadılar." "Ya da yalnız bize anlatmadılar," dedi Alper.

Ertesi sabah Demre'ye varıncaya kadar tek tük sözler dışında arabada kimse konuşmadı. Büke ikizleri, kafalarında dönüp duran sorular başka birinin ağzından kendiliğinden sökün edinceye kadar uyuyor taklidi yapmayı tercih ettiler. Güneş doğarken

girdiler Demre'ye. Tam da uzun yıllar önce kafa kafaya verip Temmuz Yolu planını yaparken hesapladıkları gibi. Bagajdan çantalarını çıkardılar, Myra antik kentinin kaya mezarlarına bakan birkaç tepeyi aştılar. Çadırlarını kurmaya koyuldular. Doğan güneş ovaya, kaya mezarlarına, onların tepesinde babasının mezarına düşer ve onları aydınlatırken Işıl sigarasını yere fırlattı. Dönüp Mehmet'in yakasına yapıştı: "Çadırda yoktun, Mehmet!" Mehmet gözlerini kocaman açtı. Metal çubukları, çadır bezlerini bırakan diğerleri onların etrafında toplandı. "Bırak beni abla." "O sabah çadırda yoktun!" Çağan araya girmeye çalıştı. "Seni takip ettim," dedi Işıl. "Asiye'ye gittin. Gördüm, kardeşim. Gaz lambası ışığında Asiye'yi gördüm, onu tanıdım. Bitti, Mehmet! Bitti kardeşim." Dönüp babasının mezarını işaret etti. "Onun huzurunda anlat şimdi!" Mehmet dişlerini sıktı, ablasının ayakları önüne tükürdü.

Armağan Işıl'ı, Alper Mehmet'i tutup bir kenara çekti. Her ne kadar samimi birer yol arkadaşı olsalar da Büke ikizleri onlardan yaşça ve deneyimce büyüklerdi, gereken anlarda ağırlıklarını koyuyorlardı. O onlardan biri de buydu. "Sen," dedi Armağan Işıl'a, "Şu çadır mevzunu hemen anlatacaksın." "Sen de Asiye mevzunu," diye ekledi Alper. "Onlar babamızı öldürdü Mehmet! Hiç mi sızlamadı vicdanın? "Sus, Işıl! Bunu bilmiyoruz. Yalnız bana bak ve anlat! Temmuz Yolu'nun hatırına ne saklıyorsanız şimdi dökün ortaya!"

Işıl bir taşa çöktü. Parmaklarıyla toprağı eşelerken anlattı. O zaman bir rüzgâr büyük bir çadırı salladı. Gözlerini açtı Işıl. İleride uyku tulumundan fişkırان kıvırcık saçları görünce Çağan'ı tanıdı. Mehmet'in tulumu boştu. Dönüp babasından tarafa baktı. Babasının tulumu boştu. Emekleyip Çağan'ı dürttü. Çağan'dan ses çıkmadı. Uzanıp fermuarı açtı, çadıra kazı alanındaki birkaç spotun ışığı düştü. Saçları karmakarışık, dışarı çıktı Işıl. Seher sisi almıştı etrafı. Aşağıda horozlar ötüyordu. Aşağıda bir itiş kakış vardı. Toprağı uzandı, süründü. Spot lambanın gölgesinde karaltılar vardı. Gözleri karanlığa alışınca sis içinde Duman Ağa'yı seçti Işıl. Duman Ağa'nın parmakları uzun bir şeyi kavradı, ileri uzattı. Bir diğer karaltı büküldü, gerisingeri ışığın önüne yürüdü. Cengizhan Işıklı'nın karnını delip geçen tırpan dişlerinin gölgesi kaya mezarlarının üzerine düştü. Işıl kalktı, düştü. Çığlık atmak istedi, atamadı. Ötelerde bir araç gazı köklede. Öğle saatlerinde gürültüsüne katlandıkları biçerdöverdi bu. Demre'nin geç hasadı, altın gibi parlayan tarlaların rüzgârda kıpırdanışı oldu gözlerine. Gözleri önünde bir gaz lambasının ışığı oynadı sonra. Örgüler yüzüne uzandı, onu dürttü. Işıl'ın göz yuvarlakları ışıktan çekindi; oyuklarından geriye kaydı, yitti.

Mehmet bir taşa çöktü. Ellerini yüzüne bastırıp hıçkırarak anlattı. O zaman bir el Mehmet'in sırtını okşadı. Gözlerini açtı Mehmet. Duman Ağa'yı ilk kez o zaman gördü. "Ağlama aslanım," dedi Duman Ağa.

“Ne oldu, anlat hele!” Ne demişti babası? “Bu oğlan benim huzur içinde uyumama izin vermiyor. Bütün emeklerimi çöp edecek Sevil. Ha sokakta sürten piçler ha Mehmet!” Mehmet kapının eşiğine sinmişti. Kürek kemiklerinin ortasından kan sızıyordu. “Şükürler olsun Tanrı’ya ki bana Çağan’ı gönderdi. Sen Mehmet’i doğuracağına...” Babası, taşları her zaman ondan daha çok sevmiştir. Mehmet bunu hiçbir zaman anlayamamıştı. Şimdi başındaki damarların patlayacakmış gibi şişmesine, midesinin bulanıp gözlerinin kararmasına sebep olan bu sözleri anlatsa, Duman Ağa onu anlar mıydı? Peki ya gömleğini sıyırıp sırtındaki kemer izlerini gösterse? “Gel hele aslanım,” dedi Duman Ağa. Elinden tuttu. Yürüdüler. Mehmet, şu Demre’ye alışamamıştı zaten. Çınarın dalına kurulu salıncakta sallandığı Kaş’a dönmeyi istiyordu. Dar bir kapıdan girdiler. Asiye iç odadan çıktı; bir Duman Ağa’ya, bir ona baktı. Sordu. “Bu aslan parçası,” dedi Duman Ağa, “Artık evimiz ahâlisindedir. Canı ne zaman isterse o zaman gelecek.” Mehmet bir tost dişledi. Sonraları, daha Mehmet onlara gitmeden Duman Ağa seher sisinin içinden çıkıp çıkıp geldi. Ona ‘oğlum’ dedi, bir oğulun onu seven bir baba için ne ifade ettiğini anlattı. Ona babası hakkında sorular sordu durmadan. Ona, babası gibi bir adamın neler yapabileceğini anlattı. Babası gibi bir adam, eski tanrıları memnun edebilmek için tek oğlunu o değerli kayalardan birinin üzerine yatırır, pekâlâ boynunu vururdu! Babasının yaptığı şey de değerli kayaları gün

yüzüne çıkarıp eski tanrıları memnun etmek değil miydi? Sıra ona gelmeyecek miydi? İyisi mi Mehmet Duman Ağa'ya güvensindi. Duman Ağa onu korurdu. O temmuz sabahı da yalnız onu koruma gayesiyle gelmişti ya sisler içinden. Mehmet münâkaşayı görmüştü. Hiçbir şey yapmamıştı. Kınayın, hor görün. Ama bilin ki Mehmet aynı zamanda onları da görmüştü; kazı alanının az ötesinde, Duman Ağa'nın tarlasında kurumuş çamur tabakalarının arasında beliren sikkeleri, oyma taşları, yarısından fazlası hâlâ toprağa gömülü duran irice kapıları görmüştü. Babası o kapıyı açmanın zaferini Işıl ile yaşayacak, Mehmet'i o karanlık, o eskilerin mezarı odanın içeriye atıp kapıyı kapayacaktı. Duman Ağa ile Asiye engel olmasaydı, babası Mehmet'i elbet öldürecekti. O ölecek ama gerçek bir piç olan Çağan yaşayacaktı, öyle mi? Yoktu öyle yağma. Mehmet kazanmıştı işte. Arkasında Duman Ağa vardı. O varken herkes kaybederdi.

Gün söktü. Temmuz Yolu yolcuları soğuk toprağa çöküp kalmıştı. Büke ikizleri kalktı, yüzlerini Cengizhan Işıklı'nın mezarına döndü. "Her şeye rağmen," dedi Armağan, "Son duamızı edelim." "Edelim," dedi Alper, "Bugün merhumun ölüm yıl dönümü." Avuçlarını yüzlerine sürüp çantalarını sırtladılar. Arkalarına bakmadan yokuş aşağı yollandılar. Çağan, Mer'al'in koluna girdi. Mehmet'e bakarak ikizlerin peşine düştüler. Işıl, yüzünü kardeşi Mehmet'e döndü. Mehmet, yüzünü ablası Işıl'a döndü. O zaman bir rüzgâr yarısı kurulmuş çadırları salladı, yere çaldı.

Temmuz yaktı, kavurdu. Ağustos kavrulmuşları kül etti. Eylül külleri soğuttu. Bir gece bir gaz lambasının kıvrak ışığı yine Asiye'nin uzun, örme saçlarına düşüyordu. Asiye, örmeleri bir bir açıyordu. "Annem." "Oğlum," dedi bacağındaki başı hissettiğinde Asiye, uzanıp okşadı. Duman Ağa içeri girdi, cepkenini çıkarıp divana serdi. Elini uzattı. "Babam." Oğul eli öptü, tedirgindi, her gece bekliyordu birilerinin gelip onları almasını, hapsetmesini. Jandarma, başkan, belki kaymakam? Kimsecikler gelmedi onları almaya. Oğul, babasının tepkisinden çekindiğinden kaya mezarlarındaki hâdiseyi de anlatmamıştı. Doğrusu, anlatmasına kader izin vermemişti. Çocukluğunda kurumuş çamur tabakalarının arasından söküp aldığı sikkeyi parmaklarıyla çevirdi. Sikkeyi her sabah havaya atıyor, sol eliyle tutuyordu. Baba Zeus gelirse çenesini kapalı tutacak, oğul Herakles gelirse Mehmet piçinin bok yiyip her şeyi döküldüğünü, Duman Ağa'nın kurduğu planı neredeyse boşa çıkardığını anlatacaktı. Ezberlemişti artık: Baba Zeus tahtında; sol elindeki asayı kavramış, adaleleri gergin ve yüzü öfke dolu. Zaten oldu olası Mehmet'ten nefret etmiş, amcasının kendisini yeğlemesinden keyif almıştı. Ne aptaldı Mehmet! Kördü! Duman Ağa'ya babası hakkında bildiği her şeyi anlatmıştı ve sanmıştı ki karşılığında Duman Ağa onu oğlu olarak kabul edecek. Gerçi Duman Ağa çok sonraları, Mehmet'i bağladıktan sonra kendisini Çağan'a açık etmişti. O, Cengizhan amcasının Almanya'ya kaçmaya zorladığı

kardeşiydi, öz babasıydı. Çağan'ın elindeki o babasının tek gençlik fotoğrafına hiç benzemiyordu ya. Hayat onu değiştirmiş olacaktı. Her sene Mehmet'in ilkin Asiye'ye koşuşunu midesi bulanarak izliyordu Çağan. İşte koca babası seneler sonra dönmüştü; amcasının, Çağan'ın doğum hakkı olan tarlaları talan etmesine engel olacaktı. Çağan görmüştü kazı alanının az ötesinde, Duman Ağa'nın tarlasında beliren hazineleri. Tarlanın hem altı değerliydi, hem üstü ve tüm zenginlikleriyle yalnız onlara aitti! Amcası, o zalim adam, Duman Ağa'dan oğlu dâhil her şeyi almıştı değil mi? Daha fazlasına izin verilemezdi. Çağan canını dişine takıp babası adına çalışmalıydı. O sabah babasını kazı alanının girişinde karşıladı, onu çadıra kadar götürdü. Sonra sessizce girdi uyku tulumuna, avcunda sikkeyi sıkarken önce amcası uyanıp dışarı çıktı, sonra Mehmet. Işıl onu dürttü. Çağan nefesini tuttu, hiç ses çıkarmadı.

“Sana diyorum oğlum!” Çağan babasına döndü. “Daldın gittin yine aslanım. Bak, ne diyeceğim sana. Yüreğinden geçenleri biliyorum.” Çağan irkildi, bir çocuk gibi sindi divanın önüne. “Korkma aslanım. Bana hiçbir şey olmaz, sana da. Ne jandarma gelebilir beni almaya ne başkan ne de kaymakam. Ancak elimi öpmeye, bir şeylere icâzet almaya gelirler, anlıyor musun? Şimdi git de uyu hadi. Sabah da erkenden yola düş, Meral kızımızın koluna gir, getir. Bir tanışalım, elinden bir kahve içelim, değil mi Asiye?”

MAVİ GÜVERCİN

Halil Yörükoğlu

Bunun ismi mavi güvercin. Güvercinin mavisi olur mu bilmiyorum. Varsa da az bulunur. Burçak gibi. Burçak da az bulunanlardan. Hatta otuz üç yaşındaki her erkeğin sandığı gibi bir daha hiç bulamayacağımız kadınlardan.

Burçak, çalıştığım okula yeni atanmıştı. Onu, müdürün odasından çıkmış, koridorda yürürken görmüştüm. Bahar aylarıydı. O günün akşamı kendime beyaz gömlekler ve yazlık ince ceketler almıştım. Ertesi gün petrol mavisi Ford Taunusuma en sevdiğim kaseti koymuş, saçlarımı bir güzel taramış, evden çıkıp ağır ağır okula gelmiştim. İyiydim. Mevsimin ikinci vakti gibi serindim.

Bir zaman sonra, Burçak, petrol mavisi Taunusumu gösterip bunun adı mavi güvercin olsun dedi. Çocuk gibi hemen kabul ettim koyduğu ismi. Olur dedim. Her şey yeniden yaratılıyordu ve biz her şeye yeniden isimler koyuyorduk.

Daha neler neler söyledi de, ah işte... Bana ait olan son sözlerini, bir saat önce söyledi. Dur dur dur söyleme demeye kalmadan, elimle kapatamadan kuruyan dudaklarını, ellerimi ağzıma aldığım an, sanki ben sussam o da susacakmış zannederek. Ama öyle olmadı. Az bulunan kadınlardan olan Burçak, çok söylenen laflardan etti. “Olmuyor yapamıyorum.” dedi.

Yaz günü, gözyaşlarım elmacık kemiklerime uğrayıp dudaklarıma tuzlu tuzlu iniyor. Acı, terimle birleşiyor bembeyaz bir şey oluyor. Ellerim Burçak ile birleşmiyor. Sol elim güvercinin direksiyonunda, sağ elimin içi ile bir yandan burnumu bir yandan gözlerimi siliyorum. Ensemden aşağıya ter akıyor. Üstümdeki beyaz, akşam bir yerlere eğlenmeye gideriz gömleği, buluşmanın daha birinci saatinde bak ne hale gelmiş. Ense kökünden inen baş ağrısı, güneşin vurduğu jöle, bak beni ne hale getirmiş. Saçlarım takır takır olmuş. O hafif sert şekilli Burçak’ın hoşuna giden tatlı hali gitmiş.

Bir su bulsam atacağım içine kendimi. Ne varsa üzerime yapışan, ayrılık acısını mesela suya bırakacağım. Açtım camları. Bir yandan ağlıyorum bir yandan söylüyorum. Dur Burçak diyorum deme öyle. Diyor. Ne kadar cümle varsa bir bir sektirmeden belirtiyor. Parmaklarını havaya böyle kaldırıp kaldırıp belirtmek istedim diyor.

Petrol mavisini Taunusumla hiç gitmediğim yollara gitmek istiyorum. Asfalt ayaklarımıza yapışıyor. Kocaman gövdesi sıcakla daha da ağır. Kalbim, kocaman arabaya sığmayan kalbim, ufacık kalıyor. Bir

araba selektör yapıyor. Güvercin diyorum yaz günü bir de sen bırakma beni. Ne oldu diyorum güvercini-me kısık sesle. Yavaşlıyorum. Kırk elli yaşlarında bir adam. İyice yaklaşıyor. İndiriyor camını. Gayet neşeli. Herkesin keyfi yerinde. Arabada sorun olsa zaten direkt söyler. Belli ki otuz üç yaşında bir erkek de değil. Eliyle işaret ediyor çek sağa çek diyor.

Ağladığımı görmesin diye uğraşıyorum. Anlamadım diyorum. Adam, başına güzel bir şey gelmiş de, dayanamamış, sokakta gördüğü ilk insana söyleyecekmiş de yaz günü daha az evvel aşık olmuş gibi heyecanlı. Öyle bakıyor bana. Evet dedim amca söyle dinliyorum. Ben şimdi biraz ilerleyeceğim, benim arabanın camında facebook sayfamız var. Ee diyorum. Altında da numaram. Araba ile ilgili ne olursa ulaşabilirsin. Biz “Ford Taunuslular” grubuyuz diyor. Nasıl yani diyorum. Bu arabalar bilirsin özel seri, facebook sayfası kurduk diyor. Anladım diyorum. Az bulunanlar bir araya gelmiş. Az bulunan beni terk etmiş.

Direksiyona bakıp iyi bari sen yalnız değilsin güvercin diyorum. Durduramıyorum kendimi gene ağlıyorum.

Teytpteki kasette Ferdi Tayfur çalıyor.

“Hani en sevdiğini kaybettiğinde

İçin yanar yanar yanar yanar ya

Ben de seni kaybettim ağlarım şimdi

İçim yanar yanar yanar yanar yanar ah...”

Mavi güvercin beni oradan dinliyormuş da herkes gitse o sarılacak, Burçak’ın dokunduğu yerlerden

bana ellerini uzatacak gibi. Adam biraz ilerliyor. Düğün konvoyu gibi yolun ortasında iki arada, bir hızlanıp bir yavaşlıyoruz. O arabasıyla biraz ilerleyince yeniden siliyorum gözlerimi. Aldın mı numaramı diyor. Nasıl diyorum numaramı numaramı aldın mı sayfayı da ekle unutma. Bir parça lazım olursa çözeriz, satacak olursan düzgün birine gitsin diyor. Az bulunur bunlardan bilirsin. Bağırarak. Sesini duyurmaya çalışarak. Olur diyorum. Ararım.

Sen istediğin zaman ses edersin, ara ara buluşuyoruz biz diye ekliyor. Bak gene seni geçeceğim numarayını al diye tekrar ediyor. Tamam diyorum. Yine aynı yapıyor. Mavi güvercinimin beyazından olanı, içindeki çok mutlu adam ile sağımızdan ilerliyor. Evet diyorum aldım arayacağım sizi. Başka kimi arayacağım zaten. Tamam bekliyorum çok memnun oldum deyip uzaklaşıyor.

Beyaz Taunus sağımdan gittikten sonra arkasından ben de orman yoluna sapıyorum. Ateş böcekleriyle yarışıyorum, durmadan böğüre böğüre ne kadar hatıra varsa aklıma, bakarak yan koltuğa, dikiz aynasındaki vesikalık fotoğrafa, halime, şişen gözlerime, önüme getiriyorum. Üzerimdeki ince yazlık ceketini, beyaz gömleği çıkarıyorum. Dönüyorum en başa. Koridorun bir köşesinden çaresiz Burçak'ı izliyorum. Açıyorum camları. Sahil yoluna sapıp eve kadar yormadan incitmeden arabamı, gidiyorum bir yerlere.

Şarkılar bitiyor, mevsim bitmiyor. Günler uzun sürüyor. Erkekler mutlu kadınlar şıkır şıkır. Ben dertli.

Biraz zaman sonra, tam da yaz bitmeden, madem bitmiyor ben bitiririm hayatımın en nadide yazını der gibi, arıyorum o numarayı. Alo diyor telefondaki mutlu adam. Evet abi, yeni memur bir arkadaş, valla sevgilisine sürpriz yapacakmış diyor. Senin için rahat olsun. Senin araba hem iyi fiyata hem de güzel birine gitti diyor.

Öpüyorum benzeri olmayan arabamı. Dikiz aynasından kendime bakarken, hah diyorum şimdi yaz bitti. Otuz yaşında babamdan borç alıp aldığım Taunusu satıyorum. Burçak'ı unutuyorum. Olmuyor Burçak yapamıyorum diyorum.

ÇOK UZAK

Hande Çiğdemoğlu

“Bunu takmasam olmaz mı Semiha?”

Benden tam on iki yaş küçük ama abla demek yerine adımla sesleniyor. Anası babası yani anam babam öğretmemiş, şimdi ben desem ne fayda!

“Olmaz” diyorum. “Her şeyin bir usulü adabı var, sıkıver dişini, ölmezsın.”

Nandumun¹ sandığından iğne oyalı, ipekli beyaz örtüyü çıkardım verdim. Mezarının sol ayakucunda durursak bizi görebilirmiş, hatır koymasın, kardeşinden sakındı demesın dedim. Yoksa bu ne anlar elin emeğinden, gözün nurundan. Hürmeten sesini çıkar-masın yeter. Ama ne gezer onda âdet, saygı, hürmet? Alaman bebesi ne olacak! Bu işler, yazdan yaza on beş günlüğüne gelmekle olmuyor demek.

Güneş tepemizi yakıp geçiyor. Yanından geçtiğimiz beyaz badanalı evlerin iç bahçelerindeki börtü böcek, avlularında gölge arayan köpekler, tahıllıkların duvarındaki semenderler hatta evlerin bayrak direklerine

tünemiş gagası açık kargalar. Hiçbirinin sesi çıkmıyor da, buna ne oluyor? Aslında dışarı çıkmak için ikinci sonrasına denk gelen, tepedeki korudan inip kavakların arasından esen rüzgârı beklesek olurdu ama kabristan ziyaretini akşam ezanından ne kadar önce yaparsan o kadar iyi derler. Azıcık terleyiversin haspam.

Bakarsan onun da babaannesesi. Ne bir bardak su vermişliği vardır, ne sırtını ovalamışlığı. Buna rağmen el üstünde tutulan bibloydu o, rahmetli nasıl nazlayacağını şaşırırdı. Onunla birlikte annesini ve babasını da elbette. Ara dantelli nevresimler daha onlar gelmeden yıkanır, kolalanır, lavanta keseleriyle bohçalanırdı. Ev, taşlık, iç bahçe, merdivenler dip köşe temizlenir, etler kurutulur, peynirler basılırdı. Tabii babaannem bunların hepsini nasıl yapsın? Şuraları iyice ovala Semiha, dantellerin üstüne ıslak tülbent koyup ütüle Semiha, halujları² düzgün kapat Semiha, abıstanın³ dibi tutmasın Semiha.

En güzel, en zahmetli yemekleri yapıp hazır ederdik, bizimki yine de her şeye burun kıvrır, annemin ta oralardan taşıdığı cornfleksleri, sosisleri, nasıl söylendiğini bile bilmediğim, basbayağı şekeri fazla kaçmış mayalı hamurları yedi. Babaannem sesini çıkarmasa da yeşil gözlerini anneme diker, yüzündeki gülümseme buza keserdi. “Ne yapalım nana⁴, alışmış bunlara, başka şey yemiyor.” diye araya girerdi babam.

Yüzüne bakıyorum. Başında iğreti bir hare gibi

---

2 Haluj: Abhaz böreği

3 Abısta: Abhaz ekmeği

4 Nana: Anne

duran örtünün altından kızıl saçları çıkmış. Babasının benzeyen yeşil gözleri, ucu kalkık küçük burunun üzerine serpilmiş çilleri, iki küçük su damlasını andıran dudakları ile sahiden biblo gibi. Eskiden nazarlardan şişip gözünde arpacık, dudağında uçuk çıkacak kadar güzel bir çocuktuktu, şimdilerde televizyondaki artistlere taş çıkarır. Bendeki çürümüş hurma rengi pörtlek gözlere, kemerli buruna bakan kim aynı anadan babadan doğduğumuza inanır? Adı bile havalı. Oralarda zorluk çekmesin diye hem kısa hem de okunması kolay bir isim seçmişler: Sara.

Mezarlığa giden yokuşu soluk soluğa çıkıyoruz. Yanından geçtiğimiz fındık ağaçlarını görünce dayanmıyorum. Dalların birinden, yeşili sarıya dönmüş bir üçlüyü koparıyorum. Dişimle kırarsam iğrenir diye sadece güneşten kavrulmuş kabukları temizleyip avucumdakileri ona uzatıyorum.

“Alsana, fındığın en güzel hali.”

Bana öyle bir bakıyor ki, avucumdakiler köze dönüyor. O sırada tökezleyiveriyor, düşmek üzereyken yakalıyorum kolundan. Doğrulup, hışımla kolunu kurtarıyor. Yola devam ediyoruz. Aptal, bir de parmak arası terlik giymiş. Daha düz yolda yürüyemiyor, geçen sene asfalt döktükleri yol bitip, taşlı kumlu deve dikenli toprak yola girdiğimizde ne yapacak bakalım? Hiç yol yordam bilmez mi bir insan? Üzerinde çiçekli ince askılı bir elbise, kışına kadar bir yırtmaç, biraz öne eğilse memeleri olduğu gibi ortada. Kabristana

değil düğüne gidiyoruz sanki. Allah'tan son anda sırtına bir ince hırka, başına başörtü attım da zevahiri kurtardık. Konu komşuya rezil edecek beni. Adının ilçe olduğuna ne bakıyorsun, hâlâ köy yeri burası. Zaten misafirin yanında başköşeye kaykılır, büyüklerle söz verilmeden hatta akranı gibi konuşur, konuşması bitince arkasını dönüp çıkar. Milletin ağzı torba değil, “Nandum gittiye onun bayrağı bendedir” diyeceğim ama biz yapsak başımızın önden kalkmayacağı şeyler, Sara yapınca sorun olmuyor. Neredeyse “yakışıyor kerataya” diyecekler. Demek ki, bu kışladan farksız köyde, bir sancak gibi taşınan âdetler, hani o pek bir ulu soyumuzun olmazsa olmaz kuralları, köyün dışına çıkmışlar için geçerli değil.

Sara, bir yandan şıpidik terliklerini sürüyor, bir eli kaykılan başörtüsünde, şayze mayze bir şeyler sıralayıp söylüyor. Ya sabır çekiyorum. Bunu buraya niye gönderdiler sanki! Babaannesi öleli olmuş üç ay, toprağı soğumuş gitmiş. Çok önemsiyorsa cenazeye gelseymiş hanımefendi. Neymiş sınavları varmış, buradakiler gibi değilmiş okulu, çok zormuş, öyle de başarılıymış ki. Hem çok ağlamış ölüm haberini duyunca, illah ben de geleyim demiş, razı gelmemişler. Böyle anlatmıştı babam, onu soran hısım akrabaya. Ben babam gibi dolambaçlı konuşamam, soran olursa deyiveririm; aslında arkadaşları ile tatile gitmek için Türkiye'ye geldiğini, gelmişken babaannesinin taze kabrini ziyaret etmeye köye uğradığını...

Bunun babamın fikri olduğuna yemin edebilirim. İyi tembihlemiş besbelli, dünden beri pek sesini çıkar-
madı sayılır, önüne konulanı bile yedi. Bir an baba-
mın sesi geldi kulağıma. Genzinden çıkan o tok sesi,
birini ikna etmeye çalışırken oklavayla patpatlanmış
yorgan içleri gibi yumuşar.

“Canım benim, hem ablanı da görürsün. Bak ge-
çen sene de gitmedin, özlemiştir seni. Anacığıma da
bir selam edersin benden. Ne var iki gün köyde kal-
san? Bodrum kaçmıyor ya?”

Yavaş yavaş ilmeklediği sözlerinin sonuna sol gö-
zünü kırparak bir vaat iliştiirdiğine eminim.

“Sen beni dinle güzel kızım. Dönünce seni burada
bir sürpriz bekliyor.”

Kardeşim benim kadar kolay ikna olmuş mudur
bilmiyorum. Gerçi ben, ikna olsam da olmasam da
denilene razı olacak kadar küçüktüm o zamanlar.

“Canım benim. Gitmeye mecburum biliyorsun.
Babalar nerede iyi iş bulursa oraya gider. Ben de Al-
manya’da buldum. Ne yapıyorsam sizin için. Şu fab-
rika işini garantiye alayım, seni de anneni de aldıra-
cağım yanıma.”

“Canım benim, ağlama ama. Bak her şey sırayla.
Önce annen, sonra sen. Annen de benimle birlikte
çalışacak. E ikimiz de işe gidersek sana kim bakacak?
Saçlarını kim örecek, sütünü kim ılıtacak? Biraz daha
sabret kızım.”

“Canım benim, sıharam⁵. Neymiş bu dudak bük-

---

5 Sıharam: Tatlım

meler, küsmeler falan. Hiç yakışıyor mu sana, bak koca kız oldun artık. Anlaman lazım. Oradaki öğretmenlerle konuştum. İlkokulu bitirip gelirse daha iyi olur dediler. Almanca öyle zor ki, biz de kursa yazıldık annenle ama daha tam öğrenemedik. Şurada okulun bitmesine kaç sene kaldı? Hem bak bir dahaki yaz sana bir sürprizim olacak.”

Yalan demezdi babam. En azından sürpriz konusunda. Bir yaz emziğini çıkarınca ağlayan oyuncak bebek, bir yaz BMX bisiklet, bir yaz kırmızı Sony walkman, bir yaz pembe patenler. Bunlar bir şey miydi? Babaannemin kalp krizi geçirdiği senenin yazında, bana sürprizlerin en büyüğü gelecekti.

O kış öncekilerden daha soğuk, daha uzun geçiyordu sanki. İlkokul öğrencisi değildim artık, kasabadaki ortaokula gidiyordum. Alışmam gereken ne çok yeni şey vardı. Üstelik öğretmenlerimi sevmemiş, okula benimle giden arkadaşlarımla ayrı sınıflara dağılmış, bir de buz tutmuş okul bahçesinde düşüp omzumu çatlatmıştım. Nandum geceleri koluma sobada ısıttığı tülbentleri sarar, ılık sütümün yanına çörekler yapar, koynuna alıp sesiyle değil kalbiyle can verdiği türküsünü söylerdi. Nefesinin tükendiği, sesinin çatallaştığını anladığım an, uyumuş gibi yapardım. Oysa gözüme uyku yerine yaş düşerdi. Kolumla omzumun arasında bir ince çatlak vardı. Gündüzleri öyle böyle geçiyordu ama geceleri kolumdan kalbime yürüyen, yürürken yanına annemin kokusunu, babamın sıcaklığını alan bir sızı başlıyordu. Dayanamıyordum.

Babamın yokluğu zaten zordu, ne zamandır buna anneminki de katılmıştı. Sahi ne zamandır? Tırnaklarımı kemirdiğim için daha gariban görünen parmaklarımı sayıyordum. Kaç sene olmuştu, beni benim için terk ettikleri? Babam en azından bir şeyler vaat ediyordu geldiğinde. Annem ise kaldığı süre boyunca, beni ne kadar sevdiğini söyleyip silik gözyaşları dökmekten, babamın sözlerini kötü bir ezberle tekrar etmekten başka bir şey yapmıyordu. Ama sonra yine ve yine gidiyorlardı. O kış annemi diğer kışlardan daha fazla özlemiş, babama diğer kışlardan daha fazla gönül koymuştum.

Okulda çekirdek ailenin tanımı yapılırken düşündüm. Benimki kimlerden oluşuyordu? Karnında dokuz ay yattığım annem, omzunda gezdiğim babam mı? Onları olsa olsa bir çikolata olarak tanımlardım. İstediginde ulaşamadığın, kavuştuğunda sevinçten deliye döndüğün, bitmesin diye ne kadar yavaş yersen ye bitiveren ama asla karın doyurmayan, paketi janjanlı koca bir Alman çikolatası...

Oysa ne şanslı çocuktum! Hiçbir arkadaşımda yoktu bizimkilerin bana hediye getirdikleri boyum kadar bebekler, basmalı kalemler, fosforlu kol saatleri, tüllü tokalar, çantalar, giysiler... Oysa bunlar, buğulu camlarda yazı beklerken saydığın günlerin sayısı kadar çok, sonunda gelen o turuncu vosvos minibüsün korna sesi kadar kıymetli, o hep benim iyiliğim için arkalarından dökülen bir maşrapa su kadar önemli değildi.

Kış ağır ağır bitti. Karlar çamura döndü, ayaz ılığa, kuru dallar çiçeğe. Yaz yaklaşıyor, kolum iyileşiyordu.

Öğretmenlerim sandığım kadar aksi değildi, okuluma alışmıştım. Hem her gün minibüsle kasabaya gitmek, yağmurda çamurda onca yolu yürümekten iyiydi. Derken her şey alt üst oldu. Okuldan geldiğim o öğle vakti, nandumu beni her zaman beklediği mutfakta bulamamış, önce bodrumdaki kilere, sonra banyoya bakmıştım. Bulamayınca kendimi dışarı attım. Kötü bir şey olduğu besbelliydi. Nitekim nandum, yumruğu açılmamış elindeki arpalar, yüzünde donmuş bir korku ile kümesin önünde boylu boyunca yatıyordu. Çılgılımla toplandı konu komşu. Ali İhsan Dayı kamyonetini çekti evin önüne, kahveden gelenler bir çırpıda sırtlayıp arabaya koydular yerdeki koca bedeni. O geceyi, daha önce yalnız olduğumu sandığım diğer geceler için tövbe ederek, bildiğim bütün duaları okuyarak ve gözüme bir an olsun uyku girmeyerek geçirdim akrabaların evinde.

Allah'ın pek âdeti değildi ama bu kez dualarımı kabul etmişti. Nandum ölmemiş beni bir başıma bırakmamıştı. Bir hafta sonra taburcu olup eve geldi, şehirden gelen amcamlara ant verdi, babamların olan bitenden haberi olmadı. Dağ gibi, kaya gibi dirayetli bir kadındı o, kısa sürede bağa bahçeye, ev işine kaldığı yerden devam etti.

Takvime çizilen çarpılar sona yaklaşmıştı artık. İçimi her zamanki coşku yerine garip bir huzursuzluk kaplamıştı. Zaten o yaz da öncekilere göre gönülsüz gelmişti sanki. Hava bir gün sıcak oluyor, bir gün ortalığı boğucu bir sis basıyor, bir gün yağmur yağıyor-

du. Nandum hazırlıklara başlamış, beni de kendine emir eri yapmıştı. Sonunda her şey tamam oldu, turuncu vosvosun korna sesi ta yol ağzından duyuldu. Ön kapıda sabırsızlıkla beklerken fırfırlı beyaz elbisenin içinde kanatlanan kalbimin bir daha uçmamacasına kırılacağını nereden bilebilirdim? Babam sözünü tutmuştu. Gelirken bana kundağa sarılı bir sürpriz getirmişlerdi.

Artık bir çocukları daha vardı demek. Benden küçük, benden güzel, benden şanslı bir çocuk. Sen abla oldun dediler ama elden ele gezen şey benim ablalığım değil onun beyaz kundağıydı. O yaz evimiz doldu taşı, nandumun eli hamurdan çıkmadı, ben ne okul bahçesindeki yatık çam ağaçlarına tırmanmaya gidebilirdim, ne Gülsün Yenge'nin buğday tarlasında arkadaşlarımla saklambaç oynamaya. Misafirleri karşılıla Semiha, kolonya lokum tut Semiha, çay bardaklarını mutfağa götür Semiha. Kardeşimin kundağı altınlarla, kulağı maşallahlarla dolup taşıyordu. Almanya'nın havası suyu yaramıştı, o gözler böyle güzel bebek görmemişti.

O güzellik benim cezamdı oysa. Ne babamla dere boyuna gidebilmiş, ne annemin koynunda yatabilmiştim. Sara acıktı, Sara altını kirletti, Sara agu dedi, Sara gugu dedi. Onca yolu beni görmeye değil, Sara'yı göstermeye geldikleri besbelliydi. Üstelik ne zaman kucağıma alsam yaygarayı koparıyordu. Belli ki o da beni sevmemişti.

Bir ara umutlandım. Öyle ya annem hâlâ çalışıyordu. Bebeğe birinin bakması gerekiyordu. Belki onu

nanduma bırakır, yanlarına beni alırlardı. Bu düşünce kafamda çabucak dağıldı, çünkü Sara hâlâ meme emiyordu, çok küçüktü. O halde, bu kez kesin beni de götüreceklerdi. Annemin bana ihtiyacı olmalıydı. Bir bebek ablasız nasıl büyürdü? Böylece Sara'ya daha çok bakmaya başladım. Emziği yere düştüğünde yıkadım, ağladığında ce-e yaptım, uyuması için ayağımdaya salladım, ninniler söyledim, hatta kirli bezlerini bile yıkadım. Annem ve babam ablalığımdan çok memnundu. “Başlarda yadırgadı ama bak hemen alıştı.” diyorlardı. Oysa gönülsüz çabalarım boşa gidecekti. Babam dönüşlerinden iki gün evvel o meşhur konuşmasını yaptı:

“Canım kızım. Artık seninle bir yetişkin gibi konuşacağım. Babaannen baharda olanları anlattı. Ne kadar korktuk sana anlatamam. Onu sen bulmuş, herkese haber vermişsin. Sonrasında da ona misler gibi bakmışsın. Seninle gurur duydum kızım, aferin! Dün doktorla da konuştum. Babaannen bundan sonra ilaçlarını düzenli kullanmalı, daha az yorulmalı, daha dikkatli yaşamalıymış. Yoksa bir kriz daha geçirir, Allah muhafaza bu kez belki de atlatamazmış.”

Sözün nereye gideceğini anlamıştım. Bu kez gözümdeki yaşlar donmuş, boğazımdan kalbime doğru yürüyor, içim buza kesiyordu.

“Babaannenin, nandunun sana ihtiyacı var kızım. Biliyorsun üzerinde çok emeği var. Şimdi sıra sende! Neyse ki hâlâ eli ayağı tutuyor, ona can yoldaşı olan yeter. Böylece bizim de gözümüz arkada kalmaz.

Hem biz de birkaç yıla kalmadan kesin dönüş yapmayı düşünüyoruz. Biraz daha sabret kızım. Sonra hep bir arada olacağız.”

Tamam dedim. Olan, sabaha düşen bir çiğ tanesi kadar berraktı. Birkaç gün sonra valizlerini toplayıp, turuncu vosvoslarına bindiler. Bu kez bir maşrapa suyu gerçek bir çekirdek ailenin arkasından döküyordum. Bir şeyi isteyerek ya da istemeyerek kabullenmek, sonucunu bildiğin bir savaşta kılıç sallamaktan iyiydi, o yaz bunu anlamıştım. Büyümüştüm.

Yıllar yılları kovaladı. Elbette kesin dönüş yapıldılar. Artık kendiliğinden gelen yazlar, bazen sadece babamı getiriyordu. Postadan ise çalاکalem yazılmış mektupların yanında ailesiyle büyüyen bir çocuğun fotoğrafları çıkıyordu. Kartopu oynarken, buzda paten kayarken, keman çalarken, doğum günü mumlarını üflerken gülümseyen bir çocuğun fotoğrafları...

Kardeşim büyürken ben liseyi bitirmiş, nandum hepten yaşlanmıştı. Ne kadar ısrar etse de üniversite sınavlarına girmemiştim. Onun evine, köyüne ne kadar düşkün olduğumu biliyordum. Ben buradan ayrılırsam ne benimle gelir, ne şehirde amcamların yanında yaşardı. Bir çocuğa analık, babalık, kardeşlik yapan bir kadın için feda edilmeyecek pek az şey vardır. Ben de ettim. Babamdan en iyi öğrendiğim şey birini ikna etmektir. “İstesem de kazanmam nandu, seneye daha iyi hazırlanırım nandu, zaten babamlar Almanya’da bir okul ayarlıyormuş, orada okurum nandu” diye diye günleri gecelere, kışları baharlara ekledik. Ve bir

gece o gelemedi, beni çağırđı yanına. “Kolumdan göğsüme bir sızı yürüyor” dedi. Tülbenti ısıtıp koluna sardım, o türküyü bu kez ben ona söyledim:

Şiş nani, şiş nani

Wçüa, sarpıs, wanani

Ryüne eıqam wabi wani

(Uyu yavrurum, ah bebeğim. Annen baban nerede hani?)

“Semihâ daha gelmedik mi? Fenalık geçireceğim sıçaktan. Keşke taksiye falan binseydik, ne kadar uzakmış.”

Durup elini beline atıyor. Yeşil gözlerindeki öfke ve bıkkınlıkla cevap beklercesine yüzüme bakıyor.

“Haklısın kardeşim” diyorum. “Çok uzak...”

***

UNESCO Dünya Tehlike Altındaki Diller Atlası'na göre Abhazca, yok olmaktadır diller arasında yer almaktadır. Türkiye'de ana dillerini yaşatmaya çalışan iki milyondan fazla Çerkes bulunmaktadır.

ATEŞ BÖCEĞİM OLUR MUSUN?

Ayça Erkol

Tüm pencereler açıldı, yine de temiz hava içeriye girmeyi reddediyor, sidik ve ölüm kokan odada gezmek-tense ıhlamur ağaçlarının arasında dolanıp nar bülbül-lerinin kanadına değmeyi tercih ediyordu. Tırnakları belli ki yeni cilalanmış Nurhan Hanım, okunaksız el yazısı ile bir telefon numarasının karalanmış olduğu kağıdı cam sürahinin altına sıkıştırdı. Geceleri Güliz Hanım'ın başını bekleyen mütevazı sürahideki suda minicik dalgalar meydana geldi. Acil bir şey olursa ararsın yeni numaram burda, benim hemen çıkmam lazım dedi kadın kağıdın üstüne işaret parmağı ile tıptıplarken, tırnakların nar çiçeği parıltısı kızın gözünü aldı. Kadın, bir yerlerden bir an önce kaçıp gitmek isteyen tüm insanların sabırsızlığı ile yalandan şöyle bir öksürdü, eliyle ensesine yapışmış saçları karıştırdı, odaya terle birlikte doğası değişmiş hafif meyveli bir parfüm yayıldı. Anası ölüyor diye düşündü Semi-

ha, daha acil ne olabilir ki? Kız söylenenleri anladığını gösterir şekilde başını salladı, vücuduyla anlatabildiği şeyler için asla sözcükleri kullanmazdı. Önemli gündemmiş, bir de site toplantısı çıktı başımıza diye söylendi Nurhan Hanım kapıyı örterken.

Yaz erken bastırmıştı. Güneşe sevdalı, gamsız günleri uzun zaman önce ardında bırakmasına rağmen Semiha yine de içinde bir kıpırtı hissetti. Baş kesilen bir tavuğun hâlâ çırpınması gibi diye düşündü. Bir hafta içinde geleceklerdi, biliyordu. Bir akşam ansızın, site bahçesinin en dibine yaptığı yürüşlerden birinde, aydınlatmanın ulaşamadığı, çocukların girip koşamadığı, müstemilatın arka tarafında sebzelik diye tutulmuş, sonra kimsenin sebze ekmemesine rağmen varlığı unutulmuş o ücra köşesinde birden peyda olacaklar, onlarcası küçük yaz perileri gibi bahçeyi, geceyi, Semiha'nın hayatını birkaç geceliğine de olsa sihire boyayacaklardı. Tıpkı çok eskiden, hayatın gerçekten de tılsımlı bir şey olduğuna inandığı zamanlardaki gibi. Ateş böceklerinin gelişini hep iyiliğe yorardı. Daha sıcak, daha güzel, daha parlak bir geleceğe giriş kapısı gibi. Asırlar evvel yine bir ilkyaz günü, tüm bedenini ısıtan güneşin altında elbiselerini çıkardığı o ana kaydı zihni.

Bir erkeğin karşısında ilk defa soyunacaktı. Hem fermuarı patlak eteğinden, hem peynir rengindeki bedeninden utandı. Kemal'in bedeni ise sütlü kahverenginde, etrafındaki her şeye tuhaf bir parıltı, neredeyse elle tutulabilecek bir enerji yayıyordu. Fermuar takıldı, açılmak bilmedi. Ormanın bu kısmı gözlerden uzak

ama dereye girmek için en uygun yeriydi. Kız amma naz ettin be, çıkar şunları, bir yüzüp çıkacağız işte. Dere de oğlan da neşeliydi, sabırsızdı. Kemal, gözleriyle gülüyordu, askerden birkaç hafta önce gelmişti. Semiha'nın ağabeylerinin aksine orada olup bitenlerden hiç bahsetmiyordu. Döndüğü ilk günlerde bakışları biraz farklıydı, üzerine bir haşinlik ve sabırsızlık gelmişti. İki kere çatışmaya karışmış dediler. Sonra gözlerdeki gülüş geri geldi, haşinlik en büyük askerlik anısı olarak kaldı. Semiha telaş ettikçe fermuar direniyordu, bir yandan oğlanın onu seyrettiğini bilmekten müthiş bir heyecan duydu. Yüzünü al, bacaklarının arasını sel bastı, sinirli sinirli güldü. Dur be yavrum dedi Kemal, iki adımda yanına vararak, ayağının altında ezdiği dallar çıtırtadı, fermuarın üzerinde elleri birleşti.

Kızının her ziyaretinden sonra huysuzlaşan Güliz Hanım o anda aslında hissetmediği, yalancı ağrıları sesine kattı, mutfağa geçmiş olan Semiha'ya seslendi. Gelsene buraya, dönmem lazım, her tarafım tutuldu diye söylendi. Semiha çaydanlığı tezgaha bıraktı, kadının yanına vardı, tüyelerinin çoğu dökülmüş güçsüz iki kanadı andıran kollar çoktan ona doğru uzanmıştı bile. En nefret ettiği an, günde birkaç kez ihtiyarın yatağın içinde döndürülmek için kollarını onun boynuna dolayıp tüm ağırlığı ile gövdesine asıldığı bu anlardı. Artık içi boş bir kabuktan farksız hale gelmiş beden, böyle anlarda sanki birden ağırlaşıyor, yoğunlaşıyor, etler sıklaşıyor, kemiklerin içine yaşam mı ölüm mü belli olmayan ağır bir nefes üfleniyordu. Semiha ka-

dının yatakta dönmek için değil de onun bedeniyle bütünleşmek, gençliğinden, önünde uzanan uzun yıllardan bir tutam çalabilmek, saçının pırıltısından, henüz taze bedeninin gerginliğinden, doğurganlığından bir parçayı kendine katmak için boynuna asıldığını hissediyor, hemen olup bitmesi gereken basit bir hareketin yaşamla ölüm arasında sevimsiz bir itiş kakış halini aldığını duyumsuyordu. Bu hareket ona kadını yıkamaktan ya da altındaki ördeği değiştirmekten daha zor, daha uygunsuz geliyor, tüm bedeni ihtiyara karşı duyduğu derin bir öfkeyle kasılıyordu. Ona öyle geliyordu ki bu tuhaf dans uzadığında ölüm kendi bedenine de bulaşacak, artık zar zor hissedebildiği yaşam sevinci ürkek bir kuş gibi uçup gidecek, yakın zamanda eve yapılacak kaçınılmaz ziyarette tek orak darbesine iki can takılacak. Odanın kapısında bir an duraksadı, Güliz Hanım huysuzlandı. Hadisene kızmı, seni mi bekleyeceğim akşama kadar?

Üç yıldır bu evdeydi. İlk sene Güliz Hanım zor da olsa tuvaletini kendi yapabiliyor, günde birkaç kez evin içinde sakin ama kendisini de bakıcısını da mutlu eden yürüyüşlere çıkıyordu. Neredeyse bir gecenin içinde bu yetilerinin hepsini yitirdiğinde Semiha sonun yakın olduğunu düşündü. Buna sevinmesi mi yoksa üzülmesi mi gerektiğini bilemedi. İşin zorluğu ve pisliği ile orantılı olarak ona iyi para veriyorlardı ancak her çarşaf yıkadığında, her oturak döktüğünde, en çok da Güliz Hanım'ı her kucakladığında ölümle vaktinden evvel ve gereksiz bir yakınlık içine girdiği-

ni, henüz görmemesi, bilmemesi gereken sırlara vakıf olduğunu, bunun da bedelini ağır bir şekilde ödeyeceğini hissediyor, türlü türlü evhamlara kapılıyordu.

Güliz Hanım ölmedi. Bir anda kötüleşmesine, yatağa tamamen bağımlı hale gelmesine rağmen, sonraki iki yıl boyunca durumunda neredeyse hiçbir değişiklik olmadı. Kıza öyle geldi ki, sırf bedenlerinin o tuhaf birleşme anları, Azrail'e meydan okuyan dansları yüzünden kadın ölmüyor, ondan çaldığı gençlik ve hayat kırıntıları sayesinde yaşama tırnaklarını geçiriyordu. Semiha sırf bu yüzden büyük bir günah işlediğini düşündü. Hayatında ikinci kez Allah'ın işine karışıyor, kimin yaşayıp kimin öleceğine karar verecek kadar önemli biri olduğunu düşünerek küstahlaşıyordu. İlkinde cezası bu cehenneme düşmek olmak olmuştu, buradan daha aşağı bir yeri hayal etmektense zordu. Sadece bir kez, bu duygular aklını tamamen esir aldığı anda, günahkarların değil de günahkar olduğuna inananların kapıldığı evhamların etkisiyle işi bırakmak istedi. Nurhan Hanım herhangi bir şaşkınlık göstermemiş, bu durumla bir gün karşılaşırsa kullanmak üzere cebinde biriktirdiği sözcükleri birbir sıralamıştı. Şimdi Semihacım durumun malum diye girdi lafa. Tahsilin yok, oturak dökmek dışında bir yeteneğin yok. Mahallede herkes seni tanıyor, biliyor. Ben açık fikirli bir kadını, gençlerin hata yapma özgürlüğüne inanırım. Burada duraksadı, bir sigara yaktı, kırmızı rujla sıvanmış ağzını yaya yaya güldü. Ama diğerleri? Başka kim seni temizlik için bile evine sokar?

Seviştikten sonra birbirlerinin bedenine dolanmış halde, toprağın üstünde yatmaya devam etmişlerdi. Semiha huzursuzdu, Kemal onun huzursuzluğu ile eğleniyordu. Bu saatten sonra kimse gelmez kızım demişti, akşam vakti kim yüzer, kim piknik yapar? Biraz daha kal, bak sana ne göstereceğim. Gösterdin göstereceğini ya derken Semiha ciğer gibi kızarmış, yüzünü Kemal'in göğsüne gömerken bir çocuk kahkahası patlatmıştı. Her şeyden konuştular, hayallerden, memleketten, dereden ve yazdan. Bir tek konu askerliğe gelince Kemal'in tüm kasları aslan görmüş ceylan gibi gerildi, Semiha şimdi beni bırakıp kaçacak, bir daha da dönmeyecek diye düşündü, daha bir sıkı sarıldı oğlana. Derken karanlığın içinde bir şey Semiha'ya göz kırptı, sonra bir tane daha. Minicik periler, fenerlerini almış, orman turuna çıkmışlar sanki diye düşündü. Daha önce ateş böceği görmüştü görmesine ama çıplakken ve toprağa uzanmışken, sevdiği adama dolanmışken değil. Nasıl anlamamışım peri olduklarını ki diye hayrete düştü, nasıl görmemişim Cennet'ten geldiklerini? Kemal da heyecanla ayağa kalktı, maharetli bir kedinin doğal, özgüvenli hamlesiyle bir tanesini eliyle yakaladı, getirdi, kızın elinin üstüne bıraktı. Çirkin, küçük, gri bir böcekti bu. Hadi be, diye bağırdı Semiha, bu mu o güzelim ışığı yayan? Tatlı bir esinti iki genç bedeni yaladı geçti, ateş böceğini de alarak uzaklaştı. Erkek dışisine böyle göz kırptıyor kızım dedi Kemal, onların aşna fişnesi de böyle işte. Birkaç saat evvel güneşin altında ilk kez çıplak gördüğü oğlanın

parlayan, kasılan, gerinen, sıcacık bedenini düşündü Semiha, yeniden heyecanlandı. O bedenden yayılan ışığa, kokuya kapılmamış mıydı? Çok da farklı değiliz bence dedi Kemal'in göğsüne iyice yerleşirken, benim ateş böceğim olur musun?

Güliz Hanım yatakta en rahat ettiği pozisyonu bulmuştu, şimdilik keyfi yerindeydi, yüzü gülüyordu. Bazen böyle iyi tarafına geldiğinde kızla sohbet etmek isterdi. Kendine bir çay koy da gel şöyle, dertleşelim azıcık derdi. Semiha kadının gençliği ile ilgili hiçbir şey bilmiyordu, zaten yatakta nihayetinde yok olmak üzere her gün biraz daha küçülen, kuruyan birinin gençliğini düşünmek onun hayal gücünü aşıyordu. Anlat bakalım derdi Güliz Hanım. Kız, ne anlatayım diye sorunca, ne olursa diye yanıtlardı. Gençsin, şöyle neşeli bir şeyler anlat, ben de derdimi unutayım. Gençliğin neşeye kardeş olduğunu düşünmek, artık gençliğin nasıl bir şey olduğunu hatırlayamayacak kadar ondan uzaklaşınca yapılan bir hata olsa gerek. Kız da detayları vermeden çocukluğunun geçtiği, aslında buraya çok da uzak olmayan köyden, dereden bahsederdi. Yazları karlı dağlardan kopmuş suların nasıl gürüldediğinden, dere kenarında yaptıkları pikniklerden, yaz başı açan türlü türlü yabancı çiçekten, bir gecede biten otlardan ve ateş böceklerinden. Aşağı yukarı hep aynı şeyleri anlatıyordu, anlatmaya değer çok fazla anısı olmadığı için utanırdı ama ihtiyar böyle anlarda halinden memnun görünürdü. Detay ver derdi, çiçeklerin renklerini anlat, kokularını tarif et.

Semiha detaya girdikçe, gözlerini kapatır, bir yerlere kaçar. Beni dinlemiyor belki de diye düşünürdü kız, belli ki başka kırlarda başka derelerde, başka ateş böcekleriyle dans ediyor şimdi. Sadece kendinden başka bir ses, bir nefes duyduğu için mutlu, anlattıklarımın bir önemi yok. Güliz Hanım tek bir kez sözünü kesip o soruyu sormuştu, bebeğini anlatsana be yavrum demişti, ne oldu, nasıl yaptın öyle bir deliliği? Semiha hıçkırıklar içinde mutfağa kaçmış, elini yumruk yapıp ağzına sokarken yaralı bir hayvan gibi ulumuştur. Bu konu bir daha hiç açılmadı.

Emine'nin tarak görmemiş saçları ve dilinde yakası açılmadık küfürleri vardı. Tam bir masal cadısı diye düşündü Semiha, orman kenarında yaşayan, et benli burunlu. Mutfağın dört bir yanı kavanozlarla, içlerinde ne olduğunu anlamadığı otlar, sıvılar, taşlar dolu cam şişelerle kaplıydı. Emine, insana ciğerinin ötesini görür gibi bakıyor, ona en derin sırlarını, korkularını anlatman için sabırla bekliyor gibi ayakta öylece dikiyordu. Bir anlığına Şeytan'a uydum işte dedi Semiha, hava pırl pırlıdı, onun da ağzı çok iyi laf yapıyordu. Bana ne kızım kimin seni nasıl siktiğinden derken ikinci raftaki kavanoza uzandı kadın. Kapağını açınca odaya güzelce, yarı tanıdık ama baygın bir ot kokusu doldu. Bir kaşıkla kesekağıdını doldurdu, Semiha'nın eline tutuşturdu. Sabah akşam kaynatıp ikişer bardak içeceksin, dördüncü gün işlem tamam dedi gülerek. Ne var bunun içinde diye sordu Semiha biraz ürkek. Senin aklının almayacağı dallar, otlar, çiçekler işte dedi ka-

dın saçlarını savurarak. Soru sorma, sen içmene bak. O kadar akıllı olaydın, senin fırını bu kadar kolay doldurmazlardı di mi benim güzelim?

Güliz Hanım'ın boş çay bardağını almak için eğildi, kadın aniden bileğine yapıştı. Bazen gençliğine selam durmak, hâlâ hayatta olduğunu hem kendine hem diğerlerine hatırlatmak ister gibi böyle ani, beklenmedik hareketler yapıyordu. Dışardaki sığağa rağmen elleri buz gibiydi, parmakları çoktan ölmüş diye düşündü Semiha, belki de bu yüzden o parmaklar dünya dışı bir güçle kızın incecik bileğini kısıpaca almışlar, mengene gibi sıktıkça sıkıyorlardı. Ben öyle hemen ölmeyeceğim, biliyorsun değil mi dedi kıkırdayarak. Rahmetli anam, bu halde dokuz sene yaşadı benim. Bu evde, bu ölüm kokan nefesin, hortlak parmakların, boynuna asılan yarı cesedin hükmü altında altı sene daha. Semiha'nın başı döndü, gülümsemeye çalıştı. Allah ömür versin, hatta şifa versin Güliz Hanım dedi kendine bile yabancı gelen bir sesle. Bu samimiyetsiz, yarım ağızla edilen duayla kadının parmakları gevşedi, kızı bıraktı. Semiha bardağı mutfığa götürdükten sonra bahçeye kaçtı. Bir amacı, gidecek başka bir yeri varmış gibi hızlı hızlı yürümeye başladı, müstemilatın arkasına vardı. Kısa süre sonra okullar kapanacak, Nurhan Hanımlar gibi İstanbul'lu aileler siteye gelmeye başlayacak, tüm bahçe mangalda et kokuları ve çocuk çığlıklarıyla dolup taşacaktı. Site, doğup büyüdüğü köyden çok uzak değildi ama mahalle İstanbul'un arka bahçesi olmuş, köylüler yavaş

yavaş ellerinde ne kadar arsa, tarla varsa satarak tepelere doğru çekilmişlerdi. Modern mimariyle yapılmış villalar, tıpkı içlerinde yaşayan aileler gibi birbirlerinin aynısıydı. Açık Amerikan mutfak, biri kız biri erkek iki çocuk, tuğladan orta ölçek şömine, mimar, işadamı ya da doktor baba, bahçe oturma grubu, sarışın anneler, kapıda Alman arabası, ortada dikdörtgen bir havuz, kenarında beyaz şezlonglar. Sadece bu sebzelik diye ayrılmış yer hâlâ bakir, hâlâ ehlileşmemiş, hâlâ özüne sadık yaşayıp gidiyordu. Ateş böcekleri sadece buraya geliyorlar, beton ve ışıktan uzak duruyorlar, ağaçların, çalılıarın, yabancı otların arasında birkaç gece dans ettikten sonra onlar da çekip gidiyorlardı. Keşke Kemal'e sorsaydım diye düşündü. Yaz ilerleyince, böcekler çiftleştikten sonra ne yapıyorlar, nereye gidiyorlardı? Derin bir nefes aldı, ciğerlerine ilkyazın türlü rayahasını çekti, sakinleşti. Tüm sitede en çok burayı seviyordu. Burası ona köyü, tarlalarını, dere kenarını, bir zamanlar gözüne güzel gelen her şeyi hatırlatıyordu. Ve ateş böcekleri... Geldiklerinde kanatlarına umudu, neşeyi alıyor, ışıklarına daha güzel günlerin müjdesini katıyor, peri danslarıyla aşkı, yaşamı, sevdayı kutsuyorlardı. Umarım bu gece gelirler diye mırıldandı Semiha, moral olurlar bana.

Beşinci günün akşamı anası ve kardeşleri komşuya gitmişlerdi, evde tek başınaydı. Birden kasıklarına saplanan ağrıyla iki büklüm olduğunda kendini banyoya zar zor attı. Sırtüstü uzandı, hayalinde Kemal başucundaydı. Ne yaptın güzelim diyordu, neden

yaptın? Dönecektim, seni anandan isteyecektim, kışa girmeden düğünümüzü bile yapacaktım. O hayalde Kemal yine sevecen, yine ıslıl ıslıldı. Haftalardır görmedim seni diye söylendi Semiha ellerini karnına bastırırken, ne bekliyordun ki? Hem öyle şeyler söyledin ki bana... Ah benim sabırsızım, ah benim güzel kadını, ah benim ateş böceğim diye saçlarını okşuyordu hayaldeki Kemal. Bu hayale gülümsedi Semiha, acısı hafifler gibi oldu, kendi elini tuttu, dudaklarına götürdü, Kemalim diye inerken ilkinden çok daha kuvvetli bir sancı kasıklarından girdi, beynine kadar ulaştı. Anası döndüğünde banyoda baygındı, yaz başındaki dereye hiç benzemeyen öfkeli, kırgın, kırmızı bir dere taşların üzerinde arsızca akıyordu.

Eve döndü, Nurhan Hanım kapıdaydı, kızı görünce rahatladı. Nerdesin yavrum ya, telefonu da almamışsın. Bahçede yürüyüşe çıkmıştım demeye kalktı, nar çiçeği parmaklar sözünü kesti. Hemen çıkmam gerekiyor, trafiğe kaldım, İstanbul'a giriş ne haldedir haberin var mı senin dedi kadın küçümseyerek. Parayı her zamanki gibi göstere göstere masanın üzerine bıraktı. Ne bir zarfta, ne ele usulca bırakılarak, ne kaybolmasın diye sürahi altına sıkıştırılan kağıt kadar kıymet görerek. Haftaya yine geleceğim dedi tıslayarak. Normalde ayda bir kez gelirdi, az kalırdı, hep acelesi vardı. Annesi ile havadan sudan sohbet eder, sanki kadın ölmüyormuş gibi saçma konulardan ama ancak yakında ölecek insanlara bunu hissettirmemek için takınılan o sahte iyimserlik ve neşeyle bir şeyler

anlatır, bir şeyler dinler, sonra masaya bir deste parayı bırakarak uzaklaşırdı. Semiha şaşırırdı, hayırdır abla dedi. Hiç sorma diye yanıtladı Nurhan Hanım. Ortak alanda çocukların oynaması için hiç yer yokmuş, arka taraftaki sebzelik öyle boş boş duruyormuş, oraya biraz beton döküp iki basket potası koyacaklarmış. Haftaya planlara bakılacak, fiyat alınacak falan, hiç bitmeyen site işleri. Semiha'nın kanatları düştü, gövdesinin tam ortasında her şeye rağmen gelecek güzel günlerin umuduyla yanan peri ışığı karardı. Semiha bu haberle bahçenin dibinde kesilecek ağaç, sökülecek ot, betonla boğulacak toprak oldu. İyi de abla, o zaman gelmezler ki diye mırıldandı. Nurhan Hanım elinde arabasının anahtarları, şaşkın şaşkın kızın yüzüne baktı. Şaşırdığında ve kızdığına annesine benziyordu. Kimler gelmez diye soracak oldu, sonra kızın yarı tuhaf olduğunu hatırlayıp vazgeçti. İşinizi görür demişti köyden onu öneren kadın, temizdir, titizdir, güvenilirdir, işine dört elle sarılacaktır. Bu saatten sonra onu nikahına alan da olmaz, iş veren de olmaz. O zaman neredeyse ölüyordu, herkes öğrendi olanları. Ben bebeliğinden beri tanırım, yaşadıklarından sonra biraz tuhaflaştı, hele o herifin düğün haberini alınca. Bazen kendi kendine mırıldanıyor, gözü dalıp gidiyor falan ama o kadarına aldırmayacaksın. Ana candır, tanımadığına emanet edilir mi? Daha fazla düşünmemişti Nurhan Hanım, acelesi vardı. Tabii tabii demişti ensesindeki saçlarla oynarken, haklısın.

Anahtarları şingirdatti, kızın koluna güya sevecen-

likle dokundu. İşte böyle Semihacım, dikkat et kendine. Şu mutfak penceresini de salondaki ile aynı anda açma lütfen, elli kere söyledim, cereyan yapıyor kadının üstüne. Bir de onun gribi ile zatürresi ile uğraşmayalım, hoşçakalın diye bağırdı kapıyı ardından örterken, bir an sonra arabasının motoru homurdandı.

Semiha mutfak penceresine seğırtti, oradan sebze bahçesi görölüyordu, doya doya baktı. Şimdi dört yaşında olurdu, saçları bana, teniyle gülüşü ona benzerdi belki diye düşündü kim bilir kaçınıcı kez. O anda sebze bahçesinin ortasında çocuğı gerçekmiş gibi gördü, yüzüne bir gülümseme yayıldı. Velet tombul ayakları ile toprağı tutunmuş, yumuk elleriyle çiçek topluyordu. Arada bir sebepsiz, çingirak dolu çocuk kahkahaları atıyordu. Önce ana mı baba mı derdi, neleri severdi, nelerden korkardı? Bir türlü yüzünü göstermiyordu, tam pencereye dönecek gibi olduğı anda üzerinden bir kuş geçiyor, bir ses duyuyor, dikkati dağılıyordu. Semiha çocuğunun yüzünü öyle merak etti ki. Gözlerine bakmak, küçük burnuna dokunmak, körpecik gövdesinin mis kokusunu içine çekmek isteğıyle doldu taşı. Derken çocuğun ayağı taşa takıldı, düşecek gibi oldu. Semiha taş gerçekmiş, ortada çocuk varmış gibi telaşlandı, hemen gidip yardım etmek istedi. Taşları uzaklaştırmalı, yumuk elleri tutup öpmeli, beton dökmek için gelecek adamları, makineleri durdurmalıydı. Yeniden çıkan rüzgar bu kez sidik ve ölüm kokusuna rağmen mutfağı girdi, Semiha'nın yüzünü yaladı, telaşlıydı, çok kalmayacaktı, belliydi.

Ne yapıyorsun orada kız diye söylendi yatağından ihtiyar. Gelsene buraya, gelirken şu pencereyi de kapat. Pencereyi kapatmak istemedi. Pencereyi kapatırsa rüzgar dışarı çıkamayacak, çocuğunun yüzünü de sebze bahçesini de bir daha asla göremeyecek, uğursuz bir kehanetin tek hedefiymiş gibi altı sene daha evin içine hapsolacaktı. İlk kez ihtiyarın ölmesini diledi. Altına yaptığı için, huysuz olduğu için, onun gençliğinden kırptığı parçalarla yaşama tutunduğu için değil pencereyi kapatmasını istediği için diledi bunu. Pencerenin önünde derin bir nefes aldı, başını arkaya attı, gözlerini kapattı. İliklerine kadar güneşi hissetti, diğer her şey silindi. Site, Nurhan Hanım, uzaklarda gürüldeyen dere, ihtiyar ve gözlerinin içi edepsizce gülen Kemal. Sonra kanatlarını çırptı, peri ışığı sönmüş, ümidi tükenmiş, yazın sonuna varmış, mevsimi geçmiş böcek oldu, kendini rüzgara bıraktı.

KOYUN KOYUNA

Ruhşen Doğan Nar

Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor ve sen bir durakta bekliyorsun. Kimi veya neyi beklediğini bilmeden. Uçsuz bucaksız bozkırın ortasındaki harabe bir otobüs durağındasın. Yağmur damlaları durağın tavanını dövüyor. Bir sağa bir sola bakıyorsun. Görünürde ne bir araç ne de bir canlı var.

Gökyüzünde bir şey dikkatini çekiyor. O kadar uzakta ki zar zor görebiliyorsun. Kalın çerçeveli gözlüklerinin ardındaki miyop gözlerini iyice kısıyorsun. Bir uçak mı? Hayır. Yaklaştıkça belirginleşiyor. Bir kuş mu? Hayır. Gittikçe büyüyor. Artık ne olduğunu görebiliyorsun. Bir insan, uçan bir insan. Sevim mi o? Evet. Omzundaki kelebek kanatlarını çırparak geliyor biricik sevgilin. Tam önüne ustaca konuyor. Kanatları rengarenk yüzlerce kelebeğe dönüşüp etrafa saçılıyor. Sağ elinde bir gelincik var, hareketsiz. Ölü mü? Beyaz gelinciği yere bırakıyor. Canlanan gelincik yeri kazıp ortalıktan kayboluyor.

Sevim gülümsüyor ve yağmur duruyor. Sevim konuşuyor ve güneş açıyor. “Sevim, ne işin var senin burada?” diye soruyorsun.

“Uzun hikâye. Ama burada soruları ben sorarım,” diyerek sağ elini kaldırıyor havaya. Elinin nazik hareketiyle ağaçlar yükseliyor yerin altından.

“Neresi burası?” diyorsun.

“Hayır hayır,” diye karşı çıkıyor, “ne dedim sana, soru sormak yok. Sen değil, ben sorular soracağım.”

“Tamam, seni dinliyorum,” diye onaylıyorsun.

Sana arkasını dönen Sevim, “Gelin!” diye bağıriyor ormana doğru. Biraz önce yerden biten tek tük ağaç, ne ara çevreni saran sık bir ormana dönüştü anlamıyorsun. Ormandan bir kalabalık geliyor. İnsan kalabalığı. Hayır hayır, kadın kalabalığı.

Bir yerlerden hüzünlü bir trompet sesi geliyor. Chet Baker mı çalıyor? Sesin geldiği yeri bulmak için önüne arkana bakıyorsun ama sesin geldiği bir yön yok. Sanki müzik beyninin içinde çalıyor. İlginç diye düşünürken kadınlar etrafını sarıyor. Hepsini tanıyorsun. Ceren mi o? Evet, ilk aşkın. Diğerleri de orada; Melis, Sude, Canan... Ne işleri var burada? Hem Canan ölmemiş miydi, birkaç sene önce bir trafik kazasında.

“Tanıdın mı onları?” diye soruyor Sevim, eski sevgililerin robot gibi sana bakarken. Ne mutlular ne mutsuz, ne kızgınlar ne sakın. Duygulardan azadeler.

“Eee... Tanıyorum, evet tanıyorum.”

“Hâlâ sevdiğin, unutmadığın biri var mı aralarında?”

Düşünüyorsun, her birinin yüzüne ayrı ayrı bakarak. “Hayır,” diyorsun, “hepsi eski zamanlarda kaldı. Zaman küle çevirdi bir zamanki gönül yangınlarını. Sadece seni seviyorum.”

Bir anda bütün kadınlar duman olup havada dağılıyor. Bir tek Sevim kalıyor. Mutluluğu gözlerinden okunuyor. Kulağına eğilip “Aferin,” diyor, “sınavdan geçtin. Bu kadar soru yeter mi yoksa başka sorular da cevaplamak ister misin?”

“Ne sınavı? Sevim, biz neredeyiz Allah aşkına?” diye tepki gösteriyorsun.

“Soru sormayacaksın diye anlaşmamış mıydık? Soruları sadece ben soracağım ama bence bu kadar yeter. Rüyadan uyanmanın vakti geldi.”

Sen “Rüya mı?” diye sorarken, başparmağıyla alnına dokunuyor.

Uyanıyorsun.

***

Gözünü açtığında ilk gördüğü şey Sevim’in zeytin karası gözleriydi. Sen tere batmış vücudunu yataкта doğrulturken, “Günaydın aşkım!” dedi Sevim, “Günaydın tam olarak uymuyor. Saat sabahın ikisi çünkü.”

Yazın en sıcak gecelerinden birinde, sevgilinle aynı yataқта, koyun koyunaydın. “Çok garip bir rüya gördüm,” diye başladın konuşmana. Sevim araya girdi: “Evet, gerçekten garipti. Yağmurlu havada

durakta bekleyen sen, uçarak yanına gelen ben, kelebek kanatları ve gelincik, yer üstüne çıkan ağaçlar ve sevgililerin...”

“Nasıl ya! Nereden biliyorsun rüyada gördüklerimi?” diye sordun, dehşete düşmüş bir şekilde. “Daha yeni gördüğüm rüyayı nasıl... Hâlâ rüyada mıyım yoksa?” O kendine has, yüksek sesli kahkahalarından birini atan Sevim, sakalını çekti. Gözlerini yaşartacak kadar canını acıttı bu hareketi. Ama görünürde bir değişiklik yoktu. Demek ki rüyada değilim diye bir çıkarımda bulundun. Aklın allak bullaktı.

“Anlayamıyorum,” dedin Sevim’e. “Rüyamda gördüklerimi nasıl bilebilirsin, aklım almıyor.”

“Anlayamaman normal,” dedi Sevim, “çünkü anormal bir durum içindesin. Şimdi beni dikkatlice dinle aşkım. Sana çok önemli bir şey anlatacağım. Şu ana kadarki ilişkimizde ister istemez kafanda bazı sorular oluştu, ama anlatacaklarım sayesinde aklında soru kalmayacak. Birazdan söyleyeceğim her şeyin gerçek olduğunu aklından çıkarma, tamam mı?”

“Tamam, çıkarmam,” dedin. Kalbin küt küt atıyordu. Nemli, sıcak odada nefes almakta zorlanıyordun. Şu kentin çekilmez yaz gecelerine lanet okuyordun içinden.

“İki yıldır beraberiz, ama bu gece ilk kez beraber uyuduk. Şimdiye dek seninle uyumamamı, sana güvenmediğim şeklinde yorumladın ve yanıldın. İşin içinde çok daha garip bir durum var. Bana yakın zamanda evlilik teklifinde bulunacaksın. Hazırlıklar

yaptığının farkındayım. Ama bana teklifte bulunmadan önce bilmen gereken bir şey var...”

Elin ayağın titreyerek “Beni korkutma lütfen. Kötü bir şey yok, değil mi?” diye sordun.

Sevim gülümsedi. Gamzeleri içini ısıttı. “Hayır, kötü bir şey değil. Sadece sıra dışı ve bu yüzden nasıl tepki vereceğini bilmiyorum. Fazla uzatmadan konuya gireyim: Annemden bana kalan bir tuhaf yetenek var. Birisiyle beraber uyduğumda onun rüyalarını görebiliyorum.”

“Nasıl yani?”

“On beş dakika önce yaşadığın gibi. Annem, büyük annem, büyük büyük annem; hepsinde bu yetenek varmış. Neden böyle olduğunu bilmiyorum. Bir sebebi yok sanırım. Ama gerçek de ortada. Çocukken herkesin anne babasının benimkiler gibi ayrı yataklarda yattığını sanırdım. Öyle görmüştüm evimizde. Büyüyünce durumun tam tersi olduğunu gördüm. İşte, bu yüzden seninle hiç aynı yatağı paylaşmadım ve eğer evlenirsek paylaşmayacağım. Beni böyle kabul edecek misin?”

Şaka mı yapıyor acaba diye düşündün. Ama Sevim’i daha önce hiç bu kadar ciddi görmemiştin. “Seni her halinle kabul ediyorum. Fakat ben seninle aynı yatağı paylaşırım. Ne olursa olsun...”

“Hayır, söylemesi kolay, gerçekleştirmesi zor bir şey bu. Annemin anlattığına göre, babam da evliliklerinin ilk günlerinde bir süre bunu denemiş ama tahmin et ne olmuş? Babam sonunda uyumaya kor-

kar hale gelmiş. Çünkü rüyalar saçma şeylerle doludur. Kontrol edemediğin istekler, bilinçaltında biriken sırlar, kendinden bile sakladığın arzular... Bir nevi çöplük gibidir. Bir de gördüğümüz rüyaların sadece çok azını hatırlarız. Hatırlamadıklarımızda da neler olur neler.”

O tuhaf yaz gecesinde ikinizin de hiç uykusu gelmedi. Sabaha kadar konuştunuz. Enine boyuna tartıştınız konuyu. Bir hafta sonra Sevim’e evlilik teklifinde bulundun. Bir yıl sonra evlendin. Aynı odada, ama ayrı yataklarda yattınız. “Tek yastıkta kocamak”, “Aynı yastığa baş koymak” gibi sözler duyduğunuzda birbirinize hınzır gülüşler atmayı unutmadınız.

Beş yıl sonra ilk çocuğunuz oldu. Bir kız. Adı Öykü. Hangi sıra dışı yeteneğe sahip olduğunu söylememe gerek yok, değil mi?

ŞİMDİ NE YAPMALI?

Mesut Barış Övün

Altan abinin anma toplantısında neden çıkıp bir şeyler söylemedim, bilmiyorum. Doğrusu, Ezgi konuşmasında onun edebiyata olan ilgisinden bahsedinceye kadar aklıma gelmedi bu. Böyle bir şey planlamamıştım. Aslında hoş olurdu. Altan abi mektup yazmayı severdi, bir dönem günlük tuttuğunu da biliyordum, kalkıp bunları anlatabilirdim. Gazetelerin kültür sanat sayfalarını dikkatle takip ettiğini falan söyleyebilirdim. Toplantıda yanımda oturan Servet abinin de hoşuna giderdi bu; rahmetliyle şu şiir üzerine, felsefe üzerine yaptığımız küçük atışmalara çok şahit olmuştu. Servet abinin şiirle falan arası pek yoktu ama biz ne zaman bu tür bir atışmaya başlasak, o her zamanki muzipliğiyle araya girer, ortalığı kızıştırmak için alakasız şeyler söylerdi. Nasıl da eğlenirdi! Tabii toplantıda o muzip halinden eser yoktu Servet abinin. Hatta diyebilirim ki gömüldüğü koltukta cenaze gününden de kötü görünüyordu. Benim anlatacağım şeyler ha-

vayı kısmen değiştirebilirdi, hoş hatıraların verdiği bir hafiflik ve salonda birkaç buruk tebessüm belki. Ama işte, dediğim gibi, böyle bir Şey planlamamıştım ve kişisel tarihimde üzerine plan yapmadığım konularda adım attığım pek görölmemiştir.

Ezgi'ninki altıncı ya da yedinci konuşmaydı, aslında o kürsüye çıktığında ben hâlâ Yasemin ablanın sözlerini düşünüyordum. Gerçi pek fazla bir Şey söylememişti acılı eř, hatta bir an hiç konuşmayacak sandım ben. Önce Şöyle durup salona uzun uzun bakmıştı. Bu bakışları önemli bir yemek daveti öncesi bir eksik olup olmadığını anlamak için masayı dikkatle inceleyen ev sahibinin bakışlarına benzetebilirsiniz. Tek farkla ki donuktu bu gözler, baktığı yerlerde bir Şey görmüyorlardı sanki. Konuşmaya başladığında da ona gözyaşları eşlik etmişti hemen. Çok zor bir durumdu onun için, hepimiz birbirlerine ne kadar bağlı olduklarını biliyorduk. İnsanın eşi, dünyasıymış, demişti Yasemin abla. Öyle hatırlıyorum. Terside olabilir: İnsanın dünyası, eşiymış. Sanırım ikisi de aynı kapıya çıkıyor.

***

Cenazeden sonra biz biraz daha kaldık köyde. Servet abi çok kişiye tanıyordu. Kahvenin bahçesindeki çınarın altında bir süre sessizlik içinde cenaze törenini devam ettirir bir edayla oturduk. Saygı ve övgü dolu sözler giden kişinin ardından. Bir boşluğu dol-

durma çabası belki. Çalışkandı, diye anlattı, köylülerden biri, ikide bir başındaki kasketiyle oynayan ve çok yaşlı olmadığı halde yüzü çizgilerle dolu bir adamdı. Yanında, ona kardeşi kadar benzeyen ama çok şişman başka bir köylü, kollarını kavuşturmuş oturuyordu. Gözleri yerdeydi hep.

Çok çalışırdı. Her izninde buradaydı.

Öyledir, diye mırıldandı Servet abi, dairede de öyle. Rahmetli. Herkes çok hürmet ederdi ona.

O evi tek başına yaptı desem yeridir.

Hafta sonu falan gelir, buradaki işlere yetişirdi.

Mecbur, dedi kasketli adam. Çalışmayıp ne yapacaksınız? Bak, deniz şuracıkta. Sor bakalım, en son ne zaman gittin, kıyısına şöyle bir oturdun.

Adamın gösterdiği yönde, kahvenin karşısında büyükçe bir kavaklık vardı. Deniz görünmüyordu. Ama kokusunu duyabiliyorduk. O taraftan arada bir gelen bir esinti hissediliyordu ama vakit ikindiye çoktan geçtiği halde hava hâlâ çok sıcaktı.

Hayat herkes için zorlaştı, dedi Servet abi.

Kimse kalmadı ki kardeşim köyde, diye yakındı beriki. Bıraksan yarın bir gün bunlar da gider.

Yanımızdaki gençler ağırbaşlı bir şekilde gülümsemekle yetindiler.

Ben bir ara yanlarından ayrılıp biraz yürüdüm. Kahvenin arka tarafında hafifçe yükselen tepenin hemen altında uzak köylere giden yol geçiyordu. Yolun yanında o küçük dere vardı, nerdeyse hiç su yoktu içinde, artık bir hendekten ibaretti sanki. İşte traktör

birkaç kilometre ötede, hâlâ oradaydı, hendeğin içinde yan yatmış biçimde bekliyordu. Cenazeden önce bizi oraya götürdüler. Olayı gören yoktu ama gene de şöyle şöyle olmuş diye anlattılar.

Karşıda geniş düzlükler başlıyordu. Otlar sarıydı. Sonrasında toprak giderek kahveye çalan bir tonda ötelere doğru uzuyordu. İleride, birbirlerinden çok uzakta tek tük ağaçlar görünüyordu. Bu küçük ağaçlar sanki havada asılı bir şekilde duruyorlardı ve sanki siz onlara baktıkça daha da küçülüyorlardı. Uçsuz bucaksız bir yalnızlık. Orada durup bu görüntüye uzun uzun baktım. Belli bir aidiyet duygusuyla değil, sadece beni biraz dinlendirdiği için. Altan abinin buralarda dolaşırken kafasında yazmış olabileceği pastoral dizeleri tahmin etmeye çalıştım. Sonra bu toprakların böyle alev alev bir günde değil de yağmurun altında nasıl görüneceğini düşündüm, yine bir aidiyet duygusu hissetmeden. Üst taraftan gelen bir traktör sesi düşüncelerimi böldü. Traktör gürültülü bir şekilde yaklaştı bana doğru. Kasasında bir grup işçi vardı, mevsimlik işçiler, on on beş kişi kadardılar ve hepsi birer heykel gibi donuktular.

Döndüğümde masayı biraz daha kalabalık buldum. Yan taraftan bir sandalye alıp iliştim.

Geçen hafta da şehit cenazemiz vardı, dedi masadakilerden biri.

Biliyorum, diye yanıtladı Servet abi. Gelemedim, ama biliyorum.

Vali Bey de geldi.

Sağ olsun, dedi bir genç, hepsi buradaydılar. Çok ilgilendiler.

Servet abi aniden hatırladı: Geçen kış da yukarı köyde olmuştu bir şehit cenazesi. Ona gelmişim ben. Ne soğuktu. Kar vardı.

Evet, dedi kasketli adam, gözlerini yumarak. Geçen sene de vardı şehidimiz. O yavruyu da kışın defnettik.

Çok soğuktu gerçekten, dedi başka bir delikanlı ve henüz çok genç olduğuna bakmadan belli bir övünme duygusuyla ekledi: Valla kaç senedir o kadar soğuk görmedim ben!

Bitmiyor ne yazık ki, dedi Servet abi.

Öyle, dedi kasketli adam, bitmedi gitti. Yazın da defnediyoruz, kışın da defnediyoruz.

Servet abi düşünceli düşünceli başını salladı: Nasıl, kızıyorlar mı partiye burada da?

Diğeri arkasına yaslandı, kafasını yukarı kaldırdı, gözlerini tavanda gezdirdi.

Valla kızan da var, kızmayan da dedi, kollarını kavuşturmuş olan köylü. İlk kez sesi çıkıyordu.

Çözüm çözüm, dediler ama diye mırıldandı Servet abi. Sonra sanki pişman oldu, yüzünde oluşan ifade, ağzından çıkan bu sözlerin onu rahatsız ettiğini anlatıyordu.

Ben şu kadarını söyleyeyim, dedi az önceki delikanlı sırtını dikleştirerek, bu çözümdü, açılımdı falan, hepsi yalan. Boş işler yani.

Ne olduğu belli değildi zaten, diye destekledi bir başkası, karman çorman işler...

Valla ben kızmıyorum, dedi ilk köylü, kasketini çıkarıp masaya koyarken. Yanındaki gencin yüzüne bakmadan devam etti: Adam bir şey denedi, olmadı. Denemese, denemedi diyecektiniz!

Bir an kimse bir şey söylemedi.

Otuz yıl dedi Servet abi, o an nedense bana bakarak.

Otuz yıl diye tekrar ettim ben de.

Evet. Sen çocuktun, ben delikanlıydım.

Şimdi ne olacak? Yani bundan sonra ne yapılacak?

***

Caminin olduğu meydana çıkan yokuşu aştığımızda karşımızda bir kamyonet gördük. Ağaçların verdiği serinliğin altında işçiler kamyonetin kasasında oturmuş, arabanın çalışmasını bekliyorlardı. Birkaçı az ötede, çeşmenin başına toplanmıştı, sigara içerek konuşuyorlardı. Kamyonetin üstündeki kadınlardan biri üç dört yaşındaki kızını sanki bir şeylerden saklamak istiyor gibi kolunun altına almıştı. Yaprakların arasından parça parça ışıklar düşüyordu.

Güzel bir fotoğraf dedim yanlarından geçerken ve direksiyonu köyün çıkışına doğru kırdım. Şehir bekliyordu, işler bekliyordu.

İşte dedi Servet abi, iç geçirerek, sen orada güzel bir fotoğraf görüyorsun, ben baktığımda otuz yılı görüyorum, başkası bakıyor başka bir şey görüyor!

***

Birkaç gün sonra Yasemin abla ofise geldi. Yanında kızı ve torunu. Önce tuhaf bir sessizlik içinde oturduk, sanki konuşmak için bir işaret fişegi bekliyorduk. Biz şimdi ne yapacağız, diye sordu Yasemin abla ve bu soru, bana öyle geldi ki, odadaki sessizliği koyulaştırdı. Ama kimsenin yanıt vermesini beklemeden kendisi açıkladı durumu. Mail gelmişti, onları çağırıyorlardı, emeklilikle ilgili işler için birkaç imza gerekiyordu. Ne yapacağız biz şimdi, dedi Yasemin abla yine, kiminle konuşalım?

TEKRAR YAZ

Aslı Akarsakarya

Çiçek desenli halının üzerindesin. Bacakların aralık, kolların yana sarkık, yüzün asık, dikiliyorsun. Annem önüne çömelmiş, pantolonunun ağını tutmuş aşağı çekiştiriyor.

Ne diyor, hatırlıyor musun?

“Bak,” diyor. Hasibe Yengeyle konuşuyor. “Ağına bak, neredeyse dizde. Beypazarı şalvarı gibi geniş bu pantolon,” diyor. Gözünde gözlükleri var, yukarıdan bakınca kısa kirpiklerini görüyorsun. Dimdik Hasibe’ye bakıyor, ikna olsun istiyor, Hasibe oralı değil. Bıyıklıydı o kadın, ağzını bükmüş, bıyıkları yamulmuş. Dizlerinin üzerinde oturan annemin bir an evvel kalkmasını istiyorsun. Acınası görünüyor. Oturma odasının ortası burası, ama hangi ev emin değilim. Hastanenin karşısındaki mi? Televizyonun arkasına doğru ilerleyen o sıva çatlağını tabii ki hatırlıyorum. Sen ona, etraftakiler sana bakıyor.

Kim o etraftakiler?

Hasibe Yenge, Mahmut Amca ve babam. Güzel bir ilk yaz günü. Öyle havalar beni hâlâ huzursuz yapar. Bayramın teki yaza denk geliyordu o yıl. Kurban olmalı. Sana bir tişört bir de pantolon alındı. Tişört siyahtı, üzerinde kocaman 501 yazıyor, kapüşonlu ve geniş.

Orijinal değil tabii. Anlar bizim kızlar hemen ama yüzüme de bir şey söylemezler. Arkamdan konuşuyorlardır eminim, adi duruyor çünkü. Babam ve Fehmi Amca ile çarşıda bir yerden aldık. Uzun kollu olsun dedi satıcıya babam. İzbe, ışısız, dar bir dükkân, içinde üç adam.

Hatırlıyorum, daha çok bir tefeciye benziyordu, eski bir masa, önünde suni deri kaplama iki sandalye, sandalyelerde babamla Fehmi Amca. “Hangisindendi,” diye sordu babam. Fehmi Amcanın yüzü sana dönük, onun sırtı. Dönüp omzunun üzerinden sana bakmaya çalışmış, başaramamıştı.

Esnek değildi o kadar. Bense kapıya yakın bir yerde duruyordum ve pişmandım.

Niye?

Olmaz olsun diye. “Bunun uzun kollusu yok,” dedi satıcı. Sessizlik çökecekti, babam vazgeçecek ya da başka uzun kollu var mı diyecekti ki Fehmi Amca müsaade etmedi. Yine de en az bunun kadar kötü başka bir şey oldu. Fehmi Amca satıcının masaya bıraktığı, toz bezine benzeyen tişörtü aldı, gerip babama göstererek, “Bu bayağı geniş Mehmet, baksana. İmkânı yok

vücutuna oturmaz. Kolları da kısa değil, orta,” dedi. Bunlar ne demek anlamıştık, ama Fehmi Amca durmadı. “Gel kızım,” diye beni çağırdı. Vitrinin önünden geçen kuyruğu kısık sokak köpeğine bakıyordum. Gittim Fehmi’nin önünde durdum. O tişörtü omuzlarına tutup kolun dirseğime kadar indiğini gösterirken köpek de ağacın önüne koyulmuş kuru ekmeği yemeye başladı. Pişmanlık değil, doğru, aslında utançtı.

Alındı ama o tişört.

Alındı. Sorsan Fehmi bana kıyak yaptı, babamı ikna etti. Benim içinse büyük mağlubiyet. Son kısa kollu tişörtüm.

Nadir kullanayım, eskimesin de yıllarca kısa kollu giyebileyim diye planladığımı, sonra da işin mantığının bu olmadığını düşündüğünü hatırlıyorum. Hasiyelerin önünde onu giymiyorsun ama, değil mi?

Hayır, pantolonu giydim sadece. O da Maltepe Pazarı’ndan geçen hafta alındı. Annem, babam, ben. Şalvar modeli istediler, adam bunu çıkardı. Ben surat-sız, geride duruyordum. Pantolonum olsun, tabii, ama bu kot falan değil. İnce, açık mavi kumaştan, arkası lastikli ve bosbol. Buna rağmen annem “Bu son pantolonun,” dedi. Pazarcının perdelerle kapattığı kabinin içindeydim, hava da biraz serin. Perdeyi aralayıp bana kendi etrafımda tam tur attırırken söyledi. “İyi, dökümlüymüş,” dedi, “ama bu son pantolonun.” Okul forması dışında etek giymiyorum ki ben, nasıl son pantolonum? Hem benim yaşımda kimse etek giymiyor, nasıl son?

Ama bir yandan da yeni haber değil. Büyüdüğünde pantolon giymeyeceksin, zaten kapanacaksın, beklediğin şeyler. Bir kaide olarak oldun olası varlar, tabii, aksi zaten günah. O yüzden çuval da olsa giyeceksin. Hâlâ gözümün önündedir, hiç yakışmazdı. Lastikli beli zaten iri vücudunu daha da büyütür, göbeğin de haddinden fazla önde görünürdü.

Beklediğim, ama bir o kadar da travmatik demek. Annemin akrabaları ikna ederkenki o kendini paralar halini; beni ne bileyim masaymışım, dolapmışım gibi hiç umursamadan, bir onay için, hatta kapıdan çıktıklarında yürürlükten kalkacak kıcı kırık bir onay için, kızının istekleriyle kendininkiler arasında ve kim bilir belki kendi çelişkileriyle dini arasında kalışını ve dizlerinin üzerinde anlayış dilenmesini tekrar tekrar izlemeye mahkûm, aynı yerde yıllar boyu dondum kaldım ben.

Kıyafetlerin hafifleyip azaldığı ve benim ağırlaştığım, rüzgârın dostane estiğı ve arkadaşımın öldüğü canım mevsim. Ama artık bunları yazamam. Haklısın, yazın bana ne çağrıştırdığını tartışmaya bile gerek yok. Ama dönüp dolaşıp aynı şeyi yazamam. Yazmamalıyım diyorum yani, yine de karışık, tüm yazarlar döne döne aynı şeyleri anlatmıyorlar mı da diyorum. Derdin sabit olması bir problem mi bilmiyorum, öyle sanki, ama insan böyle. İnan her şeyi düşünüyorum. İnce ince ve her açıdan. Her adımımı didikliyorum ki en önemlisi bu değil mi? Daha yaratıcı bir kurgu çıkarırsam oturur diyerek zekâmı zorluyorum, laf işte. Yatayda labirentli bir kurgu değil tabii, hiç hazzet-

mem, dikeyde katmanlayabilirsem baş üstüne. Yine de ergenlikte kısılp kaldığım dünyayı tekrar tekrar anlatışımı aklayamıyorum. Senden uzaklaşp başka şeyler düşünmeli. Bayağılaştın benim için. Donuk, sabit ve çürüksün. Başka şeyler gelsin aklıma, yaz akşamlarında balkonlardan gelen çatal kaşık sesleri ve kollarımdaki tüyleri okşayan ılık esinti...

On iki yaşındayım ben. Sense kırkı geçtin ama hâlâ saçmalamana çok üzülüyorum. Ne yazık ki bu saydıklarının karşılığı yok sende, olamaz, yaşamadık böyle şeyler. Ne yazlıkları ne yumuşak yaz gecelerinde sokakları. Bence sen de bırak artık bu işleri. Kafan allak bullak ve çok kasiyorsun. Sayıklayıp duruyorsun ya, belki arazi alıp inek beslemenin vakti gelmiştir. Eskiden başta samimiyet diyordun, anlıyordum. Kısa sürse de bir takım olarak fena değildik, benden daha hakiki bir şey bulacak değilsin ya. Şimdi derdim sen olsan da seni yazamam diyorsun.

İyi de nefes almıyorsun sen, saçın kımıldamıyor. Geçmişin bir yerinde, o dar ve kalabalık evlerde, ergen bedeninin içinde, aynı kısır kafayla pati çekiyor, beni de yiyip bitiriyorsun. Senin hayallerin, senin sevdiklerin, hâlâ senin müzik zevkin. Bir parazit gibi içimde yaşıyorsun ve sızlanmaların, bitmeyen isteklerin, yeminlerin ve tövbelerinle efendimsin. Hayatımı sana adadım, sürekli seni pışpışlamaktan çocuk bile yapmadım.

Kendini özel hissetme, herkesi ergenliği yönetiyor. Hem bunları tekrar tekrar yaratmak beni değil asıl

seni rahatlatıyor. Bence kafayı yoracağın kısım buralar değil. Yine yanlış yerdesin, bak hatırlatacağım. Hastanenin oradaki ev değil burası, belediyenin bitişiği, bir sonraki. Halının üzerinde dikilmiş, kımıldamayan annemi izliyorum ve nihayet Hasibe'den cevap geliyor.

Ne demişti tam? "Neyse, bu sene de giysin artık da seneye kapansın."

Aynen. Ve nihayet annemin yüzü gevşiyor, bedeni çözülüyor. Pantolonu bırakıp kalkıyor önümden. Biten çaylar ve meyve faslı. Bir aya kalmaz ağustos böcekleri de öter. Hiç sevmem, gebersinler.

BİZE AYRILAN SÜRENİN SONUNA GELDİK SEVGİLİM

Nilüfer Ataç Canbayır

Yolun sonunda kocaman bir dev gibi duruyor tepe. Güneş tam üstünde, bakarken gözleri kamaşıyor insanın. Gün düşüyor, güneş yeryüzünün kuytusuna doğru usul usul kayıyor. Altın bir taç oluyor tepenin üstünde. Kafasında ışık saçan taçla daha görkemli görünüyor dev, handiyse yürüyecek. Elini kolunu sallayınca yer oynayacak. Ege denizi fokur fokur fokurdacak. Balıkçı tekneleri alabora olacak. Poseidon'un öfkesi yeri göğü inletecek. Ama dev suskun bu akşamüzeri. Benim gibi.

Koluma giriyor, ürperiyorum. Kahverengi saçları günbatımıyla boyanmış. Kara kara bakıyor gölgelerin içinden. Yürürken yaz akşamlarının hanımeli rayihası salınıyor teninden. Beyaz elbisesinin askıları omuzlarından aşağıya sarkıyor. Küçük bir pembe tepelik görüyorum sineğin ısırıldığı yerde. Öpmek geliyor içimden. Felçli bir adam oluyorum.

Az ileride bizim çocukları görüyoruz. Ateşi yakmışlar. Katlanan sandalyeler, üzeri içecekler ve atıştırmalıklarla dolu bir plastik sehpa, her şey hazır. Zaten böyle beraber olduğumuz günlerde çok da bir şeye ihtiyaç duymuyoruz. Günlük hayatın olmazsa olmazları bu toplantılarda önemini yitiriyor. Ne finalleri, ne mezuniyeti, ne de bir ay sonra geri dönmek zorunda olduğumuz eski hayatımızı düşünüyoruz. Genişletilmiş, kaygı ve sıkıntılardan arındırılmış bir şimdiki zamanın içinde, otuz sekiz derece cayır cayır bir kıyı şeridinde zamanı durduruyoruz.

Bizimkiler Aydeniz'i yanımda görünce şifresiz işaret dilimizle abartılı hareketler yapıyorlar. Aydeniz görecek diye ödüm kopuyor ama neyse ki arkası dönük, Cihan'la içecek bir şeyler alıyorlar. Bu akşam o akşam diyorum kendi kendime. Dönüşte tepedeki patikadan inerken elini tutacağım ve sana aşığım diyeceğim. Böyle pat diye, abartısız ve aniden. Günlüldür o anı düşünmüyormuşum, elim ayağım titremiyormuş gibi. Gülümseyecek belki ama karanlıkta görmeyeceğim. Sessizlikte, sessizliğinin tınısında kaybolacağım bir süre. Ayaklarımızın altında ezilen kurumuş otların çıtırtısını ilk defa duyuyormuşçasına dinleyeceğim. Kayan bir yıldız göreceğim ama söylemeyeceğim. Cırcır böceklerinin gevezeliği bile canımı sıkmayacak bu gece. Düşüncelerim onların sesleri arasında radyo cızırtısı gibi anlamsız olacak. Aydeniz elimi tutacak sadece. Başka bir şey söylemesine gerek kalmayacak.

“Ne sırtıyorsun öyle pişmiş kelle gibi”, diye soruyor Cihan. “Yok bir şey” diyorum. Yine saçlarını taranmış arkaya, yakışıklı yüzü ortaya çıkmış. Her yaz olduğu gibi tam kararında bronzlaşmış teni, ne bir kırmızı burun ne bir soyulan alın. Bir kere bile Cihan’ı o halde görmedim çocukluğumuzdan beri. Her zaman kusursuz, her zaman en şık o aramızda. Bazı insanlar böyle, iyi görünmek için hiçbir şey yapmalarına gerek kalmıyor. Doğuştan torpilliler. Uzakta marinanın ışıkları küçük ateş böcekleri gibi parıldıyor. Pansiyon geliyor aklıma. Bu yaz yine bütün odalarımız dolu. İş hiç bitmiyor. Sabah kahvaltı sende dedi annem çıkarken, gece ortalıktan kaybolmanın bir bedeli var. Annem de olmasa hiç kaçamayacağım zaten. Babam, “şunun şurasında bir ay kaldı sezonun bitmesine, sen keyif düşün” diye söylenirken ben avludan çıkmıştım bile. Mutfaktan aşırđığım kalecik karasını çıkarıyorum çantamdan. Bizimkiler alkışlarken Aydeniz de plastik bardakları alıp geliyor. Ateşin başına oturuyoruz. Yanan dalların kıvılcımları lacivert göge doğru yükseliyor, uzun pozlama yapıyorum gözlerimle. Kırmızı şeritlerin içinden Aydeniz’i izliyorum. Mutlu görünüyor. Kızıla dönmüş saçları ve pembe teniyle öyle güzel ki. Bir an boğazım düğümleniyor. Kalecik karası yardımına koşuyor. Bir dikişte yuvarlıyorum, kayıp geçiyor tıkanıklıktan. Hayatımdaki bütün düğümler böyle kolay gevşese keşke diyorum. Bir yudumda. Plastik bardak avucumun içinde büzüşüyor. Kendimi güçlü hissediyorum aniden. Evet, bu akşam, o akşam.

Cihan gitarını eline alıyor. Alnına düşen bir tutam saçı geriye attırıp uzun parmaklarını tellerde gezdiriyor. “Cezayir menekşesi”, Aydeniz’in en sevdiği şarkı. Ona bakıyorum. Gözlerini Cihan’dan almıyor. Şarkıdaki karlar çoktan erimiş, nehir olmuş akıyor aralarında.

Ateş sönüyor, toparlanma zamanı. Liman ve kalenin ışıkları gün doğumunda silikleşmiş. Teknelerin yelkenleri küçük beyaz kuşlar gibi görünüyor. Cihan elini uzatıyor, yerde bağdaş kurmuş Aydeniz bir papatya gibi kalkıyor ayağa. Tepeden iniyorlar beraber. Elimde plastik çöp torbası, arkalarından bakakalıyorum. Posedion üç dişli yabasıyla karnımı deşiyor. Cihan da o küçük sinek ısırığını fark eder mi acaba?

KAVANOZ

Mehmet Fatih Özbey

Bugün 21 Haziran.

Eskiden bunun bir anlamı vardı. Şöyle yazardı kitaplarda: “Kuzey yarım kürede yaz mevsimi 21 Haziran’da başlar.”

Gökyüzüne baktım. Koyu gri, neredeyse karanlıktı.

Sokaklar boştu. Zorunlu olmadıkça kimse dışarı adımını atmıyor, çoğu insan hayata evinden temas ediyordu. Herkes bir şekilde mağarasına geri dönmüştü. Güneş, randımanlı çalışmayan eski bir lamba gibi gökyüzünde asılı duruyordu. Yılın her günü insanı rahatsız eden bir hava vardı. Soğuk. Sevimsiz. Bunu görmek de bize nasip oldu.

Kapı çaldı. “Bekleyin, geliyorum,” diye seslendim. İnsan, hangi yaşta olduğunu merak etmeyecek kadar yaşadığında sesin hızına sığınmak durumunda kalıyordu.

Kapıyı araladım. Bir elinde pasta diğer elindeyse boş bir kavanozla Ali gülümsedi.

“İyi ki doğdun.”

“Hoş geldin. Dikilme öyle, geç içeri.”

Ali, benim çocukluğum. Kendimi bildim bileli arkadaşız. Onca sene bambaşka hayatlar yaşasak da hiç ayrılmadık. Hayaller kurduk. Yaşamın gerçekleriyle yüzleştik. Sonra, dünya bizim bildiğimiz o dünya olmaktan çıkınca en azından yakın oturalım, birbirimize gidip gelmemiz kolay olsun dedik. İkimizin de kimi kimsesi yoktu. Şans yüzümüze güldü ve bizi bu apartmanda komşu yaptı.

Mutfaktan çatal, bıçak, tabak getirdim.

“Hani, mum nerede?”

“Bu yaştan sonra muma ihtiyacın olmaz diye düşündüm,” dedi.

Haklıydı. Pastayı kestim. Karşılıklı oturup tabağımızdakini yemeye başladık.

“Hatırladığın için teşekkür ederim,” dedim.

“Hediye alamadım ama sana bunu getirdim. Hediyeye niyetine kabul et artık.”

Elindeki boş kavanozu uzattı. Aldım. Ne olduğunu anlamaya çalıştım. Üzerindeki etikette “YAZ HAVASI” yazıyordu.

“Hatırladın mı bunu?” diye sordu.

“Hatırlamaz olur muyum hiç. Nereden buldun? Bende de kış olanı vardı.”

Güneşin artık eskisi gibi ısıtmayacağı, mevsimlerin sona ereceği söylentisinin ciddileşmesiyle birlikte bu durumu fırsata çeviren bir akıllı çıkmıştı. İcadı da boş kavanozlardı. Üzerlerine mevsimlerin isimlerini yazarak bunları insanlara satmış ve köşeyi dönmüştü.

Eşyaya ve hatıraya bayıldığımızdan olsa gerek ülkede bu kavanozlardan almayan yok denecek kadar azdı. Bir köşede dursun, onu gördükçe eski dünyayı hatırlayıp iç geçirelim derdinde miydik yoksa herkeste var bizde de olsun diye mi düşündük, bilmiyorum.

“Buldum işte bir yerden,” dedi. “Yazın gelmesini iple çekerdim. Bizimkilerin bir karavanı vardı. Hatırlar mısın o karavanı? O sahil senin bu sahil benim gezer dururduk. Son durakta ise anneanneme uğradık. Çok güzel dondurma yapardı rahmetli. Tadı hâlâ damağımda. Ne de çok özledim o günleri.”

“Gezerdiniz, gezerdiniz. Biz de arkanızdan bakar dururduk. Senin anan, baban öğretmendi. Bizim gibi çiftçi çocuğu değildin ki. Yanlış anlama. Öğretmenlerimin ikisini de çok severdim. Mekanları cennet olsun. Ama ben yaz gelmesin diye dua ederdim. Yaz demek tarla demekti. Erkenden kalkıp akşama kadar sıcağın altında çalışmak demekti. Biz senin gibi denizde değil tarlada kararıyorduk. Patoz makinesini görsen uzay aracı zannederdin sen. Yazı seversin tabii.”

Ali durdu, durdu. Sonra elindeki tabağı kenara bırakıp söylenmeye başladı:

“İyi halt ettin. Yaz gelmesin diye dua edermiş. Al işte. Bitti yaz. Gelmiyor artık. Mutlu musun?”

Ne diyeyim şimdi Ali'ye. Mutluyum desem yalan söylemiş olurum. Sinirle söylenen aptalca laflardan olur. Mutsuzum desem bütün olan bitenin müsebbibi benmişim gibi davranır. Bak gördün mü, eserinle gurur duy der. Huysuz ihtiyar, ne olacak.

“Haydi, pastanı ye, haydi,” dedim.

Sessizlik oldu. Pastalar bitti. Ali sakinleşti.

“Gelen hediyeyi açmak âdettendir,” dedi. “Yoksa açmayacak mısın?”

“Açmamı istiyor musun?”

“Evet. Nasıl bir şeydi hatırlamak istiyorum.”

Kavanozun kapağını zorla açtım ve yaz bir kez daha bitti.

İNSAN ETİ AĞIRDIR

M. Özgür Mutlu

Yok Gürcan, yok, gelemem ben, beni affedin.

Vallahi gelemem. Benim burada keyfim yerinde, senin karın, üç tane çocuğun, ben nasıl geleyim, duvarlar benim üstüme üstüme geliyor kuzum. Bak, bak burada insanlar şortla, mayoyla geziyor, bak karşımda deniz, hava güneşli, hava temiz. Ben kendimi duvarlar arasına alamam Gürcan. Bu yaştan sonra yüreğim kararıyor, kalbim dayanmıyor. Şurada kaç yıl ömrüm kaldı, Allah bilir, onu da huzur içinde geçireyim.

Adam mı? Adam çok iyi Gürcan. İnan ki çok çok iyi. Rahmetli babandan iyi olmasın, çok iyi bir adam. Bana bakıyor, ağzından hiç kötü laf işitemezsin, öyle gözümün içine bakıyor, bana iyi davranıyor, sohbeti güzel. Yok, şimdi yanımda değil, dolaşmaya gitti, yürüyüş yani, sağlığına dikkat ediyor, ben de burada oturdum. Benim ayaklarım davul gibi şiş, yürüyemiyorum ben kuzum, o dolaşsın, iki adım sonra tıknafes

kalıyorum zaten. Yok Gürcan, olur mu, ne kumarı, ne kötü alışkanlığı. Yahu olur mu, ben o kadar salak mıyım Gürcan, hiç öyle bir niyeti yok, tapular falan hepsi İstanbul'daki evde. E, onun da parası var, Almanya'dan emekliymiş benim gibi Gürcan, otomobil fabrikasından, operatörmüş orada, farklı şehirlerdeymişiz, Wolfsburg'daymış o, yoksa önceden tanışırdık belki, karısı öleli üç yıl olmuş, akciğer kanseri, bir yıl içinde erimiş gitmiş Allah rahmet eylesin. Emekli aylığı var tabii, Oyro, tıkr tıkr yatıyor hesabına. Yalnız Alevi, Gürcan. Alevi, evet. Rakı içiyor. Her akşam içiyor ama öyle sarhoşluğa vurmuyor. Gidip uyuyor. İnce, zayıf, esmer biri. Sessiz de, mırıl mırıl konuşuyor. Erzincanlıymış, kazasından, söyledi de unuttum adını. Akrabaları varmış oralarda da hiç görüşmüyormuş. Biz bu yaştan sonra, Alevi olsa ne, Hristiyan olsa ne. Eli sıkı değil kuzum, pinti değil, baban rahmetli parayı bulunca hemen yatırırdu bankaya, faizi, altını, bonosu, gıdım gıdım biriktirdi, bu öyle değil, yaşamayı seviyor. Ah be kuzum, olur mu öyle şey, keşke baban hayatta olsaydı, ben onunla yaşasaydım, ister miydim böyle başkasıyla. Ağlatma beni. Rahmetliyi özlemem miyim, ne de olsa kırk yıllık kocamdı. Ama gelin burayı görün. Gürcan, Halimler benle konuşmuyor, küsmüşler, ne yapayım, onları geçtim ama ben sizden vazgeçemem kuzum, ne olur affedin, gelin görün burayı, gelin tabii, bişeycik demez, çok mutlu olurum, buranın güzelliğini görün, adamı görün, çocukları al da gel, size de bir değişiklik, tatil olur.

Gülmüyorum Gürcan, ben değilim gülen, pastanede oturuyorum bak dışarıda, güneş, deniz, hava güzel. Delinin biri gülüyor, sokaklarda dolaşıp baldırı çıplak kahkahalar atıyor. Bak göstereyim sana, a gitmiş, yürüyor, hiç durmuyor ki.

Ev var burada Gürcan, tuttum ev, kiralar biraz yüksek. İki oda bir salon, bir odası biraz karanlık ama küçük bir bahçesi var. Kedilere bakıyorum. Sağlığım iyi olsa domates, biber de ekeyim ama eğilip kalkamıyorum, bamyada oluyormuş, belki iyileşirim burada, hastane yok Gürcan, var da pek doktor yok, aktarlar var ama, geçen gün yabancıyı aldım oradan, iyi gelirmiş ayaklarımın şişine, ısırğan da aldım. Kuzum gelemem ben, beni affedin e mi, Ümitcan n'apıyor, biliyor musun geçen gün benle konuşmadı Gürcan, telefonu almadı eline, o da mı küstü bana, ne olur bana küsmeyin, ben sızız yaşayamam, sizi görmeden, sesinizi duymadan ölürüm, ona selam söyle, büyüdü o da. Size para göndereyim kuzum, gelemiyorum bari para, siz gelin buraya, gelin görün, benim keyfim yerinde. Gelecek misin Gürcan? Al karını, çocuklarını gelin, burada ev var, yaz tatili olur, burası dört mevsim yaz, kışları rüzgâr esince soğuyormuş bir tek. Ben gene size gelirim, iki ay kalırım, üç ay kalırım, ama sonra buraya dönerim. Ben burayı çok sevdim. O deli de zararsız, kahkaha atıp duruyor sadece, kimseye bir şey dediği yok, kimse de ona sataşmıyor. Yok gelmedi daha, geziniyor o, her gün böyle birkaç tur atıyor sahil boyu. Tüh, kapandı.

Kuzum sen bana bir çay daha getirir misin ama çok açık olsun, su gibi, içine bir parça da limon atar mısın? Sağ ol kuzum.

Hah, Gürcan, kapandı, bunun kontr bitiyor galiba kuzum. Benim esas numaram bu değil. Arkadaşlarla konuşmak için aldım bunu kontrl, bak sana diğer hattımın numarasını vereyim, dur, nasıl vereyim, ha tamam, kapatınca ben sana mesajla gönderirim. Kapat da ben arayayım kuzum, kapat sen, sana yazmasın. İyi madem.

Sen gelecek misin Gürcan? Karar verdin mi? Duyamıyorum kuzum, burada gürültü var, dışarıdayım ya. Ne dedin, gelecek misin? Gelin valla Gürcan, ne olur gelin. Çok sevindim kuzum. Adam gene gülüyor, bunu görsen şaşarsın, salar falan uzun, ayakları çıplak, elinde defter, bir şeyler yazıp gülüyor, keşke hepimiz böyle glsek, hep glsek. Sinirin mi bozuldu? Ne yapayım kuzum, adamın ağzını kapatamam ya, öyle zararsız ama yanına yanaşmam zaten, belli mi olur huyu suyu.

Adamın adı mı? Ne bileyim kuzum, sokakta yaşayan adam. Ha, onu diyorsun, Hsn adı. Yok kuzum, ne nikahı, olur mu hiç öyle şey. Bu yaştan sonra. Ama insan yalnız da olmuyor. Bak ayaklarım şişiyor bazı, safra kesem rahatsız, hastalanınca hele insan kendini yapayalnız hissediyor, böyle dağ başında yalın kaya gibi olur mu, biz öyle yoldaşlık ediyoruz birbirimize, ben yemek yapıyorum, birlikte yiyoruz, bazı o da yapıyor, beni arabayla sağlık ocağına götürüyor, deniz

kıyısına götürüyor. Kahvelerde oturup çay içiyoruz, denize bakıyoruz. Yok, inan olsun o da istemiyor. O istese ben istemem oğlum. Bana seninle konuşmak yetiyor diyor. Çocukları var onun da, kızı doktormuş, Ankara'da, diş doktoru, pek görüşmüyorlarmış, yoğunudur tabii doktorluk kolay mı, oğlu Almanya'da kalmış, restoran açmış, torunları da varmış Gürcan, benim gibi, ah torunlarım gözümde tütüyor, gelin be Gürcan, hadi atlayın gelin, ben size uçak bileti de göndereyim, ya da parasını göndereyim sen al biletlerini gel, torunlarımı da getir. Şimdi gelemezsen önümüzdeki ay gelirsin, hem çocuklar tatil yaparlar, denize girerler, çok severler yüzmeyi.

Bak sana ne anlatacağım Gürcan. Çanakkale'de bir arsa varmış, babanın dedelerinden kalma, ufak bir yermiş, oralar hep gecekondular, çingen mahallesi diyorlar, oradan yol mu, köprü mü bir şeyler geçiriverecekmiş devlet, ya Gürcan bilsem söylemez miydim önceden, ben de yeni öğrendim, rahmetlinin de haberi yoktu belli ki arsadan, olsa söylerdi bize. Çanakkale'de rahmetlinin akrabaları var ya, hani İrfan Amcan vardı, babanın kuzeni, karısı Hayriye, sen hatırlamazsın belki, senin düğününe gelmişlerdi, neyse, beni facebooktan bulmuşlar, diyorlar ki gelin, çok hisse var arsada, kamulaştırılacak, başvuru yapın, daha yeni Gürcan bir hafta olmamıştır konuşalı, bilmiyorum kuzum nerede olduğunu, uzlaşma diyor, dava diyor, hesaba para mı yatırılmış ne. Kaç hisseli onu da bilmiyorum, çokmuş ama, babanın dedesinin kardeş-

lerinden gelenler hep Çanakkale’de, onun torunları, çocukları, ahmedi mehmedi, sana vekalet göndersem gider misin? Abin Almanya’da kaldı iŖte Gürcan, o dönmez buraya, hali iyi mi kötü m valla ben de bilmiyorum, bir kadın vardı ya evlendiği Alman, Hanna mıydı neydi, ayrılmıŖlar, zaten sağlam pabuç değildi, sarhoŖ gezer, Ŗurda dolaŖan deli gibi yerli yersiz güler, keŖ, zaten o gertti dağ gibi çocuğu, en son bir gece kulübünün kapısında duruyormuŖ, ya üzülüyorum Gürcan yle deme, o da benim bir çocuğum, ana olmak nasıldır bilmezsin sen, hep içimde ukde onu da alıp dnseydim buraya, ama bir mercedese bindi, bir bilmem neye, çok para kazanıyorum, keyfim yerinde, bana dokunma sen git dedi, inanmadım ama ne yapayım, bak kadından ayrılmıŖ, iŖleri bozulmuŖ, zaten ne iŖ yaptığını da anlamıyordum, Ŗimdi meyhane kapılarında, hep baŖka baŖka kadınlarla geziyormuŖ. Tamam ağlamıyorum Gürcan tamam. Neyse gelmez o iŖte. Sen git hallet. Kaç para tutar ne bileyim oğlum, sana vekâlet göndereyim, olur mu. Senin iŖin iyidir değil mi Gürcan, çok iyi ettin berber açmakla, erkek kuafr iŖte, sen bana bakma, millette sa biter mi, bozuk mu diyorsun. Dzelir, düzelir, sen git orada arsadan payımızı al, al iŖte istediğin kadar, hepsini al, bana gerekmez para, aylığım yetiyor bana, zaten burada yol parası yok, ısınma yok, pazar biraz pahalı ama hep organik, hiçbir Ŗeyin olmasa dağlardan ot toplayıp üstüne bir yumurta kır ye, ben geldim kaç yaŖına, her Ŗeyim var Allah’ıma Ŗkr, daha çok para-

yı ne yapacağım. Sen parayı da al gel buraya ha Gür-can, torunlarımı göreyim, Ümitcan'ın gönlünü de alırım ben, karnesini de getirsin, hediye alırım ona, yaz tatili yapınlar burada, ev denize iki sokak inan-mazsın, sabah akşam herkes kumlara yatıyor. İstersen İstanbul'daki eve de git, tapuları da al, sende dursun, yatak odasında yüklük var, döşeklerin arasında dikiş kutusu var, onun içindeler, evin bir anahtarını muh-tara bırakmıştım, çok iyi adam, karısıyla falan hep komşuluk yaptık. Tamam sen bilirsin.

Ben gelemem Gürcan, ben buradayım artık.

Hüsnü de gelmedi hâlâ, adam işte Gürcan, adı Hüsnü, dedim ya. Küçük bir tekne almak istiyor biliyor musun. Ben binemem tekneye diyorum başım döner, binersin, alışırsın diyor, yazları yakın koylara gideriz diyor, bin tane koy varmış, mübalağa ediyor tabii. Balık da tutacakmış, zaten şimdi akşamüstleri çıkıyor balığa, kıyıda, ufak tefek. Alacakmış Gürcan, sınavlara girecekmiş, zaten basit diyor, herkes alıyormuş belgeyi hemen. Adam zengin değil kuzum, zengin değil ama hali vakti yerinde işte, biraz birikimi varmış, yaşamayı seviyor Gürcan, ufak bir tekne zaten, balıkçı teknesi gibi, çok para değilmiş, bakımı işte biraz, onu da halledirim diyor, elinden de her iş geliyor, geçenlerde sifon akıtıyordu, tamir etti kendi başına. Baban olsa istemeye istemeye tesisatçıyı çağırırdı, elinden gelmezdi ki. Siz gelseniz çocukları da bindiririz tekneye. Ya niye elin adamı diyorsun kuzum, bizim aramız çok iyi valla bak, çok uysal, kuzu gibi adam.

Gürcan İstanbul'a gidersen, evin altında bakkal var ya, Güneş market, oraya yoğurt geliyordu, köy yoğurdu, iki kilo yoğurt, on tane yumurta almıştım, yanıma para almayı unutmuşum o gün ödeyemedim, sonra ambulanstı, hastaneye yatmaydı, burasıydı derken unuttum, bakkal da istemedi. Ona borcumu ödeyiver. Bir de birinci katta oturan Ayten teyzeler vardı, fukaralar, kocasını geçen gün merdivenlerde ölü bulmuşlar, apartmanın vatsap grubunda yazmışlar, pazarda karısının ördüğü patiği, kaşkolü falan satıyordu. Onlara da bakkaldan iki torba bir şeyler al da ver kuzum sevaptır, bulgur, pirinç, yağ falan, uğraşacak bir şey değil Gürcan, on dakikanı alır, sevap olur, neyse sen bilirsin.

Tamam, tamam kuzum, kapatayım artık, senin işin gücün var. Bana kızmayın ama. Senin karın, çocukların, ben yaşlandım artık Gürcan, insan eti ağırdır oğlum, vallahi de billahi de insan eti ağırdır. Kaldıramazsın. Anan da olsa baban da olsa kaldıramazsın, insan eti kuzum. Şu herif de susmadı gitti, gülüp duruyor, güldükçe bana da bir gülme geliyor, gülmüyorum Gürcan aşk olsun, ağlarken gülesim geliyor, gülerken ağlayasım, gelin kuzum e mi, seviyorum sizi, adam da bana doğru geliyor, bir şey mi diyecek, hadi sağlıcakla, kapatıyorum.

UNUTULMAZ BİR MİSAFİR

Mehmet Can Şaşmaz

Erik dallarının uzandığı bir balkonda saçlarını tarayan genç bir kadın. İpte asılı çiçek desenli mayosuna bakılırsa denizden dönmüş. Yanık teninde iyot kokan günbatımı.

Evin önünden geçerken dalların arasından “Hişt!” diye sesleniyor. Etrafımda dönüp sesin sahibini arıyorum, kıkırdayıp “Balkondayım.” diyor.

Başını yana eğmiş de saçları simsiyah salkım söğüde dönmüş. Islak saçlarında gezen tarak bir görünüp bir kayboluyor. İncecik elinin hareketi, sesi duyulmayan bir müzik aletini çalar gibi.

Halimi hatırlamı soruyor. Tarakta birikmiş saçlarını toplayıp hınzır bir gülücükle aşağı bırakırken çene siyle kovamı imleyip “Bir şeyler tutabildin mi?” diyor.

Gülcan tüm bunları ahenkle yaparken ben terliğimdeki kumu bile silkeleyemeden sadece hayranlıkla ona bakıyorum.

Bu, aramızdaki yeti farkı mı yoksa aşıkla aşık olmayan arasındaki ayrımdan mı bilmiyorum ama yaz denince usumda canlanan her şeyden önce bu anı.

On beş yıl sonra yeniden o yolda yürüyorum. Yazlığın yeni sahipleri erik ağacını kesmiş. Balkon artık bolca güneş alıyor ama gizlisi saklısı kalmayan bir bahçe peyzajı.

Aynı okulda okumuştuk Gülcan'la. Yazın imleci mayıs ayında kıyafet yönetmeliğine uygun olarak ceket ve kravattan kurtulur, kısa kollu gömleklere geçerdik. Kızlarsa havaların ısınmasıyla külotlu çoraplarını çıkarıp dipdiri bacaklarının artık görülür teniyle yüreğimizi hoplatırdı.

Mezun olduktan bir yıl sonra Gülcan'la bizim yazlık belde de karşılaşmıştık. Okuldayken, havalar ne kadar sıcak olsa da uzun çorabını inceltir ama çıkarırmazdı. Bu yüzden o yaz onunla karşılaştığımızda açtığı tenine şaşarak ve hayranlıkla bakmıştım. Soyunduğu güzelleşmiş bir hali vardı.

Hele bir akşam köy yolundaki lunaparkta, tek parça siyah elbise ve yüzünde makyajla onu gördüğümde az öncesinde beni eteğinde uçuran balerinden daha çok hoplatmıştı yüreğimi.

Ne kadar da toy ve güzellikten anlamaz olduğumu düşünmüştüm. Okul koridorlarında, sırf gözleri renkli diye ayran budalası gibi peşinden koştuğum kızlar yerine o dupduru ışıltılı siyah gözlerini ve dolgun dudaklarını ıskalamam büyük hataydı.

O yıl yaz bütün yıllardan kısa sürmüştü. Yağmurlar ağustosta başlamıştı. Gülcan'ın misafirliğiyle yazdan bile kısaydı. Kapısını çalmaya gittiğim bir günde öpülesi dudaklarını büzerek “Ben de sana veda etmeye geliyordum.” deyişi hâlâ gözümün önünde. Yüzüm asılmış, ne diyeceğimi bilemeden sıradan veda sözcükleriyle onu uğurlamıştım.

Devir değişmiş artık isimleri bilinen eski ev sahiplerini yenilerine sormaya gerek yok. İnternette kısa bir aramada görülebiliyor eski aşıklar da.

Yıllar sonra izini bulduğumda evlenmişti. Belki de bu yüzden, başkasının kaldırdığı bir duvağın gölgesi yüzüne düşünce, gözüme güzel görünmez olmuştu.

Hiç yazışmamıştık, ama bir uyuşmazlıkta o bekarlığa döndüğünde -eşiyle olan fotoğraflarını kaldırınca bunu anlamıştım- benim hayatımda biri vardı.

Bir yaz günü mesaj atıp paylaştığım resimle ilgili bana takılıyordu. Dersi kaynatmaya hevesli bir öğrenci gibiydi. Özel sorular sormadan aradaki uzak mesafenin de etkisiyle, başkalarının yaşamlarından, kitaplardan, okul anılarından konuşuyorduk.

İki mesaj arasına bazen birkaç gün, bazen birkaç ay giriyordu. Bense her gün onu düşünmeye başlıyordum. Yüzünü ezberlemek istercesine fotoğraflarına uzun uzun bakıyordum. Belki de bundan dolayı baktığım şeylerde onu görüyordum.

Yolda yürürken karşıdan gelen bir kadını o sanıp heyecanlanıyordum. Ya da bir sahafta açtığım kitabın içinden düşen kartpostalda onu andıran bir kadın

portresine rastlıyordum. Simsiyah saçları ve iri gözleriyle bana Gülcan'ı anımsatıyordu.

Eski zamanlardaki balo kıyafetlerini giyinmiş, boğazına kadar kapalı bir kadın fotoğrafı. Yüzünün bir yanından dökülmüş siyah saçının gölgesindeki kırmızı dudakları öpüşmekten başka şey akla getirmiyordu.

Fotoğrafı hemen alıp odama asıyordum. Onu yine bir yaz günü misafir etmeyi ve o tablonun karşısında şeftali kadar sulu dudaklarını uzun uzun şapırtılı seslerle de doya, doya öpmeyi düşünüyordum.

Mesajlarına ve fotoğraflarına bakılırsa çekingenliğini çoktan üstünden atmıştı. Aşk ve meşki iyi bilen otuz beşinde bir kadın... Derken heyecanlandıran bir haber veriyor, "İstanbul'dayım. Kısa bir süre burada kalacağım, gelirsen görüşelim."

Daha birkaç hafta önce Antalya'da tatildaydı. Fotoğraflarına içim geçerek bakarken şimdi üç saatlik mesafede. Yıllardır hiç bu kadar yakın olmamıştık. Arabama binip ona gitmek işten bile değil ama fazlasını isteyip onu davet ediyorum, "Sizinkileri rahatsız etmeyeyim." diyor.

"Bizimkiler memlekette, yalnızım."

Hemen cevaplamıyor, düşünüyor olmalı. Gelip de beni hayal kırıklığına uğratmaması için niyetimi belli eden, arsız bir mesaj da yolluyorum. Kaybedecek ne var ki?

"Ev boş."

Peşi sıra utanca kapılıyorum. Onca arkadaşça yazışmadan sonra bir anda bu iki sözcük... Gerçi iltifatlarla duygularımı epeydir sezdiriyordum, yine de öğretmene şikayet edilecek bir çocuğun endişesine kapılıyorum.

Onu en son bir yaz günü görmüştüm, bitecekse de bir yaz günü bu mesajla bitsin diye isyana yeltenirken “Olur.” diyor. Tam da düşlediğim şekilde.

O gece yine rüzgarsız bir pencerenin yanı başında bu kez sıcaktan değil heyecandan uyuyamıyorum. Sabahındaysa içimi bir endişe kaplıyor. Yıllardır görmediği bir yüzüm. Son hallerimizi sadece fotoğraflardan biliyoruz. Ya beni görünce beğenmezse? Ses tonumu bile unutmuş olmalı. Ben onunkini çoktan unuttum. Zaten sesler yüzlerden önce silinmiyor mu?

Onu görüntülü aramak istesem de cesaret edemiyorum. Bir yıldır bir kez bile görüntülü konuşmamışken gelmesine bir gün kala bunu yapmamın tuhaf karşılanacağını düşünüp sadece günaydın mesajı yolluyorum, karşılık veriyor. Neleri seversin yarın için alayım, diye soruyorum. “Misafir umduğunu değil bulduğunu yer ama sinek ilacı almayı unutma. Vızıltıda uyuyamam.” diyor,

Bu kez umduğuyla değil bulduğuyla yetinecek olanın ev sahibi olduğunu biliyorum. Yine de onu sere serpe yatağa yayılmış bir halde düşünüyorum.

Elleri yastığın altında, yüzüstü uzanmış. Sutyensiz göğüsleri bedeninin ağırlığıyla fanilasının kenarından taşıyor. Altındaysa kısıcık bir şort var.

O da beni arzuluyor, bu yüzden kapıyı bir davetiyeye çevirip açık bırakmış. Göz göze gelince, gelsene, diyor. Odaya giriyorum, silkelenip havada süzülen bir pikenin serinliğiyle bedenini kaplıyor ve usulca kulağına eğilip “Çok güzelsin.” diyorum ama o an küçük bir öfkeyle kaşlarını çatıp kenara çekiliyor.

“Ortaokulda benimle dalga geçerdiniz.” diyor.

Aklına nasıl geldiyse yirmi yıl öncesi! Telaşlanıyorum.

“Seninle değil hep o gezdiğin arkadaşlarınla dalga geçerlerdi, ben susardım.” diyorum.

Yine de yıllara meydan okuyan dargınlığını silmek için, cinsel bir arzuyla da yatağın ucuna gidip pembe ayaklarından öpmeye başlıyorum.

“Bunu sultanıma bir özür olarak kabul et.”

Hoşuna gidiyor. Öpücüklerle yukarı doğru çıkıyorum. Rüzgar tül perdeyi yelken gibi şişiriyor, bizse çoktan kabarmış haldeyiz. Sırt üstü dönüp zevkle gözlerini kapatıyor.

Bu hayal içime müthiş bir sabırsızlık katıyor. Sanki gelmesine bir gün değil bir yaz daha var.

Gülcan’ın komşumuza misafirliğe geldiği o yaz, yağışsız geçen bir kışın susuz yazıydı. Bu nedenle belediyeye sürekli su kesintisi yapardı. Hemen hemen her evin bir su kuyusu olduğu için çok etkilenmezdik. Gülcan’ın misafir olduğu evinse su motoru arızalanmış, depolarındaki su da tükenmişti.

Annem bunu duyunca kumsal dönüşü Gülcan’ı duş alması için bize davet etmişti. Elinde şampuan şişesiyle utangaç bir halde bahçe kapısından girişi hâlâ gözümün önünde. Mayosunun üstünde kırmızı bir plaj elbisesi ve omzunda hasır çantası vardı. Benimle selamlaşmayı olabildiğince kısa kesip kirpikleri eğik şekilde eve girmişti. Ahşap merdiveni çıkarken de başı önündeydi.

Oysa insanlar denizden sonra yıkanırdı. Utanacak ne vardı ki?

Banyo kapısının kilitlenme sesi bir güvensizlik işareti gibi canımı yakmıştı. Odam da üst kattaydı. Bir bahaneyle odama çıkmak için merdivene yöneldiğimde annem “Kız rahatsız olmasın, sen bahçede bekle” diyerek engel olmuştu.

Kapı deliğinden onu gözetleyecek halim yoktu. Niyetim sadece banyo kapısı açıldığında, sıcak buharların arasından çıkışını görmek ve sonra onu odama davet etmektir. Okuduğum kitapları ve dinlediğim kasetleri gösterebilirdim.

Duştan sonra odamda değil de herkesin gözü önünde bahçede oturabiliştik. Karpuz peynir yiyip ağaçların gölgesinde uzun uzun susmuştuk. O benden daha güzel susuyordu.

Şimdi düşünüyorum da nasıl da çekingen ve anı yaşamayı bilmezmişim. O gün kaşla göz arasında annemi uyardıktan sonra onu odama davet edebilir ve belki odamın rahatlığında duygularımı kolayca açabilirdim. Önümüzdeki günleri sevgili olarak geçirebilirdik. En azından böyle bir şeyin mümkün olup olamayacağını öğrenmiş olurum.

Şimdiyse çok daha kısıtlı bir günlük yatılı misafirliğe hızlı şeyler sıkıştırma niyetindeyim. Bu ne cesaret! Aradan geçen zamanda yaşadığım tek gecelik ilişkiler mi bana bu umudu veriyor yoksa umuda bile aldırmadan bir arzunun peşine mi takıldım, bilmiyorum.

Evi temizleyip topladıktan sonra yine telefonu alıp mesaj atıyorum. Yılbaşı gecesindeki yazışmadan usumda kalan zulasındaki viskiyle yeni bir hamle yapıyorum.

“Sen viski severdin di mi? Yanında ne istersin?”

“Çikolata ve badem.” diyor.

Pek samimi zamanlar geçireceğimize dair umudum yükseliyor. Yine de anlaşılır gibi değil bu heyecanım. Bu kadar önemli mi bir misafirle sevişmek? Kendimi yadırgasam da tuhaf bir duygu yoğunluğu yaşıyorum.

O gün heyecanla, keyifle ve sancıyla geçiyor. Doğru dürüst yemek bile yiyemiyorum. Uyuyabilmek zaten en zoru derken ertesi öğlen kendimi otogarda onu beklerken buluyorum. Artık gelmesine dakikalar var.

Kızgın güneşin altındaki otogar yolcularını izliyorum. Kimileri tatile gidiyor, kimileri tatilden dönüyor. Nedense gözüme hep tatilciler takılıyor. Bense bu ev sahipliğini hiçbir tatile değişmeyeceğimi düşünerekten benim için en güzel olan tatilciyi bekliyorum.

Sonunda beklenen otobüs gelip perona yanaşiyor. İnsanlar birer birer dökülüyor ve nihayet Gülcan fotoğraflardaki güzel görüşünü bile gölgede bırakacak halde, sıcacık bir gülümsemeyle inip yanıma geliyor.

Yanık tenine hayranlıkla bakıyorum. Bronzlaşmak bir kadına bu kadar mı yakışır! Gözlerinin akı daha da belirginleşmiş, çenesindeki ben sanki bir mücevhere dönüşmüş.

Benim bildiğim insanlar tatil yerlerinden buzdolabı magneti filan alır gelirdi. En fazla otel banyolarındaki küçük şampuan şişelerini aşırırlardı ama Gülcan'ın üstünde portakal bahçelerinin kokusu, gözlerinde pırıl pırıl yakamoz... Ne yapmışsın böyle Gülcan, Akdeniz'i getirmişsin, sence de fazla değil mi?

Sarılip yanak yanağa öpüşüyoruz. İçten karşılama sözlerinden sonra valizini alıp arabama yönelecekken yanımızda ihtiyar bir kadın beliriyor. O an Gülcan kadının da bagajını beklemem için beni uyarıp yanıma sokuluyor.

“Tatlı bir teyze, askerdeki oğlunu ziyarete gelmiş.”

Yardımseverliğimi göstermek için hemen atılıyorum.

“Onu da gideceği yere bırakalım.”

Elini usulca omzuma koyup kibarca gülümsüyor,

“Aslında senden daha büyük bir ricam olacak, tanıdığı yokmuş, yoksul da biri, otele para vermese de bizimle kalsa?”

Yüzüme soğuk su çarpılmış gibi oluyorum. Otel parasını karşılamayı öneriyorum, ben de teklif ettim ama çok gururlu kadın kabul etmedi, diyor.

“İyi de evde bir yatak bir çekyat var, nerede yatırırız?”

“Biz birlikte yatarız.” deyip yüreğimi hoplatıyor. Gözlerimin fal taşı gibi açıldığını görünceyse hınzırca gülümseyip, “Teyzeyle ben yani.” diyor.

“Allah seni kahretsin Gülcan, benimle değil de bu koca kariyla mı yatmayı yeğliyorsun! Hiç gelmeseydin!” diye içimden söyleniyorum. O ise dudak büküp kötü haberleri sıralamaya devam ediyor. “Kadın hacıymış, viski de yalan oldu. İçemeyiz artık.”

“Ne alakası var ya.” diye itiraz edip öfkeyle kadına bakıyorum.

Bu sıcakta üstünde uzun kollu bol bir elbise var. Bu haliyle kırışmış, koca bir deniz topunu andırıyor.

Yükünü alınca arabaya yöneliyoruz. Gülcan, yanında bir şey söylememem için beni tembihliyor. Zaten

moral bozukluğundan konuşacak halde değilim. Adeta somurtuşumun içinden arabaya biniyoruz. Dikiz aynasından öfkeyle kadına bakıyorum, Gülcan'sa radyodaki neşeli şarkıya eşlik ederek beni iyice sinir ediyor.

Eve girdiğimizde ilk iş olarak sinek ilacını saklamayı düşünüyorum. Bütün gece ikisini sivriler yesin de görsünler!

Neden sonra orduevinin önüne geliyoruz. Kadın daha o an oğlunun yüzünü görmüşçesine gözlerinin içiyle gülümsüyor. İşte o kısacık anda ona karşı bir nebze yumuşuyorum. Aşağı indiğinde pencereye eğilip “Çok teşekkür ederim. Zahmet verdim. Bagajı açın da valizimi alayım.” diyor, bense gönülsüzce karşılık veriyorum.

“Taşımana ne gerek var, gelip seni alacağız ya.”

Bunu duyunca eliyle sağını imleyip “Otelim şuracıkta, gelmenize gerek yok ki.” diyor. Kafam karışıyor, Gülcan ise kıkırdayarak “Ver hadi valizi ver, şaka yaptım.” diye fısıldıyor.

O an adeta yalnızlığımızı bize bir hediye olarak da sunmuş oluyor. Derin bir oh çektiğimde, küçük bir kahkaha atıyor.

Yıllar onu değiştirmiş, utangaçlığından eser kalmamış. Bu hali ona pek yakışmış.

“Çok fenasın.” diyorum.

İşveli şekilde göz kırpıp “Daha bir şey görmedin” diyor ve elbisesinin eteğiyle yüzünü yelpazeliyor.

YAZ AKŞAMLARINA

Gülhan Tuba Çelik

Şirketten çıkabildiğinde akşama da az kalmıştı. Yapılacakları gönül rahatlığıyla halledemedi, kafasındaki ya da telefonundaki planlayıcıyı tikleyemeden bitiyordu gün. Yüzlerce kez olduğu gibi. Bir gün daha. Ütüsü birikmiş, çamaşırları makineye atılmamış, yemeği yapılmamış, yeterince havalandırılmamış eve doğru. Bir kez daha. Sabah vakit bulamadığı çöpler atılacak, marketten alışveriş yapılacak, camların önünde biriken tozlar alınacaktı. Neredeyse içinde yaşamadığı, yorgunluktan derin uykular uyuyup hemen sabah olurken alarmin sesiyle sıçradığı, haftada bir ancak sevişip sadece pazar günleri kahvaltılık yaptıkları bu ev ne ara üretiyordu onca tozu, dağınıklığı. Kocasını bir tek yemek konusunda hassastı. Akşamdan akşama yemek pişsin; evde olduğumuzu, evli olduğumuzu anlayalım diye direkt mese en azından bugün daha rahat olacaktı kafası.

Teşvikiye'nin telaşını ve kalabalığını arkasında bırakıp Abdi İpekçi'ye doğru kıvrıldı. Her yol ağzından, her mağazadan çıkan insanların yerini caddenin irili ufaklı binaları almıştı. Bu yokuşu inmek kısa bir süre ferahlatırdı onu. Ertesi gün yolun karşısındaki kaldırımdan yeniden tırmanacak olduğunu pek aklına getirmemeye çalışırdı. Artık işyeri ardında kalmıştı. Evi düşünmesi lazımdı. Kabak almıştı ama dereotu yoktu muhtemelen. Dondurucuda tavuk olacaktı. Hızlıca baharatlayıp evdeki sebzelerle fırına sürebilirdi onu. İyi kötü bir salata çıkacak kadar malzeme vardı. Menüye tik attı kafasında. Otobüse binmese de olurdu şimdi. Sağında Maçka Parkı uzanıyordu. Parkın içinden geçmenin değişiklik olacağını düşünüp ufak merdivenin basamaklarına doğru yürüdü.

Usul usul parka inen, yeşile boyalı çitlerle çevrili uzun yolu bitirdiğinde adımları da kendiliğinden yavaşlamıştı. Tek tek görünen mavi gökdelenlerden başka bir şey yoktu gökyüzünde. Nişantaşı'nın Teşvikiye'nin Şair Nigar'ın insanları, arabaları, gürültülü kafeleri seslerini ulaştıramıyordu buraya. Bütün telaş geride kalmıştı. Bu kadar sesin bir anda nasıl kaybolduğuna şaşırırdı. Şimdi renklerden oluşan bir dünya seriliydi önünde. Kareli sofralar, bezlerin, kamp sandalyelerinin, portatif masaların etrafına az önce caddede gördüklerinden farklı insanlar kümelenmişti. Yüksek sesle konuşmayan, koşturmayan, oturduğu yerlere yakıştığından emin olan başka çeşit insanlar. Kokusu bile değişmişti şehrin bir anda. Gitar çalıp şarkı söy-

leyen gençler, kitap okuyan çiftler, sohbet edip biraralarını içen güzel kadınlar, köpeğini gezdiren yakışıklı adamlar. Onlara baktıkça kendini Avrupa'da hissetti. İnsanların kendilerine zaman ayırmaya her şeyden fazla önem gösterdikleri, kavga etmeden konuşabildikleri, strese girmeden piknik yapmayı becerdikleri, bir başlarına keyifle yürüdükleri, minicik çocuklarına spor yaptırdıkları o devasa parklardan birindeymiş gibi geldi. Hangi ayda olduklarını düşünse de hatırlayamadı birden. Günlerin, ayların hatta mevsimlerin adı yoktu onun için. Mail günü, sunum günü, rapor günü; fuar ayı, yurt dışı ayı, durgunluk ayı, çok fazla çalıştığı yağmurlu günler ve hava güzelse kahvaltılı iş toplantıları. Üniversite yıllarında neşesinde hüzün barındıran Balkan müzikleri çalarak keyifli sohbetler ettikleri Romanyalı arkadaş grubundan sonra en son ne zaman bir parkta, çimlerin üstünde oturarak akşamı ettiğini hatırlamıyordu. İlk sevgilisi o ekipten biriydi. Aidin. Aydın. İlk defa bir yaz akşamında, havanın alacakaranlığında, evine yakın bir sokakta, ortancaların önünde öpüşmüşlerdi. Aydın'ın okulu bittiğinde onunla Tiran'ı, Kotor'u, Sarejevo'yu gezmiş; Kotor sahilde akşam olurken çektikleri fotoğrafı hâlâ silmemişti. O yazın kokusunu hatırlıyordu. Çokça orman, bolca dondurma, insanın yüreğini genişleten rüzgârların getirdiği diğer bütün şeyler. Yaz günü kendini anlatırdı zaten. Zorlamadan, ılık. Kocasıyla öyle yazları olmamıştı hiç. Çalışmaktan başka bir şey yapmamışlardı. Evleri de bir yaz evi olmamıştı. Toz

gelmesin diye balkona camekân yaptırmışlar, sinek giriyor diye pencereleri açmamışlar sonra da yazı tamamen unutmışlardı.

Eve geldiğinde önce perdeleri açtı. Pencereleri de. Varlığını fark ettiği mevsim belki şöyle kıyılardan köşelerden sokulurdu içlerine. Çamaşır makinesini çalıştırıp mutfağa geçti. Yemeği fırına sürerken sırtı ağrımaya başladı. Ne uzun saatler ayakta durmak ne de bazı günler ekran karşısında sürekli rapor yazmak yoruyordu onu yemek yapmak kadar. Tezgâha eğilip kalktıkça sağ tarafı daha da içine göçüyordu sanki. Sırtını dikleştirip sol başparmağıyla biraz ovaladı. Yok, hiçbir faydası olmuyordu. Salonu topladı, masanın tozunu aldı, sofrayı kurdu. Ufak tefek bulaşıkları, sağda solda kalmış bardakları makineye dizdi. Dolabın köşesinde yarısı çürümüş bir marul bulup sağlam yapraklarıyla salata yaptı. Çöpü çıkardı, eli değmişken tuvaletin çöpünü de aldı, pis işlere girmişken lavabo ve klozeti hızlıca fırçaladı. Paçalarını çemredti, yerlere domestos serpti, şofbeni açıp zemini yıkarken ayaklarına da su tutmayı ihmal etmedi. İşte şimdi biraz serinlemişti.

Kocası bunu pek yapmazdı ama gecikmişti. Koltuğa oturup gözlerini kapatarak akşamı dinledi. Hatırladı. En çok yaz akşamlarının sesini severdi. Cayır cayır yanan gün yavaşıca çekilirken ama hâlâ yeryüzündeyken ılıklığı; bir duvar dibinde, bir ağaç duldasında, bir bankın üstünde şehre kulak vermeyeli ne çok zaman geçmişti. Şortlu kadınların terlikleri ve ufak tefek

dükkân poşetleriyle çarşıları taşıdığı evler kim bilir şimdi nasıl güzeldi. Ya da sevecen bir annenin hemen balkonun açıldığı mutfakta biber kızarttığı, okey oynanan, bol kuzenli ve genç masalar. Belki sahilde bir çift, kız birazdan beline sardığı incecik kazağı sırtına geçirecek aşktan ve yaz akşamından ürpererek. İşten dönen babaların çocuklarını dondurma almaya ve gezintiye götürecektir zamanı var, ne güzel. Mahallenin en büyük dondurmacısı külahları dışarıda kızartırken karamel kokacak ortalık. Kimsenin evlere giresi gelmeyecek, ülkenin doğusunda yıldızların altında bile uyuyabilecek bazı çocuklar.

Nihayet bir anahtar sesiyle açılırken kapı, biraz daha gecikse yemeği ısıtması gerekeceğini düşünmüştü. Sonradan bu sahneyi hatırladığında en çok bu saflığına güldü. “Ankara’ya taşınıyoruz, terfi aldım.” diyen bir adam vardı karşısında. Salonun ortasında kocaman durmuş, ağzı kulaklarında, heyecanlı bir adam. Bu haberi evlenmeden önce bile bekliyordu. Hak ediyordu da. “İyi de yaz gelmiş, şöyle bir...” diyecek oldu. “Şirket çok güzel bir ev ayarladı, bak fotoğraflarına, iki gün sonra geliyor nakliye.” diyerek koltuğun kenarına çöktü kocası. “Bizim şirket...” diyecek oldu. “Seninki gibi bir CV hangi işi istese havada kapar canım.” *Yaz bir önceki yazın kalbiydi.* Kocasının diline gelmeyen yaz bir daha hiç gelmezdi. Baktığı fotoğraflarda belki otuz katlı bir sitenin camlarından görünen binalardan başka bir şey yoktu. Gün yavaşça çekilse de ılımazdı o evler. Kadınlar ufak dükkânlardan dönüyor olmaz-

dı. Geniş balkonun açıldığı mutfakları şenlendirmezdi biber kızartması yiyen kalabalıklar. Yokuşu inerken birdenbire karşına çıkacak deniz sevindirmezdi seni. Kapı önünde külah kızartacak kimsenin bulunmayacağından da emindi. Üstündeki ölü toprağıyla boyundan büyük bir mezara girecekti.

Birkaç saat sonra; hiç dokunulmamış salatayı, yemeğini didiklemek için kullandığı çatalı, haberi hazmetmek için üst üste su içip durduğu bardağı, koca bir tepsi yemeği, masa örtüsünü çöpe bastı. Kocası arkadaş ve akrabalarına müjde vermekle meşguldü hâlâ. Anahtarını vestiyerde bırakıp çantasını alarak evden çıktı. Aydınlık yaz akşamlarına giderken çamaşlırları asamamıştı ama çöpü atacaktı.

BEN EMİN'İ VURMUŞUM

Gül İnce Beqo

“Takıldı adam, niye Allah deyip duruyor bu?”

“İmanı çok o yüzden, bu hoca başka, dilinden Yaradan'ın adını düşürmüyor.”

“Olur mu, namaz geçiyor yahu, Allah'ı tamam anladık, Ekber'i nerede bunun?”

“Der, onu da der, Allah dedi ya, onu da der.”

***

Ben Saniye'ye üzülmeyi annemden öğrendim. Herkesin görünce yolunu değiştirdiği, zekatını bile gönülsüz verdikleri Saniye, nam-ı diğer Bulaşık, annem için garip, Allah'ın bile unuttuğu bahtsız bir fakirdi. Sağa sola bulaşması, kaynayan sulara benzeyen dili kibirinden değil, yokluğundan, neyi nereye koyacağını bir türlü bilememesindendi. Kocasını diğer mahallenin dullarından biriyle kaçtığında biri daha sütte iki oğlu varmış. Açlık, sefalet, fıkır fıkır kaynayan iki

oğlan çocuğu... İşte o zaman, hayata, talihine, bahtının taa köküne kadar küsmüş. Küstükçe daha da içi kabarmış, hayırsız kocasından alamadığı hırsını tüm mahalle kadınlarından, çocuklarından almış. Ben de hatırlıyorum, yolda gördüğü veya evinin önünden geçen herkese bulaşırды ama annemin yumuşacık baktığını görünce, ona hiç laf atmazdı. Başını usulca önüne eğip adımlarını hızlandırırды.

Her evde anlatılırды Bulaşık'a olanlar; yeni gelinler, onun durumuna bakıp bakıp kocalarına daha çok sarılırды. Çocuklar daha çok dövülürdü, Emin ve Kahraman gibi olmasınlar diye. Benim bile babamdan yediğim tek tokadın müssebbibi Emin, o zamanki haliyle Emin Hoca'dır.

Ben, Kahraman on dört, Emin on bir yaşındayken doğmuşum. Benim bizzat hatırladığım zamanlar ikisinin de mahalleye döndüğü zamanlar aslında, gidişlerini mahalle kadınlarının çay sohbetlerinde, annemin eteğinin altında dinlemişimdir.

Kahraman için "siyasi oldu" derlerdi. "Siyasi oldu, milletin de başına olmayacak işler açtı." Ben neye dönüştüğünü anlamaya çalışırдыm, oturmazdı kafama bir türlü. Sonra aklım biraz ermeye başlayınca, siyah beyaz kanallarda gördüğüm ve sürekli bağırان adamlardan biri oldu sandım. O da sürekli bağırıyor diye kızıyorlar, derdim kendi kendime. Kimisi de 'sakıncalı' derdi onun için. Yanlış bir şeyler yaptığı aşıkardı ama benim pek de umrumda değildi herhalde, o muhabbetlerde mahalle kadınlarının çayın yanında ver-

dikleri sanayağlı ve toz Őekerli ekmekler ilgimi daha çok ekerkdi. Sonra zaten onun yanlıŐlıđı da hep daha az konuŐulmaya baŐlandı. Ta ki geri dönene kadar.

Emin ise, abisinin ardından önce içine kapanmış, okuldan kaytarıp gece yarılarna kadar deli fiŐek gibi kendi başına gezmeye başlamış civar köylerde. Sessizlik içinde kötücül urlara dönüŐünce açmış göğsünü yıldız rüzgarlarına, söyleyemediği ne varsa bađırmıŐ. Sonra okula dönmüş gene, önceden yanlarından ayrılmadığı ocak baŐkanları yüzüne bakmıyormuŐ bile, en çok buna ierlenmiŐ. Her gün daha kızgın, daha kırıgın gelmiş eve. nce biraya sarmış, sonra balıki teknelerinde ot sarmaya başlamış. Sonra nasıl olmuŐsa, bir bakmışlar, Emin birayı otu bırakmış, kendini Allah'a, Peygamber'e vermiŐ. Yatılı İmam Hatip'e gideceğim diye tutturmuŐ. Baba hâlâ ortalarda yok, annesi, neresinden tutacağını bilemediği oğluna "git" demiş, "ben edemedim, seni Allah ıslah etsin."

Peygamber sakalı, pantaldondan çok Őalvara benzer altlığıyla bizim oralara imam olarak geri dönene kadar kimse Emin'i konuşmadı. Kahraman'ın gidiŐine susmayan insanlar Emin'in gidişini sessizlikleriyle dllandirdiler.

Bulaşık her gidiŐte biraz daha dikenleŐti, her gidiŐten sonra yıkık dökük evinden biraz daha koptu. Kimileri "toptan delirdi" dedi. Annem -babam dahil-bunu her söyleyene çıkıŐtı.

Gitme mevsimi uzun sürmüŐ ama her Şey gibi o da bitmiŐ, Kahraman, o kiŐ sonunda çıkamaz, da-

yanamaz dedikleri delikten çıkmıştı. Kimse almaya gitmemişti, dövölmekten çuval olmuş bedenini bir otobüse bindirmişler, o bedeni otobüsten indiremedi kendi başına. Otobüsün muavini kapıdan yarı belini uzatıp “biri gelsin şunu alsın” diye bağırınca, kahvede oturan birkaç kişi ne olduğunu anlamadan koşmuş bulunmuştu. Bir bakmışlar Kahraman. Bomboş gözlerine rağmen tanımışlar. Orda bırakılmaz ya, bir zamanların koskoca Kahraman’ını avuçlarının içine alıp Bulaşık’a teslim etmişler. Onu kuş tüyü hafifliğinde kucakladıklarında ordaydım, meydana birkaç çocukla koşuşturuyorduk. Herkes gibi yanlış bir şeyler yaptığı için bu hale düştüğünü, hatta bu hale düşmesinin gayet yerinde olduğuna kanaat getirdiğimi hatırlıyorum.

Bulaşık’a, “al Kahraman’ı getirdik” deyince, “hani lan nerede” demiş, kezzap diliyle, kucakta taşıdıkları fakire bakmadan. İnsan atılır mı, atmışlar, çuval gibi evin kapısına atmışlar Kahraman’ı.

“Al, işte burda.”

Onun gitmesine (ya da götürülmesine) onca seven mahalle gelmesini aynı sevinçle karşılamamıştı. Tekrar polisler evlerine gelecek, soru soracak ve dikkat etmezlerse sonlarının Kahraman’dan kötü olacağını söyleyecekler diye çok korkuyorlardı.

Bulaşık onca kızgınlığının arasında ona bebek gibi bakmış, öyle derdi annem. Yıkamış, aklamış, paklamış, yeni doğmuşa çevirmiş. Üç ay içinde de insan içine çıkar hale gelmiş Kahraman.

“Dışını tertemiz etti de anası, içi olmadı, yok, bi’ şey kırılmış zaar, yerine bir türlü oturmadı.” Nerede it kopuk varsa hepsinin yaralı gönlünü şıp diye anlayıveren annem Kahraman’ı da anladı. Saramayacağı yaralarını usul usul okşadı uzaktan.

Elleri cebinde, sahil boyunca bir aşağı bir yukarı gezerken hatırlıyorum onu. İstese de kimsenin kendine yanaşmayacağını bildiğinden belki, veremli gibi hep bir adım geride dururdu yaşlılarından, mahalle erbabından. Bazen sahile iner, koca taşlardan birinin üstüne kuş gibi tünerdi. Çömeldiğinde nerdeyse omuzlarına varan dizlerine yaslanır, Samsun 216’sını derin derin içine çekerdi. Ona ne olduğunu bir türlü anlamazdım, kırgın mıydı, hasta mı? Bitkinlik miydi, yoksa anadan miras kırgınlık mıydı içini oyan? Onun sokaklara düştüğünü duyunca, annem bir gün, babamın kızacağını bildiğinden kulağıma fısır fısır “yolda falan görür de yolunu değiştirirsin vallahi kırarım bacaklarını, git sor, Kahraman abi, iyi misin de, babasız büyüdü oğlum o!” dedi. On yaşındaydım, yirmi beşine merdiven dayamış adama nasıl hal hatır sorulur, onu düşünüp duruyordum. “Git lan velet” dese. Bulaşık annesi gibi ya tüm nefretini üstüme kussa. Ya tutsa kolumdan, alıp beni eşek sudan gelene kadar dövse, sırf nasılsın dedim diye. Birkaç gün ene kona bunları düşündüğümü hatırlıyorum. Görmeyince unuttum.

Emin’in mahalleye hoca olarak döndüğü o yaza kadar.

Okullar kapanmış, kapalı sınıfların yerini akşamüzeri piknikleri, cuma akşamı düğünleri ve sahil boyunca koşuşturmalar almıştı. O gün sahilde neden yalnızdım hatırlamıyorum, elimde ufak naylon poşetim, eğilmiş boyamalık taş aranırken öksürüğünü duydum. Duvara yaşlı, dizlerini gene omzuna dayamış, sigara tütürüyordu. İşte, annemin dediği vakit bu vakitti.

“Hayırlı günler Kahraman abi.”

Çok da düşünmeden soruverdim.

“Gelmiş, de mi?”

Anlamamıştım, ne demekti bu şimdi?

“Emin puştu dönmüş, diyorlar. Doğru mu?”

Yarım yamalak “evet, evet” demiş bulundum. Korktuğumu hatırlıyorum, ben gideyim, dedim, hızlı hızlı birkaç adım atmışken, “iki kitap, üç kaset yüzünden yaktı beni” dedi. Arkama dönüp “Nasıl abi” demişim, gözlerim faltaşı gibi. “Emin ispiyonladı beni, o itlere uydu, gitti adımı verdi. Abisinin adını verdi” dedi, boynu bükük bir sesle. Sonra eliyle yanına çağırırdı, “gel hele” dedi. O zaman yumuşacık oldu sesi, o emre uymamazlık olmazdı, yanına kadar gittim. “Sırtımı aç” dedi. Açtım. Koca harflerle OKU yazıyordu. Mideme kramp girdiğini hissettim, tüm organlarım kasıldı sanki. Kusmak istedim. Nedir o görüntünün sebebi, bir deriye ne yapılır da o hale gelir, şimdi bile bilmiyorum açıkçası. Yüzüm gözüm bembeyaz, gömleğini çektim aşağıya “ben gideyim Kahraman abi” dedim.

Bakışları düştü, belki utanmıştı, belki sıkılmıştı. “Git bakalım.” dedi. Sesi gene yumuşacık.

Koşarak eve gittiğimi hatırlıyorum, kimseye bir şey anlatmadım. Anneme niye bulaştırdın beni o adama bile diyemedim. Gördüklerim çakıl taşı misali durup durup bir yerlerime batmaya başladı. Annem terime yorardı huzursuzlanmalarımı, “git, üstünü değiştir, terin batar.” Benim kardeşim de bana bunu yapar mıydı? Döverdim yaparsa, öldüresiye döverdim. Şimdi gücüm yetse gider Emin’i de döverdim.

Kahraman’la konuşmamın üstünden çok geçmedi, babam bir gün ter göl içinde eve geldi. Öğlen sıcağında bayır yukarı koşmaktan kıpkırmızı olmuştu.

“Hocalığına da, namazına da başlarım ben bu uşağın” dedi boğazından sıkıyorlarmış gibi nefes nefese. “Vatan millet buna mı kaldı ya, adamı taşlatacak meydanda it. Şikayet etmeli bunu, bilmem ama kimdir bunun başı, üssü. İnsanlar zaten sağa sola saldıracak yer arıyor, garibanın içerde çektiği yetmiyormuş gibi, dışarıyı da zindan edecekler. Bi’ daha Kahraman hakkında konuşursa Cuma’da falan, hoca moca dinlemem, ağzını yüzünü kırarım!”

Sonradan öğrendik ki, Emin, Cuma hutbesinde abisini neredeyse yuhalatmış, Allahsız, kitapsız, vatan toprak düşmanı diye. “Okunacak tek kitap Kur’an’dır, başka şeyleri okumanın bedeli ağırdır” demiş.

Gözümün önüne Kahraman’ın sırtındaki OKU izi geldi. Başını öne eğişi bir de. Görünce tutmuştum, hatırlayınca olmadı, tutamadım, gittim bir dolu kus-

tum. Annemin ılıkliğından babamın deli dolu hallerine geçiverdim birden. Babamın daha etmediği yemini ben ettim, Emin Hoca'nın hakkından ben gelecektim. Hesabımı da dededen yadigar tüfek ile soracaktım.

Adalet hırsı bir çırpıda yaptırdı planımı. Sonra birden yavaşlayacak olan zaman hızlandı, son hız koşmaya başladı.

Evde beş vakit namaz kılan yoktu, dolayısıyla ilk öğrenmem gereken şey namaz saatleriydi. Bir gün öncesinde ufak not defterime Emin'in şerefeye çıkış saatlerini yazdım. Uygun üç vakit yakalamıştım: Sabah, öğlen ve ikindi. Eğer ezan okurken gözlerini kapatmazsa bizim balkondan beni ve kendisine doğrultulmuş tüfeğimi görmemesi imkânsızdı.

Tüfeği yerinden çıkarma alıştırmaları kalmıştı geriye. Birkaç gün yetti.

O gece uyumadım. Doğrusu, o geceden sonra da pek çok gece uyumadım.

Üstüste nizamla dizilmiş saten kaplı yorganların altından ustalıklarla çıkardığım tüfeği, ikindi vakti, eli kulağında ezan okumaya hazırlanırken onun burnuna doğrulttum. Hiç çekinmeden, korkmadan, sanki o zamana dek kırk azılıyı tüfekte yola getirmiş gibi doğrulttum.

Her Allah dediğinde tüfeği hafifçe oynattım ki, oyun yapmadığımı anlasın.

O ana kadar her şey kafamda çok net.

Sonra kafamda bir şeylerin patladığını hatırlıyorum.

Eve çıkan bayırda insanların bağırıp koşuşturmaları, Kahraman'ın sırtı, babamın gene ter göl eve çıkışı

ve yüzümde flaş gibi patlayan tokat. Patlama tokattan geliyormuş, diye düşünüyorum.

Aklıma bir şey geliyor, birini ta alnının ortasından vurma ihtimalinden, babamdan korktuğum kadar korkmuyormuşum.

Sonra bir duyuyorum ki ben Emin'i vurmuşum.

Sonra bir duyuyorum ki ben Kahraman'ın kardeşini vurmuşum.

Benim açtığım yaraları saransa gene Kahraman'mış. Can korkusu ile, tüm kırgınlıklarını çakıl taşı misali denize atmış. Hiç kimse beklemezken, Emin'in yaralı kolu ve ıslak şalvarıyla camiden çıktığını görünce, kahveden kaptığı iki yeşil masaörtüsünün biriyle kolunu diğeriyle ıslak şalvarını sarmış, yaralı bari utanmasın diye, o cılız haliyle kardeşini sırtlayıp eve götürmüş.

YAZ KÜRESİ

Derya Sönmez

Deniz saatlerdir kıpırtısızdı, ne biraz rüzgâr ne yaprak kımıltısı. Aylin karnına çektiği dizlerini kucaklayıp karşı adanın denize vuran yansımasına dik dik baktı.

“Bunu planlamış,” dedi tırnak kenarındaki deri parçasını dişlerken. “Ondan umudu kesmemi beklemiş. Bu yüzden bana uzak davranmış.”

Sibel uzandığı yerde sırt üstü dönerek doğruldu. Bikinisine yapışan kumları silkeledi. Şimdi onu nasıl teselli etmeli? Saatlerdir bunun için çabalıyor ama ağzını açtıktan hemen sonra bu kötü ruh halinin ona da bulaştığını fark edip susmak zorunda kalıyordu.

“Belki böylesi daha iyi olur,” diyebilirdi sadece.

Aylin kahkahayı koyverdi. “Bayılıyorum senin şu iyimserliğine.”

Ters bir laf etmek istemediği için gerisini getirmede. Vakit öğlendi, hava çok sıcak. Denizin üstünde gümüş pullar titreşiyordu. Sahil bu mevsim için تنها sayılırdı. Tatilcilerin çoğu öğle saatlerini evde, otelde

geçirirdi. Plajda kalanlar da sığağın verdiğı rehavetle gölgede pinekliyordu. Aylin ısrarla aynı konunun etrafında dönüp duruyordu.

“Yapma, bırak artık,” dedi Sibel. “Faydası yok. Sonunda daha kötü olacaksın.”

Aylin omuzlarını silkeledi. “Daha kötü olmak mı?”

“Unutma boşanmayı sen istedin.”

Arkadaşının sinirli kahkahasını duyunca çenesini tutamadığına pişman oldu. Durumu toparlamak istedi ama bunaltıcı sığağın altında bir türlü doğru sözcükleri bulamadı.

“Evet ya, ben de onu diyorum işte,” dedi Aylin. “Herif beni iki yıldır aldatıyormuş. Bir de boşanma davasını bana açtırdı. Apar topar evlenmese haberim olmazdı.”

Sabırsızca plaj çantasını karıştırdı. Matarası boşalmıştı, tek bir damla su yoktu. Birkaç sıra ötede şezlongları düzenleyen garsona doğru aceleci bir el işareti yaptı.

“Su alabilir miyim? Soğuk su. Biraz çabuk lütfen!”

Garson ayaklarını sürüyerek aheste aheste kafeteraya yürümeye koyuldu. Bu mevsimde, hele ki günün bu saatinde kimsenin acele etmeye niyeti yoktu. Zaman bile ağırlaşmış neredeyse durma noktasına gelmişti. Güneşin çığ ışığı bütün sahili kusursuz bir kristallikte sabitlemişti, boğucu, nefes aldırmayan, hiçbir şey sızdırmayan camdan bir küre. Bir kar küresi gibi ferahlatıcı değil, daha çok ışıltılı bir yaz küresi. İster bağır, ister çığlık at, sesin hapsoldüğü cam küreye

çarpıp sonunda yine sana döner. Tam Sibel'e dönüp bir şey söyleyecekken kadının sakın sakın havlu kenarındaki pürçekleri okşadığını görünce sustu, her şeyin boşuna olduğunu hissetti bir an. Gözleri uzakta bir noktaya takılıp kaldı.

“Ayrılalım dediğimde üzgün görünüyordu, rol yapıyormuş, aptal yerine koymuş beni.”

Bu yaşadıklarımın nedeni hayatımda birçok şeye yeterince bakmamış olmam, demişti sabah telefonda. Yine aynı şeyi tekrarladı.

“Her şey yolunda diye kandırdım durdum kendimi. Saçma sapan bir rutini hiç aksatmadan sürdürdüğümüz için birbirimizi sevdiğimizi sandım. Bir kez dışarıdan baksam görebilirdim.”

“Görsen ne olacaktı ki?”

Gözlerinden belli belirsiz bir parıltı geçti.

“Boşanmayacaktım. Süründürecektim onları.”

Bu düşüncenin hayali bile sakinleşmesine yetti. Gerisini mırıldanır gibi getirdi.

“Ayrılmakla ona haksızlık ettiğimi düşündüm. Uzun zaman bunu düşündüm.” Sonra güldü kendi haline.

“Bazı şeylerin yaşanması gerekir,” dedi Sibel neden gerektiğini söylemeden.

Aylin tırnaklarını kumlara geçirdi, avucuna dolan kumların parmakları arasından akıp gitmesini seyretti.

***

Sibel kıyıda dimdik durdu. Ayağını suya değdirdi, soğuk. Her adımında, havalanan kumlar suyu hafifçe bulandırıp sonra kendiliğinden duruluyordu. Bacaklarında, kalçasında soğuk suyun ürpertisi. Aylin'e baktı. Şezlongunu gölgeye çekmiş, Sibel'in kitabını karıştıyordu. Altı çizili satırları okuyorsa deli olduğunu düşünecekti. Mutsuz olmaksızın deli olmayı tercih eder. Gözlerini kapadı. Sonra zihnindeki bir kapının kapandığını hayal etti. Ona kötü hissettiren ne varsa içine hapsettiiği bir odanın kapısıydı bu. Aylin içinde kaldı. Sıkıldığında oynadığı küçük bir oyun. Artık yüzebilir, deniz ona iyi gelecek. Güneş ışığı yüzeyde kırılarak dipteki kumulları parçalara ayırıyordu. Bağıra çağıra top oynayan çocuklara baktı. Keşke biraz yürüyüp ileriden denize girseydi. Kıyıda duran bir kadın ellerini gözlerine siper ederek çocuklara seslendi. "Dondurma isteyen var mı?" Çocuklar neşeyle kıyıya doğru koşuştular. Bir süre sonra sesleri kesildi. Deniz şimdi hiç olmadığı kadar tenhaydı. İşte mucize. Belki küçük bir şey ama önemli. Melekleri yanı başında, sesini duyuyorlar. Son zamanlarda buna benzer pek çok mucize yaşamaya başladı. İçi mutlulukla ışıldadı. Derin bir nefes alıp suya daldı. Soğuğun yarattığı ani şok hissi canlandırdı onu. Tekrar sahile baktı, Aylin'e. Omuzları düşük, acısına gömülü, kendini bütün yardımlara kapamış. Suya dalmadan önce ona el salladı.

***

Sahilde küçük kızlar takımı ıslak kumlardan büyük bir kule inşa ediyordu. Kıvrıkcık saçlı kovayı suya daldırıldığı sırada, oğlanlardan birisi koşarak yanından geçince dengesini kaybedip poposunun üstüne düştü. Tam ağlayacakken kıkırdamaya, kovayı öylece bırakıp su sıçratmaya başladı. Aylin kitabı Sibel'in havlusunun üstüne fırlatırken insan bu dünyada ya çocuk olmalı ya aptal, diye düşündü. Öfkesinin yavaş yavaş arkadaşına yöneldiğini hissediyordu. Bazen alay etmek istiyor, bazen de onun için üzülüyordu. İnsanlar acı çekerken onu meleklerin koruması, en çok bu düşüncedeki küstahlığa kızılıyordu. Başına büyük bir iş gelirse bu sırça fanus tepesine yıkılacaktı. Yıkılsın. Bunu içten içe istiyordu. Güneşten kamaşan gözlerini kısarak garsona bakındı. Adamı etrafta göremeyince şezlonga uzandı. Güneşin yaydığı sıcaklığın önce derisine, yavaş yavaş etine, kemiklerine işleyerek sonunda bütün bedenini ve nihayet düşüncelerini yumuşatmasına izin verdi.

***

Sibel çocukların açtığı çukurların, tepelerin etrafından dolandı, Aylin'in yanı başında durdu. Gölgesi kadının üzerine düştü. Havluya sarınıp şezlongun bir köşesine ilişti. Başını yana eğerek saçlarının suyunu sıktı. Süzülen damlalar kumları benek benek ıslatıyordu.

“Bunu neden yaşadın?” dedi. “Yani neden senin başına geldi, bir nedeni olmalı değil mi?”

Az önce yüzerken böyle davranmanın iyi olacağını düşündü. Arkadaşı için böylesi daha iyi. Arkadaşının iyiliği için. Aylin için. Aslında bu ruh haline artık katlanamayacak. Akşama daha çok var ve şimdiden kötü hissediyor.

Aylin bacağındaki yapışkan kumlara küçük bir fiske attı.

“Yani sorunun bende olduğunu söylüyorsun.”

Sibel’in bu soruya cevap vermeye niyeti yoktu. Sahil yavaş yavaş kalabalıklaşıyordu. Öyle olunca da zamanın tekrar hızlandığı yanılışına kapılıyordu insan. Bir çocuk ellerini uzatarak yakaladığı balığı gösterdi. Çocuğun avucunda çırpınan balığa baktılar. Kadınların dikkatini fark edince çocuk su dolu kovayı ayağıyla güç bela önlerine iteledi. Balığı suya bıraktı. Hayvan can havliyle derinlere dalıp bir karış suyun içinde dört dönmeye başladı. Oksijeni azaldığından olacak gözleri yuvalarından fırlamış halde, solungaçlarını açıp açıp kapatıyordu balık, açıp açıp kapatıyordu, can havliyle. Çare aramayı bırakmıyordu. İnsan da bu balık gibi olmalı, diye düşündü Sibel.

“Biz de bu balık gibiyiz işte,” dedi Aylin. “Bak, koca denizde gidip onu buldular. Bir karış suda çırpınıp duruyor, biz de öyleyiz işte.”

Bu kez işin içine Sibel’i de katıyordu. Saatlerdir bir eşikte bekliyorlardı, Sibel artık o eşığı geçmek istiyordu. Bikinisinin askısını düzeltti ve sözcüklerin büyüğü gücünden bahsetti ona. Aylin bir yana, kendisine hatırlatmak için.

“Eskiden şanssız olduğumu düşünürdüm. Bu inancımı değiştirdi kaderim değişti.”

Söylediklerinde samimiydi. Cümleler peş peşe ağzından dökülüyor, arada kadına kaçamak bakışlar atıyordu. Eğer anlattığı konuya odaklanabilirse işler yolunda gidiyordu ama bazen (Aylin’e baktığı zaman) düşüncelerini toparlamak zorlaşıyordu. Öyle olunca da duraksıyor, sözlerinden kuşku duymaya başlıyordu. Sıra meleklere geldiğinde sustu, daha fazlasına cesaret edemedi.

Aylin onu izliyordu. Bütün bunlar aptallık gibi geliyordu ona. Yüzüne bakınca böyle hissettiği anlaşılıyordu. Sibel apar topar konuyu kapamaya çalıştı. Aylin’in ağzından kötü bir söz çıkmamıştı ama bakışlarında öyle bir şey vardı ki, Sibel gücünün tükendiğini hissetti. Sonunda garson uzakta görüldü. Ağır ağır yaklaşıyordu, belki de uzaklaşıyordu. Yüzü bu tarafa dönük olmasa bunu anlamak güçtü. Adam sanki amansız bir sıcak dalgasıyla boğuşarak ilerliyordu. Neden sonra su şişesini plastik sehpaye bırakıp geri döndü. Su ılımıştı, adamın hâli perişan. Kadınlardan biri, “Artık kalksak iyi olur,” dedi. “Evet,” dedi öbürü de. “Birazdan rüzgâr çıkacak.” Denize baktılar; su durgundu, hava pırlıl pırlıl, hiç esinti yoktu.

HEMDEM

Ayşe Başak Kaban

“Ben,” dedi Hüseyin Amca.

Söz konusu Hemdem olduğunda, söze başlamadan önce, olmayan baş parmağını işaret parmağı ile kaşır gibi yapar, alınına düşen saçlarını şöyle bir geriye atar, çekik gözlerini biraz kısar, devam ederdi:

“Hayatım boyunca iki kez âşık oldum. Her ikisine de hâlâ aşığım. Hangisini daha çok seviyorsun, diye sorma. Birini diğerinden ayırmam mümkün değil. İlki sinema. Ne zaman tanıştığımı anımsamıyorum, o kadar eski. Belki beş, belki altı yaş. Ama perdede yazı-ları okuyabildiğimi hatırladığıma göre yedi olmalı...”

“Zemini tozlu, tahta iskemleli, alçak duvarları beyaz badanalı alana girdiğim an, daha perde hareketlenmeden tutulup kaldım. Metruk, uyduruk, hiçbir süsü püsü olmayan o yer bana, dehşetli bir merak, müthiş bir heyecan zerk etmişti. Film başladığında, o koca beyazlık bir anda panayır yeri gibi ışıldadığında,

kendimi uçan halının üzerinde veyahut Şehrazat'ın dizinin dibinde buluvermişim.”

“O günden sonra benim için yaz, sinema mevsimi demek oldu. Erik ağacı çiçeklendiğinde heyecanım başlar, ilk meyvesini yerken vuslatın sona ermesine az bir zaman kaldığını bilir, sevinirdim.”

“Yazlık sinemaya gelen her filme, her akşam gittim. Kimi zaman harçlığımı verip girdim içeriye, kimi zaman gazoz satma karşılığında, bazı bazı sızarak, bir ikisinde ise babamın cebinden yürüttüğüm para ile. Aynı filmi, kaç gece oynarsa, o kadar izledim. Ezber ettim. Eve döndüğümde ezber ettiklerimi, artık hangi filmse, o filmdeki hangi karakteri beğendiysen –kadın erkek, genç yaşlı, güzel çirkin ayırt etmezdim– o olup, ayna karşısında, kapı arkasında, geceleri ay ışığı üzerimde ağaç altında, kendi kendime oynadım durdum.”

“Babam bu işten hiç hoşlanmadı. Onu sen bilmezsin. Sinema, radyo, gazete gibi şeylere kıyamet gözüyle bakar, karşı çıkardı. Kendi kitabının dediğinden santim şaşmazdı. Çevresindekiler ise Hacı Ağa'nın eli tutulmaz, der, o her ne isterse, dediğini yapardı. Ağır adamdı. Böyle bir adamın artistliğe meraklı bir oğlu olması, onun sınavıydı. Beni öyle gördü, ölene kadar böyle düşündü. Oğlunu hizaya getirmeye, iman yoluna sokmaya, kabir azaplarından kurtarmaya ant içti.”

“İlkokulu bitirdiğim yaz sinemanın sahibine, çalışanlarına yemin verdirdi beni içeriye sokmamaları için. Beni de Çoban Ali'nin yanına çırak verdi.”

“Neysel efendim... Ali, usta çoban. Havaya dikerdi burnunu, hangi rüzgâr esecek, yaz sağanağı mı incek, sıcak pis mi kavuracak tahlil eder, sürüyü bu duruma göre, hangi yön elverişli ise o yana güderdi. Ormandan dereye mi ineceğiz, dağa tırmanıp uzağa ta şelenin yakınına mı varacağız veya büyük otlığa mı gideceğiz tüm bunlar havaya dikilmiş o burna bağlıydı.”

“Günlerden bir gün Çoban Ali'nin burnu önde, Çoban Ali ardında, ortada sürü, sürünün etrafında Akbaşlar, en arkada ben yürüyoruz. ‘Burası iyi,’ dedi, ormanın ön tarafındaki çayırılık alana gelmiştik, ‘su da yakın, daha fazla gitmeye gerek yok.’ Benim canıma minnet. Çöküverdim ağacın gölgesine, çıkardım kitabımı. Hiç unutmam, İki Sene Mektep Tatili, kaldığım yerden başladım okumaya. Çoban da şöyle bir etrafi kolaçan etti, yayıldı bir yere, çok değil belki beş dakika geçmedi, horlamaya başladı. On sayfa ya okudum, ya okumadım. Uzaktan bir ses geliyor. Bir melodi...”

“Nasıl anlatsam ki... Sanki kuşların cıvılaması gibi ama, daha farklı, hani çok sıcak zamanlarda, terin bedene yapıştığı o bunaltıcı anlarda, denizden bir yel gelir, gelir de baştan aşağıya şöyle bir yalayiverir ya insanı, hah işte öyle bir his bu ezgi. O zamana kadar hiç işitmediğim, işitmenin de pek mümkün olmadığı bir ses. Tatlı, heyecanlı bir şaşkınlık sardı her yanıma.”

“Kitabı kapadım. Uzandığım yerden doğruldum, kulak kabarttım. Kabarttım. Sonunda dayanamayıp kalktım. Sesin izini sürmeye başladım. Ben diyeyim iki, sende, bir kilometre yürüdüm. Bak gülme... Abartıyorsam

namerdim. Sonunda efsunlu sesin geldiği yere ulaştım. Ulaştığım yerde sesin sahibini buldum. Hemdem!”

“O da o zamanlar benim gibi çocuk çoban. Derenin kıvrıldığı yerde, hani yosun kaplı kayalıklar var ya, hah işte tam orada, gövdesinin yarısı derenin içinde duran salkım söğüdün dallarının birine oturmuş, kulaklarımda hâlâ asılı duran ama bir türlü seslendiremediğim bir şarkı söylüyor. O şarkısını söylerken sağa sola yayılan öküzler, koyunlar, koyunların yanında kuzular, taşların ardından çıkan tavşanlar, ağaçların yaprakları arasından sincaplar, kargalar, serçeler dans eder gibi kafalarını, bedenlerini iki yana sallayarak kıza doğru bakıyor. Kimisi bakmakla kalmayıp yanına sokuluyor. Nasıl güzel bir manzara, sanki beyaz perdede bir film karesi. O zamana kadar öyle bir şey görmemişim, ne gerçek hayatta ne sinemada. Hele ki bizim Hemdem’i hiç öyle görmemiş, ona öyle bakmamışım.”

“Lakin köpekleri kokumu aldı, feryadı bastı. Aman nasıl havlamak sanki etlerinden et koparılıyor. Onlar şamataya başlayınca Hemdem sustu. Gizlendiğim yere doğru seslendi, ‘Kim var orada?’ Köpekler koştur koştur. Bir sansarın peşine düşmüş gibi burunlarından alev çıkarcasına yanımda bittiverdi. Şükür ki tanıştık. Kokladılar. Havlamaları hırlamaya, hırlamaları homurdanmaya döndü, yoluma gitmeme izin verdiler, hani eski ahbablığın hatırına.”

“Sürünün olduğu yere dar attım kendimi. Bacaklarım nasıl titriyor, kalbim nasıl çarpıyor... İki gözüm

önüme aksın, bak, bugün anlatırken bile aynı heyecanı hissediyorum. Yüreğim yürek değil içime kaçırılmış bir kurbağa, boğazımdan fırlayıp ağzımdan çıkıverecek vıraklayarak. Çayıra uzandım. Elimi koydum yüreğime, bastıra bastıra oturttum yerine. Gözlerimi sımsıkı kapamışım, açmaya korkuyorum. Kızın hayali göz kapaklarımın perdesinde asılı. Kızın görüntüsünü yitirirsem, aklımı yitirmişim gibi geliyor. Hemdem'i tanımıyor değilim elbette. Ama o an. O an bir başkaydı. Beline kadar inen kumral saçları, çıplak beyaz ayakları, ince gövdesi... Ağzını açıp kapayışı. Ve o sesi, ah o sesi... Ölene kadar unutmam.”

“On bir yaşımdaydım. O on beş. İşte ben Hemdem'e öyle âşık oldum da bana başlarda hiç yüz vermedi. Küçüğüm ya ondan, küçük gördü beni. Ta ki askerden dönene kadar.”

Gülüyor. Gülüşünde yirmi ikisindeki Hüseyin gizli. Yirmi iki yaşındaki Hüseyin, düğün gecesinde, siyah beyaz bir fotoğraf karesinde, *Zorba*'nın Anthony Quinn'i gibi kollarını iki yana açmış, zeybek oynuyor. Karşısında beyaz duvağı yerlere sürünen Hemdem. Bakışları birbirine kenetlenmiş.

“Haydi, gidelim.” Her zaman olduğu gibi çınar ağacına kazılı, kalp içindeki HH harflerini, sevdiğinin saçlarına dokunur gibi okşuyor, üç kere. “Belki,” diyor, her zaman dediği gibi, “bir sonrakine gerçekten buluşmuş oluruz.” Denizden gelen bir yaz yeli esiyor sıcaktan bunalmış bedenlerimizin üzerine. “İşittin mi?” diye soruyor.

PORTAKAL NERGİSİ

Suzan Bilgen Özgün

Yaşadığın kentin bozkır sıcağında ve sarı tozlu bunalısında, yaz mevsimi uzak bir denize özlemdir senin için. Belki bu nedenle, dayınların yazlığına kısa süreliğine de gitsen, hep aynı coşkuyu hissedersin. Otobüs yolculuğunda birdenbire lacivert sonsuzlukla karşılaşman, her seferinde ilk kez görüyormuşçasına heyecanlanman...

Deniz kenarındaki sitede geçen günler, gerçek hayat değilmiş gibi gelir hep sana. Öyle tasasız, öyle dünyadan kopuk.

Bu uçucu hayata karışmak için ilk işin, size ayrılmış odada, hevesle hazırladığın valizini açıp yeni mayonu giymek olur. Sizinkilerin karne hediyesidir çizgili mayo. Sonra ver elini sahil. Ayaklarının, yumuşacık bir battaniye üstünde yürüyormuş hissi veren ince kumlarla buluşarak canlanması, zarif midye kabuklarını toplama hevesi, dalgaların davetkâr sesine karışma isteği. Hepsi ruhuna iyi gelir.

Tam kendini suya atacakken görürsün onu. Güneş gözlüklerinin ardından bile fark edersin muzip bakışları.

Mayonu sevdim ufaklık, diye seslenir neşeli bir tonla.

Zaten hep mutlu, hep fırlama, hep popüler. Sitenin en gözde delikanlısı Ercü! Ufaklık demesine hafiften bozulsan da mayonu beğenmesine sevinirsin.

Naaber kız? Ne zaman geldiniz? Yanık vücudu ve ensesinde topladığı siyah, gür saçlarıyla yine havalı bulursun onu.

Az önce, derken sesindeki heyecanı bastırmaya çalışırsın. Tebrikler bu arada, istediğin üniversite olmuş!

Yüzünü aydınlatan memnun bir gülümsemeye yaklaşır yanına iyice. Sağ ol fıstık, çak bir beşlik! Parmakları aralanmış eliyle eline vurur: İki sene sonra seni de bekleriz.

İnşallah anlamında kollarını havaya kaldırırısın. Burslu mu kazandın?

Tabii canım, AB Bursu!

Anne baba desteği olduğunu bildiğinden gülersin. Benimkinin burslu olması lazım.

Halledersiin, diyerek yavaşça omzuna vurur. Hadi yüz sen! Görüşeceğiz nasıl olsa. Göbek içeri, omuzlar dik, baş ileride!

Karnını hızla çekersin içine. Ayakların serin suyla buluşur, sonra bacakların. İnceden ürperirken beline kadar ilerlersin. Hep özlediğin o koku... Deniz kokusu. Biraz daha gidersin. Tuzlu suyu bedeninde hisse derken tek elinle omzuna dokunup bırakırsın. Suya dalınca bütün sesler, yaşadığın yer uzaktadır artık.

Öğleden sonra site gençleriyle haberleşirsin. Programlar yapılmıştır bile. Çabucak hazırlanırsın. Yırtık, mini kot şort, düşük omuzlu tişört, renkli spor ayakkabılar, hepsi tamamdır. Evinize yakın markette geçici eleman olarak çalışıp almışsındır ayakkabıları, kıymetini bilirsin.

Gruptan iki kişinin arabası vardır. Ercü'nün ikinci el cipi, ailesinin ona üniversite giriş hediyesidir. Sen dâhil bütün kızlar onun cipine binmek isteyince, öteki araba sahibi bozulur gibi olur. Ercü her zamanki gibi olaya el koyar.

Musti oğlum, bu seferlik saplar sende, kızlar bende!

Seni işaret eder. Bugünlük benim yanımda otursun, ne de olsa yeni geldi!

Diğer kızlar isteksizce okey, derler. Sevinçle kurulsun cipin ön tarafına. Hafif bir parfüm kokusu sinmiştir içeriye. Ercü, uzun bedeniyle yanına oturunca, minyon yapınla daha da ufalmış gibi hissedersin.

Siteye çok uzak olmayan merkeze gidilir. Midye tavalar yenir, dondurma eşliğinde piyasa yapılır. Ercü çay bahçesinde herkese çay ısmarlar, isteyene dışarıdan bira getirtir. Çekirdek çitleyip geyik çevrilirken deniz minik çırpıntılarıyla yanı başınızdadır. Yosun ve balık kokusu karışmış havayı içine hapsedip bir nefes de evine götürmeyi düşlersin. Ayakkabındaki dondurma lekesini fark edersin birden. Canın sıkılır biraz.

Daldın ufaklık, iyi misin?

İşte Ercü ya, diye düşünürsün. Herkesi, her şeyi fark eder, ilgilenir. Güneşten kızarmış burnunu kırış-

tırarak gülümsersin. İyiyim, iyiyim.

Aynı mekân artık sıkılmaya başlamıştır. Ercü, gruba alternatifleri söyler: Akşam yemeği için evlere dağılmadan önce sitenin gazinosunda kâğıt oynayabiliriz. Yemek sonrası da yakındaki disko-barda takılırız.

Babamlar bana gece için izin vermez, dersin mahcup bir edayla.

Yanağından makas alırken, kendinden emin bir şekilde güler Ercü: Merak etmee! Ben konuşsam izni koparırız. Haydi arabalara geçiyoruz! Musti sen önden gazla, nasıl olsa yakalarım seni!

Dönüş yolunda cipin camları açılır. Ilık rüzgârla birlikte saçlar dağılırken reçineli çam ağaçlarının kokusu arabaya dolar. Cırcır böceklerinin sesi arabadaki müziğe karışmıştır. Arada, Ercü'nün tek eliyle tempo tutarken direksiyona çarpan, deri ve gümüş bilekliklerinin sesi gelir.

Nasıl, eğleniyor muyuz kızlaar? Susayanlar için suyumuz hazır. Sigara kokusunu evdekilere çaktırmak istemeyenlere, naneli sakız hizmetimiz bile var.

Arkadaki kızlar kıkırdarken, sen yakıcılığı azalan güneşin, pencereden sarkıttığın kolunu tatlı tatlı ısıtmasına izin verirsin. Sanki yaz tüm olanakları senin önüne sunmuştur. Boyunun daha çok uzadığını, burslu tutturursan belki Ercü'nün üniversitesine bile gidebileceğini düşünürsün.

Araba hızlanmaya başlamıştır. Ercü arada sana muzip mi yoksa çapkın mı tam anlamadığın bakışlar atar. Kendini, akıp giden yeşilliklere, mor dağlara en

sonunda da artık kızarmaya başlamış gökyüzüne doğru kanatlanmış hissederken tekerlekler acı bir frenle durur. Emniyet kemeri göğsüne ve omzuna korkunç bir baskı yapmıştır. Arkadaki kızlar bağırırken Ercü de haykırır. Hay sikeyim ben böyle işin!

Sen ne olduğunu anlamaya çalışırken kafası tıraşlı, al yanaklı bir oğlan utangaç bir gülümsemeyle yavaşça arabaya yanaşır. Ercü'nün sinirden kıpkırmızı olmuş bir suratla bağırdığını duyarsın.

Lan oğlum, manyak mısın? Niye arabanın önüne çıktın pat diye!

Yok abi, ben tam çıkmadım zaten. Senin durmanı bekledim. Çocuğun sesi hiçbir şey olmamış gibi sakindir.

Çiçek alır mısınız abi?

Elindeki sepette turuncu renkli, papatyaya benzeyen çiçekler, ortasında sarı güller vardır. Bir yandan mahcup bakışlarla size bakar.

Beni zorla çiçekler için durdurdun desene!

Başka arabalar genelde durmadan basıp gidiyor abi. Neyse sen durdun.

Ercü müziğin sesini kısarken gözlerini de hafifçe kısarak çocuğu süzer. Kaça satıyon sen şimdi bunları?

İlk kez böyle konuştuğunu duyuyorsundur. Satıyon, derken sana da dönüp göz kırpar.

Oğlan heyecanla fiyatı söyler.

La get! Küçücük sepete bu kadar para istenir mi? Hayatta vermem o kadar!

Çocuğun yanaklarının allığı artar. Abi, biz de zaten fazla kazanmıyoruz. Kısa parmaklı eliyle, güllerin etra-

findaki papatyaya benzeyen çiçekleri gösterir. Bak bunların şifacı yönü çoktur.

Alla alla neye mesela? Ercü gerçekten merak etmiş gibi gelir sana.

Ellerini bilgiççe sallar çocuk. Ooo, bir sürü şeye ama en başta deri hastalıklarına, yaralara, böcek ısırmalarına, bir de...

Ercü kafasıyla çiçeği işaret eder. Adı neymiş bunun?

Portakal Nergisi abi, der oğlan belli belirsiz bir gururla.

Yaklaştır bi şunu hele iyice! Gençler ne diyorsunuz, alalım mı?

Sepet pencereye yaklaşınca arabanın içine taze, meyvensi bir koku yayılır. Kızlar kıkırdamaya devam ederken sen alalım dersin.

Bak, arkadaşım beğendi diye alırım ama hem güzel bir indirim yapacaksın hem de sepetiyle vereceksin. El işçiliği di mi, kim yapıyor buralarda bunu?

Benim bacım yapıyor, der çocuk. Eliyle biraz ilerideki çalılıkların gerisini işaret edince, kardeşi gibi al yanaklı ama ondan biraz daha uzun boylu, örgü saçları güneşten sararmış bir kız çocuğu görürsün.

Sor bakalım bacına, en son kaçta olurmuş sepetiyle birlikte? Çocuk koşarak gidip gelir ama söylediği fiyatların hiçbirini beğenmez Ercü. Sanki bu küçük pazarlıktan keyif alıyor gibi gelir sana.

Oğlanın her seferinde, bir ümit gidip gelmeleri, Ercü'nün bitmeyen indirim talepleri, ılık akşam güneşiyle beraber içini yakmaya, hatta kavurmaya başlar. Yaz ilk kez bunaltır seni. Dilin varmasa da söylemeye aslında ta

içten bilirsin: Utanma duygusudur bu yangının adı! Denizde olsam, serinlesem, derinlere dalabilsem, diye düşünürsün. Ensendeki saçlar terden sıırıslılam olmuştur. Ayakkabının üzerindeki dondurma lekesine bakarsın, daha da koyulaşmıştır.

Arkadaki kızlar hiçbir şeyin farkında değilmışçesine kısık sesle çalan müziğe eşlik ederler. Arabanın içine koca bir kara sinek girmiştir, bir süre onun vızıltısını dinleyip olanları unutmaya çalışırsın ama iki kardeşin hararetli hararetli birbirleriyle konuşurken çocukça heyecanlanmaları gözünün önündedir.

Oğlanın bakışları yavaşça yere düşse de son bir gayretle pazarlığa devam etmektedir. Ama her geri gelişinde yanakları biraz daha fazla allaşır, alını iyice terler, sesi giderek söner. Arada, yardım istercesine sana kaçamak bakışlar atar.

Abi, bunlar son çiçekler. Bacım geç kaldık eve, diyor.

Ercü'ye dikkatle bakarsın, fiyat çekişmesinin böyle sürüp gitmesinden memnun gözüküyordur. Çocuğun kızaran gözlerini, ablasının telaşlı yüzünü görünce daha fazla dayanamayıp müdahale edersin.

Ercü alıp da gitsek mi artık, geç oldu gerçekten!

Derhal fıstık, seni mi kıracağım?

Uçarı gülüşü, kavrulmuş gibi hissettiğin kalbine batar, rahat değildir. Yazın uçuculuğu gibi duyguların da bunalan vücudundaki terle beraber akıp gitmiştir sanki.

Oğlan parasını alırken, ilk baştaki kadar mutlu gözükmesine de bereket versin abi, diye mırıldanır.

Ercü'nün yüzünde belli belirsiz bir tebessüm görürsün. Daha çok bir zafer gülümsemesi gibidir. Çiçek sepetini sana vermesi için arabanın sağ tarafını işaret eder.

Çocuk burnunu çekerek sepeti hızla senin tarafına getirir. Açık camdan içeri uzatırken çiçeğin taç yapraklarının altına saklanmış koyu çizgili, tombul arıyı görürsün. Oğlan da senin gördüğünü fark etmiş gibidir. Sessizce bakıştıktan sonra çok teşekkür ederiz, dersin. Çocuk hiçbir şey söylemeden el sallar sadece. Gözlerin çalılıkların gerisindeki ablayı arar, kız sırtını size dönmüştür bile çoktan.

Araba hareket edince kara sinek ön cama yapışır iyice. Ercü eliyle kovalamak ister ama çıkartamayınca vazgeçer. Müziğin sesini arttırırken kendi sesini yükseltir. Bebeğe bak, aklınca beni kazıklayacak!

Senin sessiz kaldığını görünce devam eder. Neyse ya! Sudan ucuza aldık, güzelmiş ama çiçekler. Sepeti de dönünce kendi odanda kullanırsın artık.

Sepetin itinaıyla örülmüş sapına dokununca incecik hasırı hissedersin. Kızın elinin nemli sıcaklığı vardır sanki üzerinde. Araba yanıyormuş, siz de içinde eriyecekmişsiniz gibi gelir sana.

Ercüü, bize de başka şeyler alsan!

Arkadaki kızların varlığını bile unuttuğundan irkilirsin. Ercü dikiz aynasından kızlara kafasını sallayarak muzipçe güler. Sonra bir şey söylemeni beklercesine sana bakar. Gözün çiçeklerin üzerindedir, Portakal Nergisi sımsıcak rengi ve şifasıyla gülümser

sana. Tombul arının ta yapraklarının arasında kımıldadığını fark edersin, daha da irileşmiş gibidir.

Nefis kokuyorlar, bir baksana! Çiçek dolu sepeti Ercü'nün yüzüne doğru uzattığında, arının vızıldayarak ona doğru havalandığını görürsün. Araba tekrar ani bir frenle sarsılırken, açık camlardan meltemin estirdiği deniz kokusu gelir burnuna. Yanan bedeninin biraz olsun serinlediğini hissedersin.

KÖR BİR ÇİÇEK İÇİN AVUÇLAR

Hakkı İnanç

Edirne, 21 Haziran 2009

Ah Süha,

Kendimde değilim dünden beri. Kelebekleri duyuyorum, patlayan tomurcukları. Ama dahası, ölmekten korkuyorum; çünkü yarın var artık. Kafamda arılar, kanatlar yine. Söylesene, nasıl uyurum şimdi? Her şeyi elime yüzüme bulaştırırsam ya? Kaç mektup avutur beni, kaç güz, kaç yıldırım? Biliyorsun halimi, görüyordun. Senelerce bulutlar yağdırmadın mı bana? Ayvalık'ta hep kapalıydı, keyifsizdi, ehti hava. Ne değişti de ateşlere saldın beni? Yazdıklarım mı, harflerin meyli mi, anlamıyorum, ne? Yoksa şuraya değil de buraya mı kaçırmıştım gözlerimi? Sahi sen nasıldın son görüşmemizde? Beyaz gömleğin, sakalların, kasketin... Fakat kafanı sıkkan şeyleri sevmezsin. Kim bu öyleyse? Ne bu, Süha? Başım çatlıyor. Aklima düşüp duruyor yıllar. Yıkıntının içinde bir parça,

bazen parlıyor, cezbediyor beni. Şöyle bir itsem yine unutacağım belki ama ölesiye arzuluyorum, sahipleniyorum onu. Derken bir his karşı çıkıyor. *Sana ait değil o, bir filmde.* Peki, ya bu? *Bir romandan, şunun bunun hayatından.* Eşelendikçe kayboluyorum sanki. Hâlbuki yaşadım, eminim, yaşadım. Sabaha karşı, kumlara sekiz çizen bir çocuk bulmamla Hah, dedim, işte benim, o dupduru yalnızlığım. Sonra elinde iki külâh dondurmayla sen çıkageldin. Birini seçip tuhaf bir gönülsüzlükle bana uzattın. Annen arkadaşlığımızı gülümseyerek karşılamıştı ki şezlongdan telaşla fırlayıverdi. Sense kendi girdabında; nefesini tutmuş, ağlamaklı... Yarım fıstığın bile canımı alabileceğini gördüğünde ömrünce beni kollamaya yemin ettin.

Kardeşim, çok mu yükleniyorum sana? Defalarca okudum son mektubunu. Kastına dair ne iz var ne de ima. Sessiz anlaşmamıza sadık cansız, vaatsiz, her zamanki kıvrır zıvır işte. Belki de kuş uçtu, rüzgâr esti. Sen tam kâğıdı katlarken o kahrolası süzülüverdi içeri. Bu karton sığınakta elbet bir gün tutuşacaktıysam kıvılcımı kuru otlardan beklerdim. Alacağı vereceği olmayan buğday saplarından. O zaman hayatta kalmazdı gözüm, böyle iki arada yanmazdım. Daha zarfı açtığım an Sevde, burnumdan yakaladı beni. Başta korktum, bakamadım yüzüne. Ben öldürmedim seni, öldürmedim, öldürmedim. Biliyorum, dedi parmaklarını gevşetip. Saçları, teni... Aman ya Rabbi, ben değilmişim, Süha. Kim, kim o hâlde? Sevde yanağını okşuyordu, âşık gibi değil ama. Acıyarak. Sonra

dudaklarımdan üst üste öptü. Üzülme, dedi, bir kere öldüm. Nasıl söz bu, ne yapmaz insana? Çıkıp bir kayığa uzanmak istedim. Fakat aniden karardı liman, hislerim ayağıma dolandı. Sevde, Sevde... Duymuyordu hiç. Tutup ciğerime çektim mektubu, zarfı bir ümit. Güneşe bakıp gözlerimizi yumardık ya, leke leke öylece toz oldu perim. Meğer efkârlanan sarmış, yakmış bir cigara. Buralarda güzelin ömrü ne ki...

Süha, o meşum kapının eşiğindiyim artık. İtiyorum, kanırtıyorum ama bir şey bağlıyor basiretimi. Geri dönemem, tabuta yeniden koyamam sevgili mi. Yalvarırım bir yasemin daha yolla bana. Bu defa gardiyanlar ilişmez ihtimal. Avucumda tekrar tekrar koklarım. Hatırlamak boynumun borcu, bakarsın bir çiçekle gelir yaz.

Özlemle kucaklıyorum seni, dönüp de ne kadar kucaklayabilirsen bir dağı.

Daimî sevgiyle,
Yakup

SENİN O BAL SAÇLARIN

Nalan Kiraz

“Senin o bal saçların...” diyerek okşardım bazen karımın yüzünü. Gözlerim açık alınına, uzun düz biçimli burnuna, hayret ettiğinde ya da korktuğunda kocaman açılan ela gözlerine ve nihayet başının çevresini saran bal rengi, ışıktan saçlarına, saçlarının kıvrımlarına, iki yanındaki lülelere takılarak. Ne zaman böyle kalbim çarpsa; yani ona yeniden âşık olsam, yani durup dururken, biz evliyken, evimizde yan yana yaşarken, birden o durgunluk gidip de çevremi bambaşka sihirli bir bulut sarmış gibi olsa, evet yani ona yeniden âşık olsam, yanına gider, yüzünü yüzüme çevirirdim. Bir şeyler söyledim. Ona söyledim, tek tük, kırıntı kırıntı. Bu sırada ellerim başının etrafında gevşekçe inen o koyu sarı buklelerine dokunur, onları parmaklarıma dolardım.

Sevinç bu arada güler, güler, saçlarımı karıştırırdı. Hiçbir şey söylemezdi. “Ben de seni...” demezdi. Sadece güler, sadece gözlerini indirir, bazen yanak-

ları kızarır, başka bazı zamanlar ise yüzüne çapkınca bir anlam yerleşir, güler, yine güler, gözlerinin içine kadar gülerdi. Elleri saçlarımda, bazen de yüzümde çabukça dolaşır, sonra sanki yapmaması gereken bir şeyi yapmış gibi çekilirdi.

Bir yaz daha onsuz geliyor oysa. Bu bahar, bu yaz, bu kış, bu sonbahar. Bu sıralı hali mevsimlerin, geçip gidiyor, geçip geçip gidiyor. Yaz geliyor korkuyorum, yine yaz geliyor. En çok bu zamanlar canımı yakıyor.

***

Yıllar önceydi. Deniz kıyısıydı. Sabah saatlerinde varmıştık Altinkum'a. Sabah beş ya da altı olmalı. Otobüsten indikten sonra kıyıya yürümüştük elimizde bavullarla. Denizi ilk defa görmüyordum ama ilk defa böyle görüyordum. Kıyıda altın rengi bir çerçevenin arkasında tek katlı, iki katlı evler dizilmişti. Yüksekçe bir yerden aşağıya bakıyordum. Dördüncü kenarı olmayan o altın çerçevenin içine serilmiş masmavi deniz, o hiç kıpırtısız, sanki kumlara dokunmaya korkar gibi, öylece duruyordu. İlerilerde çerçevenin dışına taşıyor, gittikçe koyulaşan mavilik, çöken sisin altında gümüşü parıltılarıyla sessiz sakin uzanıyordu.

Ben bu hal ile çarpılmışken Orhan'ın dokunuşuyla kendime gelmiştim. İlerideki evleri göstererek yavaşça tişörtümün ucundan çekiyordu. Yürüdük ve Orhan'ın ailesinin deniz kıyısındaki evine gelip yerleştik. O zaman yirmi yaşındaydım. Orhan yirmi bir.

Sevinç'i anlatmak için arada geçen sürede yaptıklarımız gerekli mi bilmiyorum. Neredeyse bir hafta boyunca Orhan'la denize girdik, güneşlendik, kitap okuduk ve içtik. Ta ki Sevinç ortaya çıkana kadar. Altinkum'a geldiğimiz haftasıydı. Denize girip çıkmış, kenardaki kafenin sazdan saçakları altında buralarımızı yudumluuyorduk. Onu gördüm. İleride alçak taburelerden birine oturmuş, sehpayaya dayanmış kitap okuyordu. Yalnızdı.

Sonra onu her gün gördüm. Öğleden sonra denizden çıkmış, elinde bir kitap, ıslak saçları, ıslanmış mayonun üstüne geçirdiği ıslanmış şortuyla hep orada, hep kitap okuyordu. Çevresiyle ilgilendiği yoktu. Cesaret edip yanına gidebildiğimde epeyce zaman geçmişti sanırım. Terslememiş, tuhaf davranmamış, aksine gülüp konuşmuştu. Sonraları anladım ki Sevinç daha o ilk gün benim bakışlarımı yakalamıştı.

Yaz, o yazdı. Akşam güneşi tepede yavaş yavaş sarı, turuncu halelere bürünmeye başlamışken ve biz Orhan'la ikimiz hâlâ kıyıda şortlarımızla oturmuş buralarımızı yudumlarırken, o sarı ve turuncu haleler yavaş yavaş tatlı bir kırmızıya döner, ufukta alçalır, deniz yüzünün menevişlerini altın, turuncu, kızıl renklere boyardı. Orhan her akşam ama her akşam bu resmin içine kendisini oturtmadan yerinden kalkmazdı. Sanki uzakta, deniz yüzeyine yavaş yavaş batan güneşin usuldan bir şarkısı vardı da bu şarkıyı yalnız Orhan duyuyordu.

Ben ise sabırsızlanırdım. Akşam vakitleri Sevinç'i ailesinin yanından almaya gider, üçümüz bir-

likte sahilde, çevrede dolaşmaya çıkardık çünkü. Sabırsızlanırdım, zira ne kadar çabuk eve gider, duş alır, ne kadar çabuk yemeğimizi yersek o kadar çabuk geceye çıkabilir, o kadar çabuk Sevinç'e kavuşabilirdik.

Kavuşabilirdik diyorum çünkü başka kulaklara ne kadar garip gelse de Orhan'ın da Sevinç'e kavuşmak için bütün günü parçalara böldüğünün, ona göre uyanığının, ona göre kahvaltıyı yapar yapmaz soluğu deniz kenarında aldığına, Sevinç ve benim konuşmalarımız, görüşlerimiz, bakışlarımız arasında sessiz ve derin durup durup iç çektiğinin farkındaydım. Benim aksime o sanki ikimizin varlığının farkında değilmiş gibi, sanki günlerin gidişini kendi çevresinde kendisi oluşturuyormuş gibi, sakin bir devinim içinde her gün her gün aynı zamanlarda aynı hareketleri tekrarlıyor, sanki zamanın kendisi olmuş gibi tıkır tıkır işliyordu. Yalnız akşam vakitleri bu kendinden kurmalı saat duruyor, Orhan bir süreliğine evrenin sihrine karışmış gibi, denizin tuzunu ve güneşin ateşini kendinde toplamış gibi, uzak diyarlarda kendi kendine batan, kendi kendine doğan, doğarken ve batarken bu renk cümbüşünde kim bilir Orhan'a neler anlatan güneşin alacası içinde kayboluyordu. Sabah güneş doğmadan önce kalkıp bunu tekrardan fakat bu sefer tersinden izliyor, akşama kadar normal bir insan olarak yanımda dolaşıyor, güneşin batma saatinde ise yine kendinden geçiyordu.

Orhan'ın bu pagan ritüeli tamamlanıp gözleri tekrar dünyaya açılınca ona zorla bir akşam yemeği yediriordum. Sonra soluğu Sevinç'in kapısının önünde alıyorduk.

Her gün aynıydı. Her gece başkaydı. Yaz gecesinin insanın tenine dokunur dokunmaz gibi öyle belirsiz, öyle titrek serinliği vücutlarımızı dolaşüyor, bizi sarhoş ediyordu. Orhan’la beni diyorum. Sevinç’i bilmiyorum. Hiç kendinden bahsetmezdi. Ne ister, neden korkar, neye imrenir bilmezdik. Belki de daha o yaşta, gepegenç çocuklar olduğumuzdan bilemezdik. Sevinç çevrede olan biteni anlatır biraz, sonra kitaplara, sözlere geçer, sonra da susardı. Öyle susardı ki bazen sanki bilmediğim bir dilde bir şarkı durmamacasına kulaklarımda dolaşıyor zannederdim. Orhan da susardı. Onun susması bir kara delik gibiydi oysa. Bizi ve sözlerimizi içine çekerdi. O öyle kapkara, kopkoyu susarken üçümüz nasıl da öyle sevinçli bir ruh halini yaşadık bilmiyorum. Gerçi belki bana öyle geliyordu. Zira ben bu ikisinin sessizlikleri arasında bir söz çağlayanına dönmüş, her dakika şundan, bundan, oradan buradan bir sürü kelimeyi onların başlarının üzerine boca etmiş olurdum. Bazen Orhan beni uyarırdı. “Salih bak biraz dur, şu şarkıyı dinleyelim,” derdi. O zaman orada mesela yetmişlerden bir şarkının çaldığını fark ederdim birden. Orhan ve Sevinç çoktan şarkıya dalmış olurlardı. Sesin geldiği barın önünde, beton çiçek saksılarından birine ya da bir bankın üzerine oturur, o şarkıyı, sonra bir tanesini, bir tanesini daha dinlerdik. Sevinç’in gözlerinin neden yaşardığını anlamazdım. Orhan’ın ellerinin neden titrediğini de. Ben bir süre kendimi şarkıya kaptırır hatta bazen eşlik eder, sonra sıkılmaya başlardım. Sıkıldıkça da onları

rahatsız etmeye, dikkatlerini çekmeye çalışırdım.

Bu akşamlardan biriydi. Artık yerimde duramaz hale gelince onlar da oturduğumuz banktan kalkmışlar yanımda yürümeye başlamışlardı. Sevinç yine ortamıdaydı. Kaç gündür düşünüp cesaret edemediğim şeyi bu kez yapacaktım. Sol elimin parmaklarıyla yavaşça Sevinç'in parmaklarına dokundum ve o daha ne olduğunu anlayamadan elini tuttum. Sevinç dönüp şaşkınlıkla, o sırada muhakkak kıpkırmızı olmuş yüzüme baktı. O bakınca Orhan da baktı ve el ele olduğumuzu gördü. Birden benzi attı. Ama benim sevincim öyleydi ki, bunu düşünmedim. Kalbim kulaklarımda atıyordu sanki. Sanki şimdi uçup gidiverecektim. Tüm bu sahil şeridinin, hafif hafif kıyıya vuran, koyu lacivertten siyaha dönmüş bu denizin, kenarlarındaki barların, restoranların, bistroların, kafelerin, kahvecilerin, dondurmacıların, balon satıcılarının üzerinde birden yükseliverecek, martıların da üstüne çıkacak, yaz göğünün beyaz, pembe, pamuk gibi ama gecenin rengi ve sisiyle örtülmüş bulutlarının arasına karışacaktım.

Bu sırada Sevinç Orhan'a döndü, onun yıkık kaşlarını, renginin uçukluğunu gördü ve elini arayarak tutuverdi. Orhan şaşırılmış iki yanına bakınır, ben bulutlardan tepe üstü çakılmanın sarsıntısıyla boşluğa düşerken o neşeyle cıvıldıyor üçümüzün nasıl da iyi dostlar olduğumuzdan bahsediyordu.

O yaz bu 'dostlukla' geçti. Ne zaman bir hamle yapacak olsam Sevinç Orhan'ı yanımıza çekiyor, onun

şaşkın ve üzgün gözlerine bakarak, bana değil ona, ne kadar güzel dost olduğumuzdan bahsediyordu.

O gün bu gün ne zaman biri dostluktan bahsetse bir tuhaf olur, boğazıma bir şey tıkanır ve bir an önce oradan uzaklaşmak isterim.

Günler geçerken, o yazın sonu gelirken Orhan giderek daha çok suskunluğa gömülüyor, o suskunluğa gömüldükçe ne gariptir ki Sevinç daha neşeleniyor, farkında olmasa da her gün bana daha bir yaklaşıyordu.

Sonra ayrıldık. Kötüydü. Sevinç ve ailesi hâlâ oradaydı fakat biz gitmek zorundaydık. Orhan'la ben. Benim içim çırpınıyordu kalmak için, gitmemek, Sevinç'in o ela gözlerinden uzaklaşmamak için. Ama Orhan'a bağlıydım sonuçta. Orhan ise sanki acele ediyordu kendini oradan koparmak için. Aramızda Sevinç'le ilgili pek bir şey konuşmuyorduk artık. Ama ikimiz de birbirimizi öyle yakından tanıyorduk ki kalbimizin çarpışından, gözümüzün kırpışından biliyorduk. O yaz boyunca ben Sevinç'in kalbini almak için hamleler yapıp durup başaramamıştım. O ise hiçbir şey yapmamış, ancak bakışıyla duruşuyla yarasını anlatmıştı. Velhasıl ikimiz de açılmamış olarak, ikimiz de ne düşüneceğimizi bilemeyerek ayrıldık Altinkum'dan.

***

O dönem Orhan Erasmus'la Avrupa'ya gitti, ben okuluma geri döndüm. Orhan'ı takip edemediğime üzülmüştüm üzülmesine. Fakat şehre döndükten

sonra günler önce ağır ağır, sonra eski temposunda geçmeye başladı ve bir gün Sevinç beni aradı. Buluştuk. O günden sonra neredeyse bütün günlerimiz birlikte geçmeye başladı. Ben yine dereden tepeden bir sürü şey anlatıyordum, o ise gülümseyen yüzüyle hep dinliyordu. Nihayet açılmıştım da ona ve hayır dememişti. Artık Orhan'la nadiren konuşuyordum. Aramızda da pek adı geçmiyordu. Yalnız bazen Sevinç eski bir şarkıyı dinlerken dalar, “Orhan nerededir, ne yapıyordur acaba şimdi?” derdi.

Yaz günleri benim neşemdi. Bırakmadım onu ve bir yaz başında nişanlandık biz, sonra da evlendik. Nikâha Orhan da geldi. Dışarıda, her şeyden uzakta geçirdiği yıllar onu değiştirmiş gibiydi. O suskun Orhan gitmişti sanki. Konuşuyor, gülüyor, herkese ayrı ilgi gösteriyordu. Hele ikimize. Bu kez Orhan susmuyor, anlatıyor, anlatıyor, ikimizi de ağzımız açık kendine baktırıyordu. Çılgın bir neşe içindeydi. Sevinç'e defalarca ne kadar güzel olduğunu, bir peri kızı gibi olduğunu, o kadar güzel şarkı söylediğini çağrıştıarak yoksa Musalardan biri mi olduğunu, yoksa deniz köpüklerinden mi doğduğunu soruyordu. Azıcık kaşlarım çatılmaya başlayınca Sevinç'i bırakıyor, beni koluna takıyor, bahçede henüz boş olan masalar arasında dolaştırırken ne kadar güzel dostlar olduğumuzu söylüyor, sonra bir anda hayatın anlamını fısıldayacakmış gibi öğütler veriyordu. Erkekliğe ve evliliğe ilişkin öğütlerdi bunlar ve önce şaşkınlıkla ağzım açılmasına rağmen sonrasında hemen hiç dinlemedim

onu. Yine de onun gelişi ayrı bir heyecandı. Konuklar geldi, müzik çalmaya başladı. Orhan önlerdeki masalardan birine oturdu ve biz kalbimiz çarpa çarpa, kulaklarımız uğuldayarak o “evet” cevabını verdik. Evet, öyle oldu: Her ikimizin de evet demeden önce gözleri bir süre Orhan’a takıldı. Şimdi o gülümseyen çılgın hali gitmiş, yüzü bembeyaz bize bakıyordu. Keder bazen seslerin arasında gizleniyordu.

***

Bugün yıllar geçtikten sonra baktığımda hikâyenin bundan sonrası tepetaklak aşağı gidiyor. Sonra, evet evlendikten altı yıl kadar sonra yine bir yaz günüydü.

Onun bu seneler boyu okşadığım o bal rengi lüleli saçları, ışıklı gözleri nerede şimdi? Onun saçları arabamızın şoför koltuğunda, kırılmış camdan aşağı sarkıyordu. Yer yer kan kızıla boyanmıştı. Başını cama dayamış bir şeyler düşünüyordu sanki. Şakağından aşağı kızıl bir örtü inmişti kulaklarına. Duruyordu. Elleri direksiyonda kalmıştı Sevinç’in. Neden? Son anda kurtarmaya mı çalışmıştı? Bomboş yolda bariyerlere doğru giderken neden böyle savrulmuş olabilir? Hâlâ yolu gözlermiş gibi gözleri açıktı. O ela gözlerine bir karanlıktır çökmüştü. Öyle duruyordu. Allahım! Kaskatı duruyorlardı. Yanında Orhan. Kaskatı.

YÜZER GİBİ YAPTIK

Ayten Kaya Görgün

Kıyıda dalgaların arasında hesapsız kitapsız oynarken çenelerinden, omuzlarından sular damlayan iki delikanlı çıktı sudan. Sanki birdenbire, görkemli iki heykel gibi. Güneş arkalarından vurdukça her bir damla, tenlerinde parlıyordu. Zülfünaz, Bircan ve ben, biz üç bozkır çocuğu çaktırmadan baktık denizden gelenlere. Üç kardeş kendi aramızda suyun içinde top oynarken yaklaşp oyuna katılmak istediler. Cevap veremeyip önce birbirimize ardından da ilerde ağaçların altında güneşlenen Aynaz Ablama ve enişteme baktık, daha çok da enişteme. Aynaz Ablam, oturduğu yerden hemen durumu anlamış, bize el kol hareketleriyle o uyuyor, siz oynayın diyordu. Çembere delikanlıları da aldık.

Aynaz Ablam evlendiğinde hepimiz çok sevinmiştik. Evlenmesine değil de Fethiye'ye gelin gitmesine. Arkasından babamın tüm itirazlarına rağmen bir yıl sonra biz de ilk karne tatilini fırsat bilip ablama gittik.

Fethiye çok güzeldi, denize ağzı açık baktık. Yalnız enişte babamın bir boy değişiydi. Dışarı çıkmamıza, gezmemize çok da izin vermiyordu. Evde oturup akşamları seninle okey oynayacaksak buraya niye geldik ki, diyorduk. Tabii içimizden.

Birbirimize top atarken isimlerimizi de öğrenmiştik. Suyun içinde oynamak, alttan alttan delikanlılara bakarken bir yandan da enişteyi kolaçan etmek çok heyecanlıydı. Ne olduysa, aklına ne estiyse Bircan Ablam kendini suya atıp “Ben yüzeceğim” dedi. Zülfünaz da cesaretle kendini suya bırakıp bir iki acemi kulaç attı. Ben yalnız kalmıştım, ne yapacağımı bilemedim. Kendime güvensen ben de yüzeceğim derdim... Başımı ağaçlardan yana çevirdiğimde bacılarımın kendilerini neden suya attıklarını anladım. Aynaz Ablamda bir hareket başlamış, belli ki enişte uyanmıştı. O telaşla Utku’ya “Ben artık çıkıyorum,” dedim. Utku birden bana yaklaştı, gözleri güneşin altında iyice bala dönmüştü. “Lütfen gitme” dedi, “Akşama buluşup Köyceğiz’e gidip eğleniriz.” Utku’nun ne dediğini bile tam olarak dinleyememiştim, eniştem ayağa kalkmış etrafına bakınıyordu. Çabucak terliklerimi giyinip kaçır gibi uzaklaştım.

Aynaz Ablam termostan çayları doldururken fısıldayarak sordu “Ne yaptınız kızlar, iyi oynadınız mı?” Bircan Ablam kızarıp bozardı “Abla ben bunlara oynamayalım, eniştem görür kızar, ablama laf getirmeyin dedim ama bunlar beni dinlemedi. Bak bir de kıkırdamıyorlar mı?” Eniştem ablamın sabaha

dek yaptığı poğaçaları, börekleri sofraya koyduğunda kıkırdamayayı bırakıp ciddileştik. Yemek müziği olarak eniştem yanında gezdirdiği çift kasetçalardan bizim oraların le le'si bol ağır bir türküsünü açtı. Kızların yüzüne baktım, dayanamayıp “Enişte gurban olam” dedim “yapma bize bu eziyeti. Güneşin altında, denizin karşısında ağıt mı dinleyeceğiz? Aç bir Tarkan” dedim. Demez olaydım, bacılarım kıkırdayınca enişte açtı, açtı da Tarkan'ı değil ağzını. “Aynaz” dedi, “Kardeşlerin senden de fenaymış. İnsan aslını inkâr eder mi, bizim kökümüz türkü.” Hayda dedim, babamdan da yaşlı bu adam.

Güneşin kızgınlığı geçince dalların gölgesinden çıkıp tekrar denize koştuk. Bu kez Aynaz Ablam da geldi. Enişteme hiç ısrar etmedik, o eşyaları bekleyecekmiş. Dördümüz de yüzüyormuş gibi yapıp eğlenirken bir yandan da Utkuları aranıyorduk. Bircan Ablamın yine bekçiliği tuttu, “Abla valla ben bir daha bu iki siyle gelmem, bunlar hemen oğlanlarla konuştu.” Aynaz Ablam beni çok şaşırttı, “Bircan korkma bu kadar erkeklerle konuşmaya. Konuşmaktan, iki top oynamaktan bir şey olmaz. Bence sen de konuş, yoksa sana da kocayı babam bulur.”

Güneş kızılığını bırakıp dağların arkasına inerken Aynaz Ablam duşunu alıp havlusuna sarılarak gitti. Bu kez kabine Bircan Ablam girmiş, biz Zülfünaz'la sıramızı bekliyorduk ki sağ taraftan yine birdenbire akşam güneşi gibi Utku'lar görüldü. Giyinmişler, bronz tenleri onları öyle canlı gösteriyordu ki özellik-

le Utkuyu. Şimdi boku yemiştik, aynı anda bu kez sol taraftan eniştem göründü. Zülfünaz da ben de panik olduk, delikanlılar gelip konuşacak, eniştem bir araba dolusu laf edip önce ablamın sonra bizim, taa babama kadar can sıkacaktı.

Kabinin kapısını dövmeye başladım, “Bircan kapıyı aç, oğlanlar ve eniştem geliyor.” Bircan kapıyı açar açmaz kendimi içeri atıp kapıyı Zülfünaz’ın yüzüne kapattım. Bu kez Zülfünaz kapıyı yumruklamaya başladı ama beni bir gülme aldı. Hep olmadık zamanlarda aklıma cinlikler gelip gülerim. Bu benim kötü güzel huyumdur. Zavallı Zülfünaz baktı ki kapı açılmayacak, arada kaldı kollarını iki yana açıp “Enişte, enişte” diye koşmaya başladı. Kabinin aralıklarından olup bitenleri izlerken Bircan da gülmeye başlamıştı. Oğlanlar işareti anlayıp Zülfünaz’la selamlaşmadan gittiler. Zülfünaz halen panik halinde “Enişte şu karşıdan gelenlere baksana, güneşte ne kadar çok yanmışlar,” diye dikkat dağıtmaya kalktı. Eniştem kahkahalarla gülmeye başladı “Kız Zülfünaz, sen bunların en cahiliymişsin ya, onlar güneşte yanmamışlar zenci onlar zenci!”

Dönüşte eniştem bize inat yapar gibi yine le le’si bol bir türkü açtı. Artık hiç sesimi çıkarmadım, onun arabasındaydık. Yalnız Zülfünaz’a ne olduysa tam arabadan inmeye yakın dikiz aynasına bakarak “Onlar zenci değil siyahi,” dedi.

KALBE GİDEN BÜTÜN DAMARLAR

Makbule Aras Eivazi

Bronzlaşmış bedeninden sular damlıyor. Az önce çıktığı denize doğru bakıyor bir süre. Kumsalın sesleri dalga dalga yayılıp ona ulaştığında su damlaları gibi kayıp düşüyor bedeninden. Gözlerinde bir...

Yere eğilip havluyu alıyor, bütün bedenini bastırarak kuruluyor. Bakışlarındaki solgunluk, ellerinin hareketiyle bütün bedenine yayılıyor sanki. Arkasından bağlanıp örülmüş gür saçları simsiyah parlıyor güneşte. Bakışları yaptığı eylemde değil, kumun zamanında da değil, güneşin ışınları yalnızca derisine ulaşabiliyor, onun ardındaki her şey gölgede. Bütün bedeni bir naylonla kaplanmışçasına yalıtılmış zamandan ve mekândan.

Şemsiyenin altındaki iki şezlongdan birinde kitap okumakta olan kırklı yaşlarındaki adam yan yan ona bakıyor. Bakışları, dimdik ayakta duran, denizle serinlemiş bedeni boydan boya dolanıyor ama gözleri-

ne bakmıyor hiç. Şemsiyeyi işaret ederek bir şey söylüyor, hâlâ ayakta duran genç adam suskun, biçimli dudakları bir kez olsun aralanmıyor. Havluyla yüzünü kuruyor. Hâlâ dalgın, denize bakıyor. Göğsünü şişirerek derin bir nefes alıp veriyor. Şezlongdaki adam tekrar kitabına dönüyor.

Kurulanan genç adam havlusunu kuma seriyor, denize atlar gibi uzanıveriyor. İkisinin başları da aynı hizada şimdi. Genç adamın gövdesi kumların üstünde, ama artık ne denizin serinliğinden eser var onda ne de güneşin kollarının sıcaklığından. Şezlongdaki, başını döndürüyor biraz, yerde yatanı daha iyi görmeye çabılıyor. Kitabını okuyor gibi, ama bakışları gözlerini kapatmış olan genç adamda.

Bir süre hem ona bakıyor hem kitabı elinde tutuyor, tek sayfa çevirmeden. Sonra kalkıyor, yanındaki deniz çantasını karıştırıyor, dudakları kıpır kıpır. Tiz köşelerle dolu hareketlerinde aklı bir yere takılı insanların gerginliği var. Konuştukça kayıp duran gülümsemesini, bir maske gibi sıkı sıkı tutuyor yüzünde. Her an bir yanardağ patlamasına dönüşebilecek bir gülümseme bu. Tutkulu ve derhal bu tutkunun aleviyle nefret kusabilecek, gözyaşları içinde korkunçlaşacak bir gülümseme.

Güneş kremini alıyor, gelip yerde yatanın yanına diz çöküyor. Bütün yüz hatları iki duygu arasında med cezirde. Her şey, önünde diz çöktüğü arzunun tek bir hareketiyle yön değiştirecek kadar kırılğan ve değişken.

Kremi, yerde yatan adamın sırtına püskürtüyor, püskürtüyor, püskürtüyor... İki eliyle birden diri, parlak deriye yedirmeye başlıyor sonra. Omuzlarından yola çıkan iri elleri, kendilerinden beklenmeyecek bir zarafetle kayıyor sırta. Omurların üzerinde yumuşacık geziniyor. Kuyruk sokumuna dek uzanıyor baş parmakları ve sonra aynı helezonik hareketlerle aynı yoldan, bu sefer de yukarı doğru ilerliyor. Bunu çok yavaş yapıyor. Bakışları, elleriyle birlikte deriden daha derinlere sızıp erimek, gezindiği bedene karışmak istiyor. Elleriyle bakışlarının aynılaştığı, sahildeki sesleri dışarıda bırakan mucizevi bir ritim yayılıyor etrafa. Her şey dışarıda, yalnız eller ve bakışlar var şimdi, onların birleşen arzusu.

Yerde yatan adamın yüzü kıpırtısız, başını yerden kaldırıp boynunu sağa sola esnetiyor. Kürek kemikleri dışarı doğru çıkıyor, geriye dönüp bir şey söylüyor. Masaj yapan el duruyor, oturduğu yerden kalkıp arkasındaki şezlonga yan devrilmış çantaya gidiyor, bir gözlük alıp geliyor. Yerde yatan ters dönüyor, lacivert, aynalı gözlüklerini almak için elini uzatıyor. Çenesi yukarı kalkık, yüzü kıpırtısız.

Ayaktaki yine diz çöküyor, etrafa şöyle bir bakış attıktan sonra önce kremi püskürtüyor, gülerek bir şey anlatıyor. Yerdeki adamın yüzü hep kıpırtısız, dudakları da. Eller, tenin sıcaklığına geri dönüyor. O sıcakla diriliyor, öyle ki hareketlerindeki hırçınlık, elleri genç adamın bedenine temas ettiği andan başlayarak eriyor, bir yumuşaklıkla yer değiştiriyor. Önce boynu

ovuyor sol el, sonra diğeri eli de çağırıyor yanına. Göğüsten kollara doğru açılıyor masaj hattı, sonra yine sol el aşağı doğru elipsler çizmeye başlıyor. Belinde gidip geliyor eller, derken mayonun içine doğru hafifçe kayıp hızla geri çıkıyor. Bir kez daha, bir kez... Yatan adam eline vuruyor sertçe. Masaj yapan el hemen çekiliyor. Sarhoşluktan, başına dökülen bir kova suyla ayılmışçasına memnuniyetsiz bir ifade gelip yerleşiyor yüzüne.

Birkaç saniye öylece duruyor, büzülmüş dudakları bir sağa bir sola gidiyor, kararsız kalıyor, derken hızlı bir hamleyle bacaklara geçiyor. Püskürtüyor, püs... bir top çarpıyor kafasına, ardından küçük bir kız koşarak geliyor. Yerde yatan adam gözlüğünü kaldırıp bakıyor. Beş altı yaşındaki sarı, fırfırlı mayolu kıızı görünce kalkıp oturuyor, ilk kez gülümsüyor, sol yanığında derin bir gamze beliriyor. Dudakları kıpırdıyor, gözlüklerini çıkarıyor. Kız eliyle az ilerideki şezlongu işaret ediyor, ikisi birden o yana bakıyorlar. Siyah mayolu, kızıl saçlı bir kadın el sallıyor, küçük kıızı ve topunu işaret ediyor.

Kız topunu alıyor ve bir süre daha dikiliyor tepeleğinde, yerde yatan adam yüzü kıza dönük, konuşuyor. Kız başını aşağı eğiyor, dönüp annesine bakıyor, annesinin gözleri kızın üstünde. Genç adam kendisine masaj yapana dönüp bir şey söylüyor bu sefer de. O da kalkıp deniz çantasına uzanıyor, bir mango getiriyor, bir de bıçak. Mangoyu soyuyor, parmaklarından sular süzülüp yere damlıyor, yüzü biraz gergin. Bir

dilim kesip kıza uzatıyor, zoraki gülümsüyor. Genç adam bir dilim daha kesmesini istiyor. Sonra da dilimi alıyor, elinden tutup küçük kıza kendine doğru çekiyor ve yine bir şeyler söyleyerek mango dilimini avcuna bırakıyor. Avcundaki mango dilimlerine bakıyor kız, bir sarılık yayılıyor etrafa. Mayonun sarılığı mangonun sarısına karışıyor, sapsarı gülümsüyor kız. Sonra dönüp annesine doğru bakıyor. Kızıl saçlı kadının önündeki gazeteye dalmış, küçük kızın baktığını görmüyor. Küçük kız, bir dilim mangoyu alıp ısırıyor, sular damlıyor yere, kumlar topaklanıyor, ağzının kenarından süzülen suyu eliyle siliyor. İlk dilimi bitiriyor, genç adam mayosunu işaret ederek bir şey söylüyor, küçük kız ıslak dudaklarını büzerek konuşuyor, dönüp kızıl saçlı kadını işaret ediyor.

Kızıl saçlı kadın, şemsiyesinin altında bir yaz sandalyesinde oturuyor, elinde bir kalem, önündeki ufak sehpa da bir gazete. Arada başını gazeteden kaldırıp sarı mayolu kıza bakıyor, güneş gözlükleri başının üstünde. İkinci dilimi de bitiren küçük kız, topunu kucaklayıp gitmeye hazırlanıyor, kıvrıkcık saçlarını karıştırarak bir şeyler söylüyor ve el sallıyor. Genç adam da gülümsüyor ve el sallıyor o uzaklaşırken. Kız gider gitmez genç adam tekrar sırt üstü uzanıyor. Sahilin sıcak kumlarından, mangonun sarısından, küçük kızın kelimelerinden kopuyor yine yüzü. Alnına düşen bir iki tutam saçı düzeltiyor, gözlüğünü tekrar gözüne takıyor. Yüzünde iç içe gölgeler, suretler. Mavi, siyah, gri renkler, boğuk sesler.

Diğeri, mangodan iri dilimler kesip ağzına atıyor, hızlıca yutuveriyor. Sonra iri, süngerimsi çekirdeği dişleriyle ezerek, dudaklarıyla emerek bir güzel temizliyor. Dudaklarını yalarken etrafa bakıyor kaçamak, sonra çantadan bir şişe su çıkarıp ellerini yıkıyor, havlusuyla kuruluyor. Ve kremi tekrar eline alıyor. Bacaklara doğru uzun yolculuğuna başlıyor eller. Kremi püskürtüyor, iki eliyle masaj yaparak kremi yediriyor.

Güneş en tepeden iniş yolculuğuna başlayalı iki saat kadar olmuş. Masaj yapan eller hiç yorulmuyor, hiç usanmıyor, sıkıştırıyor, okşuyor, daireler çiziyor. Yatan adam güneş gözlükleriyle baş başa, ellerle ilgilenmiyor. Ellerinse tek bir ilgi odağı var, sıcak kumların üzerine serilmiş gençlik fışkıran beden. Güneş kreminin kokusu, deniz kokusuna karışıyor, hafif bir rüzgârla alıp başını gidiyor.

O KORKUNÇ KAZA

Defne Suman

Küçük sahil köyü değişmiş. Yine de pansiyonu elimle koymuş gibi buldum. İstanbul'dan kaçan entel-dantel-sanatçı takımının açtığı yeni butik otellerin, organik menüleriyle böbürlenen kafelerin, üçüncü dalga espresso barların dizildiği sokaktan yürüyüp sola, yokuşa dönünce tam karşına çıkan kireç boyalı bina. Metin'le buraya geldiğimiz o ilk sefer sokakta bu dükkanların hiçbiri yoktu. Bir iki bakkalın önünde rengi solmuş deri sandal, nazar boncuğu, sünger satılırdı en fazla. Burası uykulu, küçük bir yerdi. Turistler bile uğramazdı. Ama yıllar öncesiydi bu. Nereden baksan çeyrek yüzyıl devrildi üzerine. Bir ağız dolusu yirmi beş yıl.

Pansiyonun avlusu hiç değişmemiş. Dışarının uğultulu sığağından uzak, sessiz ve serin bir vaha. İğde ağacı da altındaki çardak da olduğu yerde duruyor. İyi. Öğle sığağında herkes odasına, gölgeye, kuytuya çekilmiş olmalı. Eskiden, o ilk sefer, pansiyon sakin-

lerinin pikelerin altına çekildiği bu ikinci saatlerinde, bir kadın çardağın altındaki şu masaya yerleşir, harıl harıl defterine bir şeyler yazardı. Birkaç defa cesaretimi toplayıp yanına yaklaşmak, ne yazıyorsunuz, nasıl yapıyorsunuz diye sormak istemişim. Metin kolumdan çeke çeke beni odaya sürüklemeseydi belki sorardım. Metin beni kolumdan sürüklemeseydi belki ben de yazar olurdum. İkinci sessizliğini iğde ağacının altındaki masada defter doldurarak geçirmek isteyen genç bir kadındım ben de o zamanlar. Onun yerine Metin'in altına yatıyordum.

Bu pansiyonun üst kattaki odasına yaşanan ilk seferimizin üzerinden kaç gün geçmişti hâlâ canım yanıyor. Oysa o ilk seferden sonra Metin “Bundan sonrakilerde sen de zevk alacaksın Gaye,” demişti. Kendinden pek emindi. Sonra da dizlerine düşmüş pantolonunu, donunu çıkartıp beyaz, kolalı çarşaf lar gerili yatağa sırtında pis tişörtü, altı çıplak uzandı. Kollarını açtı. Yanına kıvrıldım. Açık pencereden içeri incecik bir esinti giriyordu. Beyaz Bodrum bezi perdelerin tığ işi uçları titriyordu. Yatağa kadar erişmiyordu esinti. İçim yanıyordu. Sistit olacaktım gibi. Metin'in beyaz, kaslı kollarının arasında bunalıyordum.

Bu gelişimde de aynı odayı tuttum. Yerdeki kilimin rengi solmuş biraz. Bodrum bezi perdeler aynı. Cibinlik takmışlar. Tavandan yatağa duvak gibi iniyor. Çok hoş. Çırılçıplak soyundum. Beyaz pikenin altına girdim. Başımı yastığa gömüp tatlı, derin bir uykuya daldım. Rüyamda yazar kadını gördüm.

Uyandıgımda güneş denize inmiş. Beyaz perdeler, cibinlik, çarşaf hepsi turuncuya kesmiş. Akşam güneşi güzele gelir derler. Pikelerden sıyrılıp aynanın karşısında çıplak vücudumu seyrettim. Güzel mi değil mi emin olamadım. Hiçbir zaman emin olamadım zaten. Metin ve benzeri adamların arzusu benim tek referansım oldu. Arzulanıyorsan güzelsindir. Bu gece çıksam, şu barlardan birine gitsem, beni arzulayan adamlar bulur muyum? Sakar ilk temaslar, beceriksiz konuşmalar, uykusuz geceler... Hayali bile içimi bunalttı. Aynanın önünden çekilip, çabucak çantamdan bir elbise geçirdim sırtıma. Ben aynanın önünden çekilince güneş battı. Oda sevimsiz gri bir ışığa boğuldu. Üşüdüm. Çantadan bir hırka çıkartıp aşağı indim.

Çardağın altında, eskiden yazarın defterler doldurduğu masada yaşlı bir adam çay içiyordu. Beni başıyla selamladı. Avludan sokağa adım atınca birden aydım. Pansiyonun sahibiydi bu. Hâlâ hayatta demek! Kaç yaşına gelmiş ki? Çeyrek yüzyıl önceki seferde de yaşlıca sayılırdı. Aksi bir adamdı ama evlilik cüzdanı filan da sormamıştı bize. Ben o zamanlar çok gençtim. Elli yaşın üzerindeki herkesi ihtiyar sanıyordum. O beni hatırlıyor olamaz. Korkunç kazayı hatırlıyordur ama. Kazadan sonra jandarma pansiyona geldiğinde belindeki anahtarlığı çıkartıp bizim odayı pat diye açivermişti. Özel bir eşyamız, dağintımız, döküntümüz var mıdır diye düşünmeden, sormadan tozlu pabuçlarıyla paldır küldür içeri dalivermişlerdi. Banyo havlularımız ile önceki gün giydiğimiz mayo-

muz düşün demirinde kuruyordu. Yatak darmadağındı. Tekne turuna yetişeceğiz diye sabahtan öylece bırakıp çıkmıştık. Metin o sabah erkenden yine üzerime abanmıştı tabii. Kudurmuş yastıklar, hırpalanmış çarşaf pike hep gözler önündeydi. Jandarma da şöyle bir göz atıp odadan çıkmıştı. Bir şey aramıyordu zaten. Prosedür gereği oradaydı. Kaza olmuştu. Kaptan, turistler, yazar kadın hepsi şahitti.

Sonra dikkatler bana yönelmişti.

“Bir doktor çağırırsanız demişti,” birisi. “Kızım kimi arayalım? Annen baban, neredeler?”

Dağınık yatağa uzanmış katıla katıla ağlıyordum. Onlar sordukça daha da ağlıyordum. Demek sevgiliyle tatile çıkan kızların böyle durumlarda arayabilecekleri babaları vardı. Benim babam deli bir denizin dövdüğü uzak kasabamızda, cephesi betebe kaplı apartmanın ikinci katında televizyon karşısında sızmıştır. Ablam olmasa kusmuğunda boğulur ölür. Boğulur. Boğulmak. Yüzümü yastığa gömdüm. Metin’in kokusu sinmiş. Ağlamam arttı. Sağlık ocağından bir hemşire getirdiler, sakinleştirici iğne yaptılar. İğne damarımdan çıkarken jandarma eriyle göz göze geldik. Muhallebi çocuğuydu. Başım yana düştü. Uyuyakaldım.

Jandarmayı bir daha görmedim. Metin’in anne babası buraya gelmiş. Benimle karşılaşmak istemediler. Oğullarını alıp gittiler. Oğullarının cenazesini. Cesedini. Olup bitenden beni sorumlu tutuyorlardı, kesin. Metin turistlerin bile uğramadığı bu sahil köyüne

tatile benim yüzümden gelmişti. Korunaklı bir otele gitseydik, mesela yüksek kulesinden denizdekileri izleyen can kurtaranı bulunan bir tatil köyüne mesela, Metin'i kurtarırlardı. Gerçi Metin açık denizde boğulmuştu. Tekne turunda. Can kurtaran kulelerinin hiçbirinin görüş sahasına giremeyecek kadar açıktı. Metin'in hayatında hiç girmediği derinlikteki sularda.

Ama işte biz tatil için her şey dahil bir oteli değil bu ıssız kıyı köyünü seçmiştik. Ben istemiştim. Metin de teklifimin üzerine atlamıştı. Pansiyona varır varmaz şehvetle üzerime atladığı gibi. Daha önce hiçbir erkekle tatile çıkmamıştım. İlk ilişkimdi Metin. Üniversite için İstanbul'a taşınmıştım. Yurtta kalıyordum. Tiyatro kulübünde edindiğim, yeni arkadaşlarım olan kentli kızların aşk hikayelerini dinlerken kendimi eksik hissediyordum. Ne çok şey yaşamışlardı çoktan. Lisede, yazlıkta, trenle gezdikleri Avrupa'nın başkentlerinde... Tecrübeliydiler. Sadece cinsel anlamda değil. Bir erkekle yemeğe çıkıldığında garsonla nasıl konuşup, sevgililerinin hangi sözüne güleceklerini biliyorlardı. El ele tutuşuyor, sarılarak yürüyor, şakalara hemen yanıt yapıyorlardı. Ben geri kalmıştım. Çok geri kalmıştım. Maratonda soluk soluğa en geride koşandım. Arayı kapatmalıyım. Tiyatro kulübünün bir provasına gelen Metin'in beni beğendiği kulağıma çalınınca benim de sıramın geldiğini anladım. Sevindim.

Başta her şey iyi gidiyordu. Cuma akşamları Harbiye'deki bir İtalyan lokantasında yemek yiyorduk. Hep

aynı şeyi sipariş ediyorduk. Ben domuz şnitzel, Metin spagetti bolonez. Metin kentli kızlardan aşağı kalır yanımda olmadığını anlasın diye domuz şnitzeli seçmişim. Fark etmiş miydi bilmiyorum. Sonra Metin'in arabasını Taksim'e park edip Beyoğlu'nda bir sinemaya gidiyorduk. Küçük yuvarlak masaları olan bir pastanede profiterol yiyorduk. Masanın altında dizlerimi birbirine dokunuyordu. Çekmiyordum. Bir defasında sinema çıkışında kar başlamıştı. Bahar gelmek üzereydi, günler uzamıştı. Yine de kar yağıyordu. Şaşkınlığımı anlayan Metin kolunu omzuma atmıştı. İlk defa.

“Bu şehir kaprisli bir kadındır, sana ne verirse alacaksın.”

O akşam caddenin ortasından geçen tramvaya binmiştik. Karşılıklı oturmuştuk. Ben tramvayın deri koltuklarının iki tarafa da döndürüleceğini bilmiyordum. Metin biliyordu. Kaprisli kadınları da tanıyor du. Ben tanımiyordum. Tüm eksiklik kaygılarıma rağmen, ışıklı caddeye nazlı nazlı inen kar tanelerini kucaklayan tramvayın içinde, Metin'le karşılıklı otururken, ilk defa yüreğimde ılık ılık bir şey akmıştı. Yıllar önce bir defa, ilkokulun arka bahçesindeki yamaçta açan papatyaları gördüğümde içime dolan sevince benzer bir şeyler hissettim. Oldu sonunda. İşte ben de aşık oldum. Kendimi bildim bileli eksikliğini çektiğim hayata kavuşuyorum nihayet. Bağımsız, tam bir yetişkin olmak üzereyim. Aşık bir kadın.

Bahar tatilinde beraber bir yere gitmeyi Metin'e o sırada ben önerdim. O gün gelene kadar işleri ağır dan

alacaktık. Mazbut hallerim Metin'in hoşuna gidiyordu. Kabul etti. Üniversiteden başka kızlarla yatmıştır o ara. Öyle azgın adam iki ay boş durur mu? Kireç boyalı pansiyondaki odamıza girer girmez üzerime atladı. Sanki bugüne kadar tek eksiğimiz pirinç başlıklı bir pansiyon yatağıydı ve şimdi yatağı ve beni bir arada görünce Metin'in artık kendi tutacak gücü kalmamıştı. Onu hoyrat, aceleci dokunuşlarına kendimi bıraktım. Bekaretimi Metin'e saklamış değilim. İlk yetişkin ilişkiyi bekliyordum. O kadar.

O korkunç kazadan sonra Metin'in annesi babası beni görmek istemediler. Oysa ben hâlâ bu kıyı köyündeydim, Metin'le kaldığımız pansiyonda, bizim odamızda kalıyordum. Ben onları gördüm. Jandarma karakoluna yakın şık Boz Han'a yerleşmişlerdi. Bej ketenler, açık renk pembeler, gök mavileri içinde bay ve bayan profesör. Kadının gözünde kara gözlükler. Sırtına dökülen kına kızılı ince bir örgü. Babası Metin'in yirmi beş yıl sonrasının tıpkısı. Metin'in asla varmayacağı yirmi beş yıl sonrasının yani. Kırılmış ve hâlâ gür saçlar arkaya taralı, içine göçmüş mavi gözlerde derin bir keder, kemerli burun, iki günlük traşlı yanaklarda pençe pençe kızarıklıklar. Tüm perişanlıklarına rağmen seçkin seçimlerini elden bırakmamışlardı. Belki Metin'in ana babası gibi insanlarda seçkin seçimler otomatige bağlanmıştı. Hayatlarında ilk defa adım attıkları bu sahil köyünde bile entel dantel oteli elleriyle koymuş gibi buluyorlardı.

Buraya vardığımızda Metin de Boz Han'da kalalım istemişti de ödüm kopmuştu. Tatilde para konusunu ne yapacağımızı henüz konuşmamıştık ama o güne kadarki yemekleri, sinemaları ortaklaşa ödediğimize göre bu tatili de Alman hesabı kapatacaktık. Metin bu modern, eşitlikçi tavrıyla beni etkilediğini düşünüyordu.

“İkiye mi bölelim, herkes yediğini mi ödesin?”

Ben kapı kolundan, lobisindeki kilime kadar her şeyi kalite kokan bu Boz Han'ın bir gecesinin tüm tatil için ayırdığım paraya denk geleceğinden korkuyordum. Tatile çıkacağız diye geçen iki ay boyunca özel dersleri arttırmıştım. Üniversiteye girme ümidi bulunmayan yaşıttım lise öğrencilerine ders vereceğim diye devasa şehrin bir yakasından diğerine koşturmaktan kendi derslerime çalışacak vaktim olmuyordu. Yurt kapanmadan yetişip, kız studysinde sabahı ediyordum. Ortalamam 3'ün altına düşerse bursumu kaybederdim. Burs kazanmasaydım babamı beni İstanbul'a göndermeye razı edemezdik. İlk tercihime birincilikle girmem babamın umuru değildi ama başarı bursu sayesinde harç ve yurt ücretlerini çıkartacağımı duyunca tamam gitsin demişti. Bir daha dönmeyeceğimi ablam da o da biliyorlardı. Babam gidip de dönmeyen kadınlara alıştı. Ablam kalmıştı ona.

Metin, Boz Han konusunda ısrar etmedi neyse. Ben bir an önce ucuz, basit bir pansiyon bulmak istiyordum. Gece otobüsünden inmiş, sırtımızda çantalarımızla köyün sabah mahmurunu sokaklarında yürü-

yorduk. Jandarma, kahve, sünger, deri sandalet, lastik simit kolluk... Kimse dönüp de bize bakmıyordu. Bu iyiydi. Yola çıkmadan bu meseleyi ne dert etmişim! İki sevgili tatil için bir köye geldiklerinde oranın esnafı ne der? Benim büyüdüğüm yerde çünkü esnafın fikri hayatın iplerini elinde tutardı. Esnaf benim ya da ablam hakkında kötü bir fikre kapılır diye korkudan çarşının içinden başımız önde, dudaklarımız sımsıkı geçerdik. O zaman küçüktüm. Biz dudaklarımızı ne kadar sıksak, başımızı ne kadar eğsek de esnafın hakkımızda çoktan kötü düşündüğünü anlamıyordum. Biz Firuze'nin kızlarıydık. Firuze annemizdi. Ben hiç tanımadım. Ablam da babamla ağız birliği etmişlerdi, bana annemi anlatmazlardı. Yine de bilirdim. Esnafın ve konu komşunun fısıltıları birleşir, büyür kulağıma gelirdi. Firuze bizim çarşının ana caddesinden başı dik yürümüştü. Uysallık edeceğine manavın, tuhafiyecinin gözüne dimdik bakmış, kenar mahalledeki fukara bir kadını tutup evi temizletmişti. Bu halleri nereden gelirdi, nasıl edinmişti, kimse bilmezdi. O da aynı kasabanın kızıydı. Babamla aynı liseye gitmişler, birbirlerini severek evlenmişler, ablamı da öpe okşaya büyütmüşlerdi. Tüm bunları nereden öğrendim, bilmiyorum. Bizimki gibi yerlerde söylenti, dedikodu radyo dalgası gibiydi. Birinin kafasından diğerine geçiverirdi. İlkokulda aşı sırasında hemşireler aralarında konuşmuş olabilirlerdi. Veya otobüslere doluşup gittiğimiz bir piknikte, su kenarında ip atlayan koca kadınlar kaş göz etmiştir.

Kaş göz işaretleri ve iç çekişlerden anladığım şuydu: Annem kaçmıştı. Aygır gibi bir kamyon şoförüyle. Evet bu kadar basmakalıp bir hikâyeye. Kitapta okusa göz devirir insan. Adam bizim kasabadan geçiyormuş, çarşıda annemi görmüş, adi bir iki laf atmış hat-ta. Ben yeni doğmuşum. Annemin kucağındaymışım. Annem lafı işitince başını eğip adımlarını hızlandıracağına, dönüp laf atan ağzı süzmüş. Terzi Muhittin'in dükkanının önünde yaşanmış bu sahne. Adamın kapı gibi omuzları, tişörtünü geren göğsü, siyah bıyıkları, terli alnı hep Terzi Muhittin'in anlatmasından yayıldı kasabaya. Annem dükkâna girmiş. Muhittin yerinde şöyle bir doğrulmuş. Firuze ona sığındı sanmış. Veya aygır kamyoncuya karşı annemi savunması gerekecek diye tedirgin olmuş. Bilmiyorum. Zaten hiçbirine gerek kalmamış. Annem beni Terzi Muhittin'in önündeki bir top kumaşının üzerine bırakmış.

“Muhittin amca, iki dakika sen şu küçüğe bakıver. Ben geliyorum.”

Tuhaftır, iki aylık bebek hatırlamaz derler ama ben hayatımın o en kritik anında makasın şıkırtısını duyduğuma, patron sabununun kokusu alıp, top top kumaşların yününü, ipeğini, ketenini derimde hissettiğime eminim.

Annem aygır şoförün kamyonuna binerken gülüyormuş. Görenler anlatır. Belki de önceden tanıyorlardı birbirlerini. Kim bilir... Kamyon kükreyerek kasabadan çıkmış. Çarşıya hep siyah egzoz dumanını bırakmış. Beni terzi Muhittin büyütmüş olsaydı, baş-

ka bir hikayem mi olurdu? Romanlara layık bir öykü belki. Metin’le kaldığımız pansiyonun iğde ağacının altındaki çardakta harıl harıl yazan yazar hanım belki o zaman beni anlatırdı. Ama aradan bir saat geçip de annem ortalıkta görünmeyince Terzi Muhittin beni bizim eve götürmüş. Dış cephesi betebe kaplı apartmanımızın ikinci katına çıkmış, kapıyı çalmış. Ablam okuldan gelmiş o sırada. Saksının altındaki anahtarı çıkartıp içeri girmiş. Karnı açmış. Sirtında siyah önlüğüyle mutfak tezgahında bir kapta bekleyen ayıklanmış barbunya fasulyesine şaşkın şaşkın bakıyormuş. Patates, soğan, havuç, domates hepsi dizilmiş de bir maydanoz eksikmiş. Rivayet odur ki annem çarşıya maydanoz almaya çıkmış o gün.

Metin bunları bilemezdi. Bilseydi havalı Boz Han’da kalalım diye tutturmazdı. Bilseydi benimle tatile çıkmazdı. Işıl ışıl İstiklal Caddesi’ne yağın karın altında benimle tramvaya binmezdi. Metin, annesi aygır gibi bir kamyon şoförüne kaçmış orospu Firuze’nin kızı olduğumu bilseydi yüzüme bile bakmazdı. Üniversiteye gelirken ablam tembihlemişti. Sakın kimseye annemi anlatma! Ne anlatacaktım? Ben annemi tanımamıştım ki. Bir terzi makasının şıktırtısıydı annem. Kes ve kop.

Köyün şimdi butik otellerle, organik kafelerle dolmuş tek ana caddesinden yürüdüm. Lokmacıların, kafelerin önüne asılmış pırıl pırıl ampuller yolu aydınlatıyordu. Boz Han da yirmi beş yıl önceki haliyle duruyor. Adına butik otel eklemişler ki onlardan

beklenirdi. Cephesi eskisinden de beyaz. Panjurlarını da bordoya boyamışlar. Açık kapısından sıcak sokağa hoş kokulu bir serinlik yayılıyordu. O zaman da fark etmişim o hoş kokulu serinliği. Davetkar bir serinlik.

Boz Han'ın karşısındaki kahveye oturdum. Kahve kafeye dönmemiş, bu iyi ama ahşap sandalyeler tahta masalar beyaz plastikleriyle değiştirilmiş. Televizyon açıktı. Bakmadım. Burada Metin'le tavla oynamıştık. Daha doğrusu Metin bana tavla öğretmişti. Mantıklı ve neden sonuç ilişkisine bağlı davranışların sırrının tavlada yattığına inanıyordu. Benim basit akıl yürütmeden yoksun kararlarım ve ani çıkışlarım tavladan sonra değişecekti. Metin için elimizdeki verileri değerlendirmenin sadece tek bir yolu vardı. Bizi sonuca götürecek olan en kısa yol. Mantığın yolu. Tavla bu pratiği kazanmamı sağlayacaktı. O yüzden sabahları çayımızı tostumuzu yediğimiz bu kahvede saatlerce oturup zar sallıyorduk. Saat ilerliyor, güneş yükseliyor, denizin kahveden görünmeyen pırıl pırıl hayali içimi kavuruyordu.

Metin'in denizden hoşlanmadığını bu tavla seansları sırasında öğrendim. Ben, bir türlü aklımı veremediğim, hayır aklımı vermek istemediğim için yine yenildiğim bir diğer tavla seansının sonunda nihayet cesaretimi toplayıp, denize inelim mi, diye sormuştum. "Bu mevsimde soğuk olur. Kumlar elime ayağıma yapışır. Ona da kıl olurum," demişti. Buradaki plajlarda kum yok, beyaz, bembeyaz çakıl var, üstelik ben denize girmeyi çok severim ve buraya da deniz tatili yapmaya geldik, diyemedim. O, buraya deniz tatili yapmaya gel-

memişti, bu apaçıktı. Tavlayı kapatıp kolumun altına sıkıştırırken (bunu yapmadan içi rahat etmiyordu) popomu okşadı. Ama eğer ki aklımda denizde o işi yapmak vardı ise, seve seve benimle plaja inerdi.

Plaja indiğimizde Metin'in denizden hoşlanmadığını değil, denizden düpedüz korktuğunu anladım. Su soğuk dedi. Çakıllar çok sıcak. Yukarıda kahvede, popomu mıncıklarken onu heyecanlandırın denizde seks fantezisi bile onu uzun süre suyun içinde tutmaya yetmedi. Kayalıkların kuytusuna ekilmiştik. Altımızdan gümüş renkli bir balık sürüsü geçti. Tek vücut halinde, ani, kıvrak hareketlerle yüzüyorlardı. Birkaçı ayaklarımızdan et kopartma umudu ile durakladı. Yem bulduk diye sevinen diğerleri de birbirine dolanmış bacaklarımızın etrafına biriktiler. Metin birden paniğe kapıldı. Emin değilim ama bana öyle geldi ki balıklar organını yiyecekler diye korktu. Beni bir gülme aldı. Metin bozuldu. Bir şey söylemeden mayosunu kıına çekip kıyıya döndü. Bayağı kötü yüzüyordu. Yüzemiyordu ama yüzüne vurulmazdı. Başı suyun üzerinde, can havliyle kulaçlar atıyordu. Aslında ayağını yere bassa yürüyerek de kıyıya çıkabilirdi ama deniz keşanesi ayağına batar diye korkuyordu. Ya da yüzebildiğini bana göstermek istiyordu, bilmiyorum.

Berberer yüzerek geldiğimiz kayaların kuytusundan Metin'in kıyıya çıkıp kurulanmasını izledim. Üç gündür ilk defa tek başıma kalıyordum. Kafamın içindeki uğultu birden at diye kesildi. Sanki günlerdir alçak perdeden bir radyo paraziti duyuyordum ve birisi

nihayet radyoyu susturmuştu. Kuytudan çıktım. Kıyıdan uzağa, açığa kulaç atmaya başladım. Ağır ağır ama tempolu. Yüzdüm, yüzdüm, yüzdüm.

Büyüdüğüm kasaba da deniz kıyısındaydı ve biz çocukken balıklar gibi yüzerdik. Üstelik denizimiz huysuzdu. Dalgalı, çırpıntılı, tekinsizdi. İnsanı içine çekip yutan kuyuları vardı. Huyunu suyunu bilmeyeni hortum gibi kendine çekerdi. Çocuk yaşta denizle baş etmeyi öğrenmiştik hepimiz. Sonra genç kızlıkta, evet eskisi gibi mayoyla kasabanın önünden denize dalamazdın belki ama yaz sıcakları bastı mı halk plajlarına gidip kasabanın diğer kadınlarıyla beraber yüzmene de kimse ses çıkarmazdı.

Bizim hırçın denizimize kıyasla, şimdi içinde kulaç attığım bu deniz havuz sayılırdı. Gerçi çok serindi. O da ayrı bir güzeldi. Tuzluydu bir kere, suyun yüzeyinde tutuyordu. Durgundu. Dalgasızdı. Çaba göstermeden yağ gibi kayıyordum. Zamanın nasıl geçtiğini fark etmemişim. Kıyıya döndüğümde Metin gitmişti. Acele etmedim. Havlumu serip uzandım, su tenimden buharlaştı, beyaz beyaz tuz kaldı. Tüm kış güneş görmemiş bacaklarımın üzeri kızarana kadar orada yattım. Plajda, deniz şemsiyesinin altına kamp kurmuş, domates doğrayan iki kadın ve henüz okul çağına gelmemiş beş altı çocuk haricinde kimse yoktu. Kadınların varlığı bana daima güven verir. Evet, daha el kadar bebekken beni bir top kumaşın üzerine bırakıp terk etmiş bir annenin çocuğu olmama rağmen kadınların varlığını erkeklere tercih ederim.

Metin kahvede de yoktu. Pansiyona yürüdüm. Öğle sıcakları basmış, sokaklar tenhalaşmıştı. Sadece akşamları açılan kebabçının masalarının altında kediler yalanıyordu. Dükkanlar akşamüzerine kadar kepenklerini indirmiş, eczanenin tentesinin altında, mavi bir tahta sandalyede yaşlı eczacı ağzı açık uykuya dalmıştı. Pansiyonun avlusu boştu. Tam binadan içeri girecekken gözüm iğdenin altındaki çardağa takıldı. Yazar kadınla göz göze geldik. Bana bakıyordu. Gülümsedim. Kollarım, bacaklarım ıstakoz gibi kızarmıştı. Denizden çıkınca saçlarımı taramamıştım. Derimde deniz tuzu beyaz yollar yapmış. Yazar hanımla ilk göz temasımızın dertli toplu bir halime denk gelmesini dilerdim. Akşam mesela, ablamın diktiği yeşil elbisem ve minik deri çantam omzumdan sarkarak avluya indiğimde. Ama yazar hanım akşam saatlerinde ortalıkta görünmezdi. Sanki sadece öğle sıcaklarında, çardağın altındaki masada yazmak için yaratılmıştı. Başka zamanlar var olmuyordu.

“Deniz nasıl? Güzel mi? Yüzdünüz galiba.”

Siz! Bana siz diyordu. Beni ilk defa birisi siz diye çağırıyordu. Başımı salladım. Boğazımdan bir hırıltı yükseldi. Tedirgin adımlarla çardağa yaklaştım. Defterlerini, kitaplarını topladı. Oturmam için karşısındaki sandalyeyi işaret etti.

Yüzüne baktım. Sandığım kadar genç değildi. Belki kırklarının ortasında. Saçlarının önünde bir tutam, sadece bir tutam beyazlamıştı. İnsanda uzanıp dokunma hissi uyandırıyor. İki kaşının arasındaki

çizgi gülümseyince hafifledi.

“Nasıl geçiyor tatiliniz? Bu mevsimde buraya pek kimse gelmez. Çok nadir sizin gibi üniversiteli gençler. Bahar tatili tahminim?”

Bizim üniversiteyi biliyordu. O da oradan mezundu. İktisatta okuduğumu duyunca yüzünde saklamadığı bir hayranlık ifadesi belirdi.

“Bu zamanlarda sizin bölümünüzü kazanmak zordur. Epey zekisiniz anlaşılan. Liseyi nerede okudunuz?”

Düz lise diye geçiştirdim. Yalan değildi. Bizim kasabanın adını taşıyan lise işte. Bizim orada kolej, Anadolu lisesi ne gezer. Hayranlığı arttı. Gözlerinde gördüm. O cesaretle, “Ne yazıyorsunuz?” diye sordum.

Defterlerine, masaya yaydığı kareli kağıtlarına ilk defa görmüş gibi baktı.

“Öykü. Günce de denebilir. Deneme olarak da düşünebiliriz. Anlayacağınız henüz ben de bilmiyorum ne yazdığımı... Siz de yazıyor musunuz? Ben yazmazsam ama huzur bulamıyorum. Aklıma gelen fikirleri, birtakım anılarımı, gördüğüm, gezdiğim yerleri kağıda geçiriyorum. Zihnimin haritası da denebilir. Bir göz atmak ister misiniz? Genç bir okurun yorumlarını duymak iyi gelir.”

Heyecanla bana uzattığı deftere uzanmıştım ki masaya Metin’in gölgesi düştü. Başımı kaldırdım. Yüzüne tuhaf, hani neredeyse acı diyebileceğim çarpık bir ifade yerleşmişti. Bir an acaba bir ağrısı mı var diye düşündüm. Dişi? Belki migren. Migreni ablamdan biliyordum. Migreni tuttu mu onun da yüzü böy-

le çarpılırdı. Ağrı geldi mi gitmez, kızcağız saatlerce karanlık bir odada eziyet çektikten ve ancak midesindeki her şeyi kustuktan sonra geçerdı.

“Bir yukarı gelir misin Gaye?”

Telaşla ayağa kalktım. Yarım ağız yazar kadına veda ettim. Başını salladı. Onu hayal kırıklığına uğratmıştım. Gözüm defterde kalmıştı. Defter masada kalmıştı. Yazar kadın onu önüne çekmiş gibime geldi.

Odaya girince Metin beni yatağa itip üzerime çıktı, göğsümü, karnımı ezdi. Migreni tutmamış demek. Boynumu, kulaklarımı ısıyor, dilini rasgele ağızımın içine sokuyor, dudaklarımı ıslak ıslak öpüyordu. Bir yandan da kulağıma beni çok özlediğini söylüyordu. Nerede, ne kadar ayrı kaldık da özledin diyemedim. İnmelerimi arttırdım. Fakat Metin bu defa benim yalancı orgazmlarımla yetinecek gibi durmuyordu.

“Bana fantezilerini anlat.”

Yüksek sesle inledim belki dayanamaz boşalır diye. Aksine yavaşladı. Nefesi boynumu yakıyordu.

“Haydi, söyle bana, seni en çok tahrik eden fantezin nedir?”

Kendi söylüyor, kendi azıyordu. Benimse nutkum tutulmuştu. Tek erkek bile bu kadar canımı yakarken, Metin’in sayıp döktüğü sahneleri düşünmek bile istemiyordum. Vücudum kapılarını kapatıyordu. Ama Metin artık sinyalleri öğrenmişti. Kapanmaya başlayan kapıya abandı.

“Haydi canım, güzelim söyle bana, kendine dokunurken ne düşünüyorsun? Sana neler yapıyorum hayallerinde? Anlat, bana anlat diyorum. Haydi. Çıldır beni.”

Metin’i üzerimden itmek, yataktan kalkmak, kıyıya koşmak, denize dalmak, yüzmek, yüzmek istiyordum. İstek içimde öyle bir yükseliyordu ki bir an bunu yapabileceğime inandım ve Metin’i var gücümle göğsünden geriye ittim. Durdu. Şaşırmıştı. Altında yatıp inlediğim pasif halimden başka bir şey görmüş olmalıydı yüzümden. Yavaş yavaş ifadesi değişti, gözlerine yeni bir ışık yerleşti.

“A-ha! Bunu istiyorsun yani?”

Kollarımı sıkıp üzerime abandı.

“Hayır!”

“Peki ya bunu?”

Popoma beceriksiz bir şaplak indirdi.

“Hayır, istemiyorum Metin. Yapma.”

Sulukları hızlanmıştı.

“Bilirim ben o hayırları.”

Popoma daha sert bir şaplak daha indirdi. Bu defa canım yandı. Bağırđım.

“Kes artık Metin. Sevmiyorum ben böyle şeyleri.”

Keseceğine bir eliyle boğazımı sıkıp çenemi kaldırdı. Sesi hırıltılıydı.

“Seviyorsun, bayılıyorsun böyle şeylere. Tanımadığın adamların altına yatmaya da bayılıyorsun. Seni bir an yalnız bırakmaya gelmiyor, yoldan çevirdiğin adamların peşine takılıyorsun. Oropsusun sen. Benim küçük orospusun...”

Demin bulamadığım güç bu sözleri duyunca birden içimden yükseldi. Metin’in kaslı kollarını, iri gövdesini üzerimden attım. Gafil avlanmıştı. Bu hamleyi beklemiyordu. Yatakta, devrildiği yerden yavru köpek gibi yüzüme baktı.

“Pardon ya. Hoşuna gideceğini düşünmüştüm. Dirty talk. Ciddiye almadın değil mi? Gaye? Gaye, saçmalama güzelim. Gel buraya. Tamam vazgeçtim. Gel yanıma, yatalım. Ne oldu ya? Yanlış anladın sen. Seks sırasında söylenir böyle şeyler. Sen de bana söyleyebilirsin. Heyecanı arttır. Yapma be. Gel.”

O anda kapıyı çarpıp çıkmak, aşağı avluya inip yazar kadının karşısına oturmak, biraz önce bana uzattığı defteri açıp okumaya dalmak, onun dünyasında kaybolmak, o olmak isterdim. Ama yapamadım. Sonra ne olacaktı? Yine Metin. Metin ve üstten bakan tavırları. Kentsoylu Metin. Hayır, sabredip bu tatili bitirmeliydim. Tüm bunları ben istemiştim. Yetişkin bir ilişkinin gerekleriydi bunlar. Seks sırasında söylenir böyle şeylermiş. Tatil bitince ne olacaktı? Metin bitse ne değişecekti? Hepsi böyle üzerime abanacaklardı. Yetişkin ilişki böyle bir şeydi. Kafamın içindeki radyo paraziti. Gözümün içine tutulan ışık. Alışacaktım ve beni ne kadar rahatsız ettiğini unutacaktım. Yanına uzandım. Sırtımı göğsüne dayadım. Kaşık pozisyonu. Başımı koluna dayadım. Yüzüme düşen saçlarımı geri çekti. Burnunu boynuma gömdü. Bir takım özür nameleri mırıldanıyordu. Hepsi boş. Birazdan yine isteyecekti. Arzusunun ritmini öğrenmiştim artık.

“Alınma ama Gaye, sen şey... belki biraz frijit olabilirsin. İstanbul’a döndüğümüzde bir doktorla konuşabiliriz istersen. Frijit nedir biliyor musun?”

Cevap vermedim.

“Utanılacak bir şey yok. Toplum baskısı yüzünden vücudunun açılması biraz zaman alıyor. Kırsalda büyüyen kız çocuklarında çok normal bir şey bu. Sen zihnen açıksın ama bilinçaltın hâlâ içinde büyüdüğün ortamın tabularını taşıyor, vücuduna dayatıyor. Bundan sonra yavaş yavaş gideriz.”

Tekne gezisine çıkmak Metin’in fikriydi. Ben bu küçük sahil beldesinde günü birlik tekne turları yapıldığını bile bilmiyordum. Meğer buraya civardaki antik su altı yerleşimlerini görmek üzere turistler gelirmiş. Altı camdan teknelere binip araba yolu bulunmayan koylara gidecektik. Hem kültür, hem yüzme. Sadece denizden ulaşımı olan bir köyde turistlerle beraber ızgara çipura, çoban salatası yiyecektik. Metin gönlümü almaya çalışıyordu. Deniz tatili istemiştin, işte denizlerin en alasında yüzme imkanı veriyorum sana diyordu, akli sıra. Yanında da kültür. Deniz dibini boylamış küplere, çanaklara, harabe halindeki duvarlara bakacaktık. İyi fikirdi.

Her zamankinden de zorlu bir sabah sevişmesinden sonra yola çıktık. Hâlâ sünnetli çocuklar gibi iki bacağımı açarak yürüyordum. Metin farkında değildi. Güneş yağını çantaya attın mı, yolda acıkırsak diye şuradan börek alsak mı, suyumuz yeter mi gibi kaygılarla yanımda yürüyordu. Dalgakıranın içine renk

renk balıkçı tekneleri, kayıkları bağlanmıştı. Bizim kasaba geldi aklıma. Balıkçılar sandallarının içinde ağlarını onarırlardı. Ağzlarının kenarında sigaranın külü uzardı. Burnuma balık kokusu doldu. Canım öyle acıyordu ki, dokuz ay önce arkama bile bakmadan kaçtığım o kasabaya, ablamla sarhoş babamın yaşadığı betebe cepheli apartman dairemize dönmek istedim. Belki de içimdeki bir türlü yatışmayan eksiklik hissi sandığım gibi üniversiteyle, İstanbul'la, özendiğim kentli kızların hayatını üzerime uydurmayaya çabalamakla geçmeyecekti. Belki ben de kasabanın diğer kızları gibi evlenmeli ve lise arkadaşlarımın evine akşamüstü çayına gidip kocamı çekiştirmeliydim. Ablamı da yanıma alırdım. Ne kadar yalnızdım!

Yazar kadını tam o sırada gördüm. Teknedeydi. Siyah sade bir mayo giymiş, büyük hasır bir şapka takmıştı. Yanındaki tombul ve çilli turist kadının anlattıklarını dinliyordu. Beni görünce belli belirsiz elini salladı. İçim sevinçle doldu. Acımı bile unuttum. Metin'in uzattığı eli tutup tekneye bindim.

“İyi ki geldiniz. Turistlerin arasında tek yerli kalacağım diye korkmuştum.”

Metin nazıkçe elini uzattı. Birbirlerine isimlerini söylediler. Kısa bir kıskançlık içimi yokladı. El sıkışları bile başkaydı. Doğaldı. Aklıma okul partilerinde slow dans eden üniversite arkadaşlarım geldi. Mesafeyi nasıl da ustalıkla ayarlıyorlardı. Beni dansa kaldırdıklarında ise hantal bir boşluk kalıyordu partnerim ile aramda. Kasıkları bana degecek diye kor-

kuyordum. Onlar ise aldırıyorlardı. Yazar kadın da aldırmazdı. Dans cinsellikten başka, ondan uzak bir şeydi. Metin ile yazar hanım aynı türün insanlarıydı.

Motor çalışmış, yola çıkmışız. Kafamın içindeki gürültüden fark etmemişim bile. Metin kolunu atıp beni kendine çekti. Yazar kadın, öne geçmişti. Yüzü güneşe dönük, minik burnuyla havayı kokluyordu. Turistler aralarında ateşli bir konuşmaya dalmışlar, yüksek sesle kahkaha atıyorlardı. Bir an İngilizce konuşmak zorunda kalacağım diye ödüm koptu. Evet, eğitimi İngilizce veren bir üniversitede okuyordum ve derslerimi iyi kötü anlıyordum ama iş konuşmaya gelince tıkanıyordum. Ağzımdan başka bir lisanın kelimeleri çıkarken ben, ben değilmişim gibi geliyordu. Utanıyordum. Bir de Metin vardı. Kolejli Metin. Türkçeden iyi İngilizce konuşurdu. Amerikan aksanıyla. Yabancılar bu kadar akıcı İngilizceyi nereden öğrendiğini sorarlardı. Nitekim şimdi de bir kolunu omzumdan çekmeden turistlere dönmüş, Likya uygarlığıyla ilgili bir şeyler anlatıyordu. Omzumdaki bu koldan nasıl kurtulabilirdim?

O korkunç kaza ilk demir attığımız koyda oldu. Olağanüstü güzellikte bir yerdi. Uçsuz bucaksız deniz, kıyıda suya sarkmış çamlar, kayaların kuytusunda rengi laciverte dönen, güneşin dokunduğu yerde turkuaza çalan pırl pırl sular... Hiç düşünmeden teknenin burundan bu cennetin içine atlayınca serin su aklımdaki karanlık düşünceleri, bunaltan kuşkuları, yersiz hasretleri aldı götürdü. Yunus yavruları gibi suya dalıp

çıkıttım. Uzun kulaçlar atarak koyun iç tarafına, suyun çamların gölgesiyle koyulaştığı yerlerde yüzdüm.

Metin’i yüzmeye cesaretlendiren ben değildim. Yazar kadındı. Daha ben suya atlamadan önce, kaptan çıpayı suya bırakırken onu dolduruşa getirmeye başlamıştı. Metin, yüzünde ince bir tereddütle suya, kaptanın suya indirdiği merdivene, şnorkellerini, maskelerini takan turistlere bakıyordu. Yazar kadın üsteliyordu:

“Haydi giyin mayonuzu. Bir daha böyle bir denizi nerede bulacaksınız? En güzel mevsim şimdi. Başka teknelerin gürültüsünden uzakta. Bir defa girince insan karada geçirdiği saatlerine yanıyor.”

Yazar kadın belki de Metin’den hoşlanıyordu. Onları yatakta hayal ettim. Olgun bir kadın ile taşkın Metin. Yakıştırdım ikisini. Sonra suya atladım.

Metin koyun kuytusunda beni bulunca şaşırdım. Ayağını yere basamadığı yerde yüzemeyeceğine fazla inanmışım demek ki. Soluk soluğa kalmıştı. Yanıma varınca bana tutunmak istedi. Az kalsın ikimiz birden batıyorduk. Omzuma öyle bir bastırdı ki. Ama bu önceki gecenin fantezisinden farklı bir bastırmaydı. Metin paniğe kapılmıştı. Denizin derin bir yerinde, diğer insanların görüş sahasının dışındaydık. Kollarımız, bacaklarımız turkuaz suyun içinde ahtapot gibi oynuyor, vücutlarımızı suyun üzerinde tutuyordu.

Bir düşünce insanın aklından kaç saniyede geçerse o kadar hızlı oldu her şey. Bir balık geçti bacaklarımızın altından. Belki de bir balık sürüsüydü. Sahil-

dekiler gibi küçük değildi ama korkulacak bir tarafı da yok. Metin korktu ama. Çok korktu. Suyun üzerinde güçlükte tuttuğu yüzünde gözlerinin büyüdüğüne gördüm. Kirpikleri kaşları sırlıslıkla birbirine yapışmıştı. Dudaklarının rengi beyaza döndü. Bir şeyler söylemeye çalıştı. Galiba adımı çağırdı ama ağzını açınca içeri su doldu. Debelenmeye başladı. Elim omzuna koydum. Biraz daha battı. Sakin ol Metin dedim. Şimdi sakin sakin nefes al, beraber tekneye yüzeceğiz. Döndüm, baktım. Tekne görünmüyordu, diğer tarafta kalmıştı. Hayır, Metin sakin olamıyordu. Onu suyun yüzünde tutmak için omzunu tuttuğumu anlamıyor, beni itiyordu. Bağırarak için ağzını her açışında su yutuyor, öksürüyor, debeleniyor, beni de dibe batırıyordu.

Hızlı karar vermem gerekiyordu. Metin'in kolunu bıraktım. Debelendi. Güçlü kuvvetli kolları, tunçtan göğsü vardı ama böyle giderse paniğe kapılmış zihni vücudunu kilitleyecekti. Bunu kendi vücudumdan biliyordum. Soluğu kesilecekti. Ciğerine su dolacaktı. Benim de nefesim kesilmişti. Yine de imdat diye bağırmaı başarabildim. İmdat! Yardım edin. Adam boğuluyor! İmdat. Karşılık veren olmadı. Birden ben de paniğe kapıldım. Ya gitmişlerse? Olamaz! Yazar kadın var tekne de. Bizi unutmuş olamazlar. Birkaç kulaç daha atıp tekneyi görmeye çalıştım. İmdat! Yardım edin. İMDAT! Ellerim ayaklarım buz tutmuştu. Benim de orada boğulup gideceğim o anda aklıma geldi. Evet, aynen böyle geldi aklıma. Benim DE. Metin'in

boğulduğunu çoktan anlamıştım. Akıl yürüterek veya gözlemleyerek değil, içimden bir yerden bilmişim. Metin gitmişti. Kafamdaki radyo paraziti çat diye ke-silmişti. Gücümü toplayabilmek için sırt üstü yatıp, nefesimin düzene girmesini bekledim. Mavi gökyü-zünden içime sessizlik doldu. Yazar kadınla beraber bizi aramaya çıkan kaptan şişme botuyla yanıma var-dığında, Metin'in az önce başının batıp çıktığı yerde masmavi denizden başka bir şey görünmüyordu.

O günkü tekne gezisinde turistler ve yazar kadın su altında kalmış antik kentleri göremediler. Deniz yoluyla ulaşılan köyde çoban salatalarına ekmek ba-narak öğle yemeği de yiyemediler. Beni pansiyondaki odamda, dağınık yatağa yatırdılar. Sakinleştirici iğne vurdular. Metin'in cesedini su altından çıkardılar. Beni teşhis için bile morga çağırmadılar. Oraya kim gitti bilmiyorum. Belki keten takımlı annesiyle baba-sını beklemişlerdir. Belki yazar kadın morga inip evet bu genç adam Metin'di. Kibar, yakışıklı bir delikan-lıydı. Çok yazık oldu demiştir.

O korkunç kazadan sonra yazar kadını bir daha görmedim. Bir sabah, şafak sökmeden pansiyondan ayrılırken avlu da çardak da boştu. İlk otobüsün beni götürdüğü şehirde durdum. İstanbul'a dönmedim. Çeyrek yüzyıl geçti aradan.

Şimdi bu pansiyonda iğde ağacının altındaki çar-dakta oturan benim.

Cinayet mahalline dönen katil misali buradayım.

Metin'in öyküsünün yazarı benim.

SEN DE YAZ

Esra Özdemir Demirci

Sesi içine kaçmış. Yusuf hakkında bildiğim tek şey bu. Yeni de değil üstelik, ta doğumda olmuş diyorlar. Dünyaya geldiğinde ağlamamasıyla meşhur. Kıçına yediği şamarlar ve annesinin haykırışları. Bir de doğumhanenin sürekli açılıp kapanan gıcırtilı kapısından söz ederdi annesi. Doğuşunu müjdeleyen bu üç sesin içinde kendi sesinin olmaması garip gelmezdi ona. Önündeki kâğıda bir şeyler yazardı.

Onu ilk gördüğüm günün bir kokusu vardı. Duvar kenarlarında başlayıp sokağın en dip köşesine kadar ulaşan hanımeli kokusu. Yaz sıcağıyla birleşen, sokak oyunlarımızın eşlikçisi bu kokuyu içimize çekmekle kalmaz, çiçeğini koparıp balını emmeye çalışırdık. Annelerimizin pencereden sokağa saldığı “yapmayın” nidaları, terzi Rıfat’ın dikiş makinasının sesiyle birleşen tok sesi ve hatta arıların kızgın vızıltıları da engel olamazdı bu girişime. Her defasında sonunu

bildiğim halde aynı hataya düşme alışkanlığını o günlerde edinmiş olmalıyım.

Rızkına göz diktiğimiz arılar tarafından bir ya da birkaç yerinden darbe alan dilimizin acısıyla koşardık eve. Balon gibi şişmiş ağızımıza bırakılan buzların serinliğiyle daldığımız kısacık uykulardan büyük rüyalar görerek uyanırdık. Benim rüyalarım da Yusuf'un sesi olurdu. Konuşurduk uzun uzun. Beyaz kâğıtların üzerinde biriken harfler gülüşürdü sevinçten. Ağzından ağızma uzanan yolda yaz olurdu; güneş, deniz, çiçek, böcek.

Kelimeler aramızda çoğalırdı. Ben söylerdim, o içinden tekrarlardı. Elleriyle, ensesinden boynuna inen teri silmeye çalışırdı bir yandan. O zamanlar, Yusuf'u bu kadar terleten şeyin yaz sıcağı ya da konuşamıyor olmanın verdiği sıkıntı olduğunu düşünürdüm. Gerçeğin, bu iki sebebin çok ötesinde boy verdiğini bilemezdim.

Yusuf'un sessizliğini saygıyla karşılayan bir ben değildim elbette. Ama sanki anlayan bir tek bendim. Öyle yazardı önündeki kâğıda: Sen başkasın. Beni diğerlerinden ayıran, onun gözünde başka kılan neydi? Bu soruyu hiç sormadım ona. Cevabını duymaktan korktum belki. Soru sormanın bir ağırlığı yoktur, herkese, her şeyi sorabilirsiniz. Ama cevap almak öyle mi? Bir cevabın merakıyla yanıp tutuşmanın hazzı karşısında sorulacak en mühim soru bile anlamını yitirir.

Çocuklukta zamanı belirleyen, saatten çok alışkanlıklardı. Yusuf'un annesi Perihan teyzenin yeni pişmiş kek kokusu burun deliklerimizi okşadığında

oyuna ara verme zamanı gelmiş olurdu. Oyun dediğimiz seksek, saklambaç, yakar toptan ibaret. Ötesini bildiğimiz yok, aradığımız da. Yeterli geliyor aynı şeyleri tekrarlamak, keyif de veriyor üstelik. Çünkü çocuktuk henüz ve yaz güneşi, dar sokak aralarında geniş oyunlar kuran çocukların üzerinde bir başka dururdu. Yeni alınmış elbiseler gibi ışıltılı, yeni çıkmış bir yolculuk kadar keyifli.

Tabağa özenle dizilmiş keklerin yanına, annemin elleriyle hazırladığı limonatalar yetişirdi. Bir sürahi dolusu buz gibi limonata, içinde arzı endam eden nane yapraklarının efsunlu kokusuyla birleşir, aldığımız hazla göz kapaklarımız kendiliğinden kapanır, ancak son yudumla birlikte eski haline dönerdi. Bu, bizce olağan ama büyüklerce şirinlik göstergesi tablo karşısında annemin ve Perihan teyzenin sesi yumuşar, gözleri sevinçle açılırdı. Sonra bir yerden komut almışçasına hep bir ağızdan bağırdık: Elinize sağlık.

Yusuf'a bakardım, sesi içine kaçmış arkadaşşıma. Bir kelimesi olsa bari Tanrım, diye iç geçirirdim. Tek bir kelimesi olsa. Ona bir kelimeyi çok görmüş olmasına çocukça içlenir, arada kızar, küserdim. O gece yatağa girdiğimde bildiğim duaları okumadan uykuya dalarak, kendimce Tanrı'yı cezalandırırdım. Küskünlüğüm bittiği zamanlarda yine başımı yukarılara kaldırıp bir kelime isterdim. Yeni olmasına da gerek yoktu üstelik. Kullanılmış olsun, bilindik olsun, tanıdık olsun. Ama olsun lütfen. Mesela günlüğüme yazdığım cümlelerden birini seçelim Tanrım, içinden

bir kelime, çiçeğe benzesin, balona, yıldıza, uçurtmaya. Yusuf'a benzesin. Onun gibi bembeyaz bir yüzü olsun, ela gözleri, kısa ama sık kirpikleri. Sesi yok ama mademki var nefesi.

Yusuf'un kelimeleri ağzını teğet geçip kâğıtlar üzerinde birikirdi yine. Ama son zamanlarda değişen bir şeyler olmuştu. Konuşmak için açılmayan ağzı gülmekten de uzaklaşmış, yüzü solmuş, ela gözleri sislenmişti. Hem artık dışarı çıkmak da istemiyor, oyun davetlerimizi reddediyor, başını kâğıttan dünyasına gömdükçe gömüyordu. Sokağın köşesinde, aynı merdivenin basamaklarında bu kez yalnız oturmaya alıştığымda, büyümeye başlamıştım.

Sokakta ayak sesleri duyulmaz olduğunda artık ne yaz eski yazdı benim için, ne çocukluk eski çocukluk. Onun yokluğuyla beraber ben de oyunlara katılmayı reddettim. Belki bu tavrımı anlar diye de her gün aynı basamaklarda, yüzüm penceresine dönük halde oturdum. Kapalı perdenin ardındaki hareketlilik aramızdaki tek iletişim şekli olmuştu artık. Perde kıpırtılarına anlamlar yüklerdim. Bir kez kıpırdamışsa yazıyorum, diyordu. İki kez olduğunda sen de yaz!

Yusuf'un mesajını doğru okumayı başardığımda hissettiğim mutluluğun tarifine hiçbir yerde rastlamadım. O günlerde aramıza kurulan sözsüz dilin yerini, bugüne kadar kurulmuş hiçbir cümle alamadı. Yusuf'un konuşma yetisini anne karnında, öz babası tarafından aldığı darbelerle kaybettiğini öğrendiğim gün yaşadığım yıkımı da başka hiçbir olay tattıramadı bana.

Yazdığı onca kelime içerisinde “baba”nın olmayışı, “anne”nin ise her defasında üst üste binerek vurgulanmasından anlamalıydım belki.

Perde kıpırtılarının dilini çözdükten kısa süre sonra yazmaya başladım. İçimde arayıp dışımda bulduğum tek gerçek sesin, onun sessizliği olduğunu anlattım uzun uzun. Kelimelerle gülmeyi, onlarla ağlamayı öğretti Yusuf bana. Ama yazdıkça yüzünü esirger oldu. O perde hiç açılmadı, Yusuf bir daha hiç dışarı bakmadı.

Sıkıntısını baştan hissettiren, sıcaklığıyla üzerimize abanan o uzun yaz gecesinin ortasında iki el silah sesi duyulduğunda içimde yaşayan tüm sesler sustu. Göğsüme yerleşen acının adını bilmiyor ama onu iliklerime kadar hissediyordum.

Yaşıyor olsaydın aynı yaşta olacaktık. Sırık, diye takılacaktım sana. Başımı yukarı kaldırmadan yüzüne bakamayacaktım. Ben büyüdüm, sen yaşlandın demek. Saçındaki beyazları sayma oyunu oynayacaktık. Oyun hiç bitmeyecekti. Keşke olsaydı bu dediklerim. Kelimelerden nefret etmek yerine onları sevebilseydim.

Yaz geldi Yusuf. O mahalleden çoktan taşındık. Kâğıtlar eskisi kadar beyaz değil. Kelimelerin senden sonra bir kere güldüğünü görmedim. Ama yazıyorum yine de. Perde iki defa kıpırdıyor hep. Senin için yazıyorum, başkaları okuyor.

Sesini salmış olmalısın toprağa, son geldiğimde ektiğim çiçekler nasıl da açmış. Hem bak, mezar taşı da kâğıt gibi beyaz. İki kez dokunuyorum adına. Elimde bir karıncalanma başlıyor sanki, içimde bir yaz.

İSTANBUL'DAN GİDİŞ

Deniz Arslan

Kupkuru, kuşun bile kanadını kaldırmadığı bir Ağustos sabahı devasa otobüslerin egzoz gazı, çığırtkanların kesif ter kokusu, güneşin betona çarpıp şiddetlenen gazabıyla bunalan İstanbul Esenler Otogarı'nın yerden şöyle birkaç milimetre kadar havalandığını görmemiş olsam, buranın yeryüzündeki cehennem olduğuna inanabilirdim. Benim de içinde olduğum, istikameti sakin bir dış kasaba olan otobüs otogardan çıkarken dönüp şöyle bir arkama baktığımda, otogarın Bayrampaşa Meyve-Sebze Hali üzerinden havalanarak bütün zarafetiyle Karadeniz'e süzülmekte olduğunu görüp geçici bir rahata çıktım ve bana neskafeyle topkek getirecek olan karagöz muavinimin yolunu gözlemeye başladım.

İstanbul'un sabah trafiğinde gıdım gıdım ilerleyen şahsi araçları, slaloma çıkmış sarı taksileri, sağımızdan solumuzdan ok gibi fırlayan motosikletleri, yorgun uykulu okul çocuklarını, üzerlerinde aynı

enine çizgili tişörtün farklı renkleriyle seri olarak üretilen bıyıklı ve mahzun adamları, ellerinde poşetleri ve üzerlerinde vücutlarının hiçbir yerini göstermeyen giysileriyle otobüslerine yetişmek için koşuşturan kadınları, onları almadan giden hınca hınç dolu otobüsleri, çocukların oyununa musallat olan bir mahalle serserisi gibi yolların raconunu kesen dev minibüs ve kamyonları ve yol kenarlarındaki allı morlu çiçekleri seyrederken, kaptanın köklediği klimanın bitimsiz serinliğinde, öyle bir zevk deryası içinde yüzüyordum ki, muavin çocuk iki kere sormak zorunda kaldı ne istediğimi. Neskafeyle topkeki kaçırmış olsam çok üzülecektim.

Otobüsümüz yerleşim yerlerinden uzaklaşıp bizi üçüncü köprüye bağlayacak olan gıcır gıcır bağlantı yoluna girdiğinde şehir de zangır zangır titremeye başladı. Doğal afet filmlerindeki gibi bir duman kapladı havayı, önce rüzgârın gücünün yettiği ufak tefek şeyler uçuşmaya başladı havada, sonra birden kediler, sokak çocukları, erguvan dalları, esnafın şu ara pek rağbet ettiği flama gibi sallanan dev reklam bezleri ve o tozun dumanın içinde tanımlamanın imkânsız olduğu pek çok cisim, o kadar uhrevi bir ahenkle salınıyordu ki otobüsün dört bir yanında, bunun meşhur bir koreografin elinden çıkmış bir cisimler balesi olduğuna yemin edebilirdiniz. Ben otobüsümüzün korunaklı, serin, oda parfümlü atmosferinde sütsüz ve şekersiz neskafemden ilk yudumumu aldığımda, üçüncü köprüye çıkmıştık bile.

Köprü üzerindeyken assolist muavinimiz, mikrofonu eline alıp önce otobüsün istikameti ve süresi, sonra da servis hakkındaki mühim bilgileri bize iletikten sonra, kaptan şoför Hazım Sarıkanat'ın şahsi ricası doğrultusunda, yolcularımız arasında şu anda İstanbul'u bir daha dönmemesine terk edenler varsa el kaldırmalarını istedi. Ben sol elimde neskafe bardağımı tuttuğum için, sağ elimdeki topkekin son lokmasını alelacele ağzıma tıktırıp elimi kaldırdım. Şöyle dönüp bakınca, arkalarda oturan dört kişilik bir ailenin de heyecanla elini kaldırdığını gördüm. Hatta anneleri, çocuklardan birini paylıyordu elini daha çok havaya kaldırması, görünür kılması için. Kimlerin el kaldırdığını izleyen muavinimiz, teşekkür ettikten sonra, mikrofonu elinden bırakıp kaptan şoförün kulağına eğilerek fısır fısır bir şeyler söyledi. Bunun üzerine kaptanımız Hazım Sarıkanat, "O halde uçuşa geçiyoruz sayın yolcular!" diye bağırdıktan sonra gazı köklede ve altımızdaki köprü birdenbire sekiz-on metre kadar yükselerek biz ilerledikçe altımızda uzamaya, bir ucu yerde diğer ucu ise gökyüzüne açılan, tek ayaklı bir kaydırağa dönüşmeye başladı.

Görebildiğim kadarıyla bu tüm yolcuların çok hoşuna gitti. Çünkü bu vesileyle onlar da hayalini bile kurmadıkları, bitimsiz bir düşlerüstülüğün şefkatli kucağında kendi yeislerinden kurtulup ve de tabii ki sümüklü çocuklarına, yelyepelek kocalarına, somsur suratlı karılarına, küfrü aferin köteği bravo sanan ana ve babalarına aldırmaksızın, başıboş bir tüy gibi hava-

da salınmanın koyu tadıyla kendinden geçtiler. Otobüsümüz böylece İstanbul şehir sınırına kadar, ucu ucuna eklenen köprülerin üzerine basa basa, bir artistik patinaj icrasının tam göbeğindeymiş gibi ilerleyip kaydırağın Gebze Sanayi Bölgesi'ne inen öbür ucuna geldiğinde, müşfik muavinimiz tekrar eline aldı mikrofonu ve iniş geçmek üzere olduğumuzu belirtip bizi uyardı. Sonra da müjdeyi verdi: Körfez'e doğru hızlı bir inişin akabinde o katlanır servis arabası yeneden ortaya çıkacak ve bütün otobüs kolalar, fantalar, neskafeler, sallama çaylar, kekler ve krakerlerle bir zevk-ü sefa sofrasına dönüşecekti.

O yükseklikten o kadar boz, o kadar çok, o kadar griydi ki Gebze'nin sağını solunu pıtrak gibi sarmış olan fabrikalar, biz indikçe onlar söküldü, tavanları uçtu, içleri parçalandı, devasa cıvatalar, somunlar, boryumca, hatta kimi zaman otobüsün boyunca makina parçaları havai fişekler gibi delişmen, fıy fıy uçtu iki yanımızdan. Benimle birlikte İstanbul'u terk etmekte olan ailenin iki çocuğu öyle heyecanlıydı ki babaları bir ara zorla kollarından tutup yerlerine sabitlemek zorunda kaldı iki zıpçıktyı. Midelerimizi alt üst, zihinlerimizi ters yüz eden süratli iniş tamamlandığında İzmit Körfezi, bütün bokuna püsürüne, endüstriyel sevimsizliğine rağmen kış güneşinde kalmış bir narenciye kabuğu gibi pırıl pırıl parlıyor, beni kucakla diye bağıryordu. Karayağız muavinimizin tam da bu kritik dönemde servis arabasını indirip kurmaya başlaması ise bir tepsi ev baklavasının üzerine, ocak-

tan yeni alınmış kaynar şerbet gezdirmek gibiydi.

İzmit Körfezi'ne intikalimizle birlikte otobüsümüzün etrafında cereyan eden ve bizim yıllarca itinayla prova edilmiş bir gösteriymişçesine huşu içinde seyrettiğimiz afetler dizisi de sona ermiş, her şey normale dönmüş oldu. Ben tabii meşrubatın yanına tuzlunun yakışacağını bilen tecrübeli bir otobüs yolcusu olarak, bu kez tercihimizi fanta ve badem krakerden yana kullanıp, yanı başımdan akıp giden sünepe İzmit'i seyretmeye koyulmuştum ki, önümde oturan adam, kafasını 120 derece kadar yana çevirip, gözlerime bakarak, "Pardon," dedi, "size bir şey sorabilir miyim acaba?"

Otuz iki dişimden bir tekini esirgemedim adandan, "Buyrun," dedim. Ne kadar nazık, görgülü, ölçülü bir adamdı. "Kabalık addetmezsiniz," deyip bir es verdi, gülmeye devam edip etmediğimi görmek için, sonra rahat, devamını getirdi: "Neden terk ediyorsunuz İstanbul'u acaba?"

Soru zor, cevabı kolaydı. "Yapamadım," dedim. "Âlâ," dedi adam aynı incelikli ses tonuyla. "Peki," dedi sonra, "nereye gidiyorsunuz? Memleketinize falan mı?" Bu kez soru kolay, cevabı zordu. "Açıkçası ben de tam bilmiyorum," dedim. Adam o zaman üstelememesi gerektiğini düşündü, kesecekti sohbeti de beni de biraz rahatlatmak kaygısıyla herhalde, "Zaten," dedi, "kervan yolda düzülür, öyle değil mi?" Ben, "Öyle," dedim, "aynen öyle."

Aradan birkaç dakika geçti. İkimiz de önümüze döndük. Camdan dışarıyı seyretmeye koyulduk.

Adam dayanamadı, tekrar bana döndü sonra, “Yalnız,” dedi, “Esenler nasıl öyle havalandı sığırcık gibi, öyle değil mi?”

Birdenbire öyle bir rahatladım ki, keşköl gibi çöküverdim yerime, suratımda yaseminler açtı. “Ben,” dedim, “en çok Gebze’den uçan dev rotatiflere bayıldım. Balerin gibi salınıyorlardı...”

MAVİ BİKİNLİ KIZ

Tunç Kurt

Günöbirlik bir Akyaka tatili haricinde deniz yüzü görmemişlerdi. Sonunda SEKA'nın kampında sıra onlara gelmişti. SEKA, Hazineye bağı olduğı için maliyecilere de sonunda şans gülmüştü. Babasının dediğine göre Allahsız malmüdüünden, göt yalayan amirlerden, şeflerden anca sıra gelmişti. Kıçı kırık bir memur olarak yaz sonunda bir haftalık tatil de onlara düştü. Annesine bakılırsa ona da şükürdü. Eymen'in ise canına minnetti.

Fethiye'yi biliyorlardı da İnlce'yi hiçbirini duymamıştı, sanki hiçbirini Egeli değılmış de yaban ellere gidiyormuş gibi bilinmeyene doğru yola çıktılar. Hele bir Marmaris yoluna kendimizi atalım da gerisi kolay, dedi babası. Eymen, arka koltukta bagaja sığmayan eşyaların arasında oturmuş pencereden akan görüntüleri dalmıştı. Radara yakalanmaları, arabanın su kaynatması, radyatör kapağını açınca babasının elinin

yanması ve akabinde güldü diye Eymen'e küfretmesi dışında -kaldı ki küfür babaların ünlem işaretidir Ege'de- pek bir sorun yaşamadan İnlince'ye vardılar.

Sahilin hemen bitiminde birbiri ardına sıralı tek tip barakalardan kendilerine ait olan dışarıdan oldukça sevimli görünen, 25 numaralı barakaya girdiklerinde içinin hiç de öyle olmadığını fark ettiler. Kendilerinden önce orada kalan artık hangi malmüdürü, amir ya da şefse babasının değişiyi içine sıçmışlardı. Dört kişilik ranzalı bir odadan, küçük bir mutfaktan ve banyo tuvaletten ibaretti. Doğrudan temizliğe giriştikten sonra eşyaları indirme faslı başladı. Yerleşmek Eymen'in beklediğinden fazla sürdü. Nicedir bir sigara içme hayaliyle yanıp tutuşuyordu. Temizlikten arta kalan çöp poşetlerini kaptığı gibi fırladı, çöpleri attıktan sonra şortuna sıkıştırdığı paketten bir dal alıp yaktı. Beklenen nefesi alıp yavaşça üfürdü. Neden sonra çevresine bakmaya, doğanın detaylarını görmeye başladı. Her şeye rağmen gelmişti, buradaydı ve tadını çıkarması için önünde tam bir hafta vardı.

Döndüğünde barakanın arkasına sigara paketini ve çakmağı sakladı. Annesinin sesini duyuyordu. Yanlarına gittiğinde annesi çoktan 26 numara ile sohbeta başlamıştı. Komşunun da bir oğlu vardı. Hemen hemen aynı yaşlardaki oğlan, biraz çelimsiz ve yaşından küçük gösteriyordu. Aynı sınıfta olsalardı Eymen'in "ezik" diyeceği türden biriydi. Haydi, tanışın teklifi ve ardından isteksiz bir selamlaşma ile bu arkadaşlığın temeli atılmış oldu. Sonrasında Ali, kabuğunu kırıp

denize gidelim mi, diyebilirdi. Eymen'in hayır diyemeyeceği bir teklifti bu.

Denize girer girmez tüm küçük dertlerinden sıyrılmıştı. Saatlerce yüzmüş, denizin tadını çıkarmıştı. Tuzdan genzi yanıyordu, burnunu çeke çeke kurulandı ve kumlara bıraktı kendini. Ali de yanına gelip oturdu. Konuşacakları bir şey yoktu, zaten bu sessizlikten ve şu anki halinden memnundu. Bir grubun kahkaha ile karışık gürültüsünü duydu, baktığı yönden gürültünün sahibi olan kızlı erkekli bir grup, gözlerinin önünden hızla koşup kendilerini denize attılar. Bir süre yüzdükten sonra benzerine gençlik filmlerinde rastladığımız türden su şakalarına başladılar. Oğlanlar birkaç yaş büyük olmalıydı, hatta bazıları üniversite öğrencisi bile olabilirdi. Kızlar hemen hemen Eymen'le yaşıttı. Gözleri o kalabalıkta gezinirken birinde takılıp kaldı. Kısa boylu, balıketinde, mavi bikinili kıza kilitlendi. Minyon bir bedene ağır gelecek göğüslerinden gözlerini alamadı. Tepeden tırnağa süzdükten sonra omzuna yapışan uzun kahverengi saçlarını, onca saç taşıyan bir avuç yüzündeki neşeli gülüşe dalıp gitti. Kızda hayatın durağanlığına inat bir yaşam enerjisi vardı ve o enerji farkında olmasa bile etrafına saçılıyordu. Eymen de payına düşeni aldı. Orada onlarla birlikte olmayı çok isterdi. Hatta tanışma, kaynaşma fasıllarını çoktan geçip kıza su sıçratan kıvrıkcık saçlı, yakışıklı ve şanslı piç kuruşunun yerinde olmak için başta Ali olmak üzere her şeyi feda edebilirdi.

Ali'nin yüzüne bile bakmadan "Kim bunlar?" diye sordu. Bilmiyordu ama sık sık görüyordu onları. Sabahları denizde ya da ormanda, akşamları kamp gazinosunda ya da sahildeki şezlonglarda görüyordu. Buraya her yaz geliyor olmalıydı, böylesine bir grup bir haftada kurulmuş olamazdı. Belli ki bunlar babasının sık sık küfrettiği kim bilir hangi malmüdürlerinin, amirlerin ve şeflerin çocukları olmalıydı. Tam sigara yakmalık bir andı ama kırmızı Marlboro paketi barakanın arkasında bir taşın altında yatıyordu. Kumları amaçsızca eşeledi, içinden bulduğu bir dal parçasını sigara gibi tutup dudaklarına yerleştirdi, biraz kemirdikten sonra bir küfür patlatıp arabesk bir ifadeyle yere attı. Ali'ye baktı, çocuk utangaç bir gülümsemeyle ona bakıyordu. Neyse, diye geçirdi içinden, en azından iyi kötü bir arkadaşı vardı.

Akşam yemeği için barakaya döndüğünde annesi çoktan yemekleri yapmıştı bile. Evinden farksız bir sofraya oturdu. Masanın altından saldıran sivrisinekler de olmasa her şey yolundaydı. Babası sineklere atıldığı her tokata bir de küfür ilave ediyordu, geldiğinden beri ayrı bir huysuzdu. Çatal kaşık sesleri, uzaklardan gelen köpek havlamaları, çocuk ağlaması gibi hayata dair seslerin eşliğinde yemeklerini yediler. Babası neler yaptığını sordu, kısa cevaplar vererek geçiştirmeye çalıştı fakat ne kadar kısalsa o kadar soru soruyordu. Oysa aklında mavi bikinili kız vardı. Ondan bahsetmedi. Denizdeki neşeli halini düşündü, ardından o görüntü yerini dolgun memelerine, bacaklarına ve

kendini bir armağan gibi arada bir gösteren göbek deliğine bırakıyordu. Onu denizin dışında görmeyi çok istedi. Günlük kıyafetlerin içinde, saçlarını kuru bir şekilde görmek istiyordu. Saçları dalga dalga omuzlarına mı düşüyordu, yoksa dümdüz saç telleri dudaklarına mı yapışıyordu merak ediyordu. Neredeydi acaba? Hangi barakada? Dönüp yan barakaya baktı, Aliler yemeğini yemiş, masayı topluyorlardı. Belki Ali bilirdi, buraya daha önce de geldiğine göre biliyor olmalıydı. Onu görmek istiyordu.

En sevdiği tişörtünü giydi, barakanın arkasına gidip sigara paketini aldı. Ali'yi barakasından alıp kızı aramaya başladılar. Ali, gazinoda olabileceğini söyledi. Herkes yemeğini yediyse kamptaki tek sosyal alana gidecektir. Mantıklı geldi. Gittiler. Gazino üstü tenteye kaplı, yemekhaneden bozma yarı açık bir alandı. Yiyecek içecek servisi yapan garsonlar, birörnek masaların arasında koşuşturuyorlardı. Beklediğinin aksine oldukça kalabalıktı. Akşamları barakaların önündeki verandada oturmaktan sıkılan herkes kendini gazinoya atmış olmalıydı. Girişte bir süre dinelip masalara baktılar. Gözleri kızı arıyordu. Bulmak zor olmadı, neşeli kahkahaların olduğu kalabalık masaya bakınca onu gördü. Hayal ettiğinin aksine saçlarını özensizce topuz yapmıştı, kısacık bir şort ve askılı tişört giymişti. Loş ışığın altında teni daha da kararmış görünüyordu. Yakınlarındaki boş bir masaya çöktüler. Kıza baktı, tırnağı dişlerinin arasındaydı ama yemiyordu, anlatılanları dikkatle dinliyordu. O kıvrıkcık

saçlı, yakışıklı çocuk da hemen yanındaydı. Üstten üç düğmesi çözükle beyaz bir gömlek, kot bir şort ve beyaz spor ayakkabılar giymişti, oldukça şık görünüyordu. Sözü ne zaman alsa kız onu daha dikkatli dinliyor, esprilerine abartılı bir kahkaha ile gülüyordu.

Ali'ye baktı. Az önceki manzaradan sonra ona emanet edilmiş, yanında gezdirmek zorunda kaldığı bir kuzen ya da komşu çocuğu gibi görünüyordu. Sence onlar sevgili mi, diye sordu. Ali dudaklarını büzüp masaya baktı, sanki o gözle bir daha bakınca anlayacakmış gibi bir hali vardı. Bence değiller, dedi. Duymak istediği şeyi söylediği için keyfi yerine gelmişti. Etrafa, özellikle de gazinonun girişine şöyle bir göz gezdirdikten sonra bir sigara yaktı. Ali, şaşkınlıkla ve biraz da hayranlıkla bakıyordu. Bir dal da ona uzattı, çocuk yüzünü buruşturdu tiksiniyecek bir şeymiş gibi, biraz da abartıyla reddetti, oysa hep merak etse de bu fırsatı kaçırdığının da farkındaydı. Belki başka bir zaman, daha gizli bir yerde deneyebilirdi.

Eymen, arkasına yaslanmış, sigarasından derin nefesler çekerek kıza bakıyordu. Kıvırcık saçlı çocuk, kızın kulağına bir şeyler söylüyordu, kız da gülümseyerek dinliyordu. Gruptan ayrı ne anlatıyor olabilir, bilmiyordu. Sevgili değillerdi onu biliyordu ama bunun uzun sürmeyeceği belliydi. Keyfi kaçtı. Ali'ye dönüp "Siz nerelisiniz?" diye sordu. Öylesine sormuştu, merak ettiğinden değil, sadece dikkatini dağıtmak, kıızı biraz olsun unutmak içindi. Ali de anlatmaya başladı. Arada kıza ve kıvırcık saçlı oğlana isteme-

den baksa da o da bir şeyler anlatmaya başlamıştı. En azından arkadaşı hakkında bir şeyler biliyordu artık.

Grup masadan kalkıp markete gitti. Ellerinde poşetlerle sahile indiler. Eymen ile Ali de peşlerinden gitti. Gruptakiler çember şeklinde kumlara oturmuş, biralarını içmeye başlamışlardı. Gazinoda nasılsalar orada da aynı şekilde devam ettiler sohbetlerine. Karanlıkta onları seçebiliyordu, kızla kıvrıkcık saçlı çocuğun flörtleşmesini izliyordu. Eymen bu kez keyfinin kaçtığını gizlemek zorunda değildi, yüzü düştü, karanlıkta özgürce mutsuz olabilirdi. Gecenin sonlarına doğru Ali geç olduğunu söyledi ve gitti, Eymen gitmek istemedi. Bir sigara daha yaktı. Gecenin karanlığında sigaranın ucu bir yanıp bir sönüyordu.

Çaresiz barakaya döndü, anne ve babası verandada oturmuş karpuz yiyorlardı. Masaya oturup karpuzdan yemeye başladı. Babasının bakışlarını üstünde hissediyordu. Babasına baktı. Neredeydin, diye sorunca geceyi gelişigüzel özetledi. “Sigara içmiyorsun değil mi?” diye sordu. Araya annesi girdi “İçmiyor babası, bana söz verdi.” dedi. Annesini başıyla onayladı. Babası parmağını kaldırıp “Sakın ha!” dedi. O parmak çok şey anlatıyordu.

Herkes ranzalarına yattı. Kısa süre sonra babasının horlamasını, annesinin nefesini duydu ama kendisi bir türlü uyuyamadı. Kızı aklından çıkaramıyordu. Hayatında daha önce onun kadar güzel bir kız görmemişti. Gözlerini kapattığında kızın capcanlı güzelliğini görebiliyordu. Vücudunu düşündükçe içinde

bir şeyler uyanıyordu. Daha önce sadece bir kere bir kızla öpüşmüş, memelerine dokunmuştu fakat kız aşığı için ona izin vermemişti. Sonrasında kız ondan ayrılmıştı. Hayat biraz acımasız olsa da hayal gücüne sınır yoktu. Ona dokunduğunu, o mavi bikiniyi elleriyle çıkardığını, kumların üstünde öpüşüklerini hayal etti. Memelerini avuçladığını, göbek deliğini öptüğünü düşünüyor, hayalini kurduğu her eylemin sonunda içinde uyanan o şey kasıklarına doğru koşuyordu. Elini şortunun içine soktu. Sertleşmişti, onu indirmenin, normal hayata dönmenin tek bir yolu vardı fakat ne ayrı bir oda vardı ne de yalnızdı. Banyo odanın dibinde olmasa belki orada yapabilirdi. Ne uyuyabildi ne de kendini tatmin edebildi. Bölük pörçük bir uykuyla sabahı zor etti.

İçinde bir güceniklik ile uyandı. Canı hiçbir şey yapmak istemiyordu. Denize girmek, Ali'yi görmek istemiyordu. Kampın diğer bölümlerini, ormanlık alanları gezdi. Yorulup acıkınca barakaya döndü. Güneş yavaş yavaş gökyüzünden çekiliyordu. Sahile indi, plaj voleybolu oynayan gruba baktı. Kız oradaydı, mavi bikinisi ile orada koşturuyor, gelen toplara temkinli yaklaşıyordu. Zıpladıkça baldırları, memeleri dalgalanıyordu. Dün gece yeteri kadar ıstırap vermemiş gibi öylece karşısında duruyordu. Elbette kıvrıcık saçlı oğlan da yanı başında duruyordu. Aldıkları her sayıyı kıza yaklaşmak için bahane ediyor, ya ellerini havaya kaldırıp çak yapıyor ya da arsızca kıza sarılıyordu. Belli ki gecedен bu yana gitgide yakınlaşmış-

lardı. Neden sonra Ali'yi gördü. Oturmuş ilgiyle maçı izliyordu. Gidip yanına oturdu. Selamlaştılar, kısa sözlerle konuştular. Sonra aynı yere baktılar. Birtakım hareketler oluyordu önünde, mavi bikinili kız zamandan ve mekândan bağımsızdı artık. Eymen'e hem yakın hem de uzaktı. Uzamsal olarak gözünün önünde olsa da fizik kurallarından bağımsız olarak gittikçe uzaklaşıyordu. Eymen, bir sigara yaktı, tam ümidini kesmişti ki oyun sahasından top fırladı ve ayakucuna kadar geldi. Uzanıp topu aldı. Başını kaldırıp baktığında karşısında mavi bikinili kıızı gördü. Ağzındaki sigaranın dumanından sakınmak için bir gözünü kıstı ve kıza baktı. Merhaba, dedi kız. Topu alabilir miyim? Gülümsedi. İçi ılık bir suyla doldurulmuş bardak nasıl hissediyorsa öyle hissediyordu. Dün geceyi işkenceye çeviren kösnüllükten eser yoktu. Topu uzattı kıza. Kız gülümseyip teşekkür etti ve sahaya geri döndü. Eymen ayakta öylece durup kızın gidişini izledi. Ali'nin sesini duyuyordu. Adını duyuyordu belli belirsiz. Eymen! Eymen! Sırası mıydı şimdi? Bu film karesini bozmanın ne âlemi vardı? Dönüp baktığında karşısında babasını gördü. Ağzında sigarayla babasının seğiren yüzüne baktı. "Hani sigara içmiyordun şerefsiz!" deyip okkalı bir tokat yaptırdı. Sigara bir yana fırladı. Yanağını tutup sahaya baktı. Mavi bikinili kız, kıvrıcık saçlı çocuğun koluna sarılmış ona bakıyordu. Yüzünde okuduğu ifade şaşkınlık ve acıma arasında bir şeydi. Yüzü yanıyor olsa da gözü kızın sarıldığı kıvrıcık saçlı oğlanın kolundaydı. Babası

omzundan tutup itekleyerek onu barakaya götürdü. Arkasına bakmadı, baksaydı tüm sahilin, özellikle de mavi bikinili kızın ona acıyarak baktığını görecekti.

Ertesi gün Eymen sahile inmedi. Ali onu ormanda bir ağacın altında otururken buldu. Tek söz etmeden yanına oturdu. Eymen sigarasını yaşından büyük bir arabesk bir tavırla içiyordu. Aklı yediği tokattan çok kızın kıvırcık saçlı oğlanın koluna sarılmasındaydı. Tatilin bitmesine daha beş gün vardı. Şerefsiz mal-müdürleri, amirler, şefler araya kaynamasaydı, belki de mavi bikinili kızla hiç karşılaşmayacaktı. İşte o zaman babası isterse gazinonun ortasında tokatlasındı. Umursamazdı. Sigarasını Ali'ye uzattı. Çocuk çekine-rek aldı ve gülümsedi. Dudaklarına götürdü. Birkaç yaş büyümüş gibiydi.

SINIRLARI KAYBOLMUŞ ŞEYLER

Vuslat Çamkerten

Evi hemen sevmiştik, sevilmeyecek yanı yoktu. Beyaz rabitalar, yüksek duvarlar, uzun ince pencereler, iki küçük oda ve evin ortasında, her yeri birbirine bağlayan kare bir salon. Tanımadığımız bir şehrin çıkmaz sokaklarından birinde, iki katlı bir evin kendine ait merdivenli girişi olan üst katını tutmuştuk. Ne zaman ve nasıl tuttuğumuzu, komşularımızın kim olduğunu, onları sevip sevmeyeceğimizi bilmiyordum, artık buradaydık.

Gölgeler gibi etrafta dolanan birkaç adam yataklarımızı, beyaz eşyaları, televizyonu, yemek masasını, dört sandalyeyi ve dokuz kutuyu bırakıp gittiklerinde annemle birbirimize bakmış, yerleştirme ve düzenleme işini birkaç saat içinde bitirmiştik. Daha doğrusu işin hepsini o yapmış, ben onun ihtiyacı olan makas, ıslak bez, kurulama bezi gibi şeyleri götürüp getirmiştik. Birkaç tabak çanakla annemin sevdiği bibloları

sardığımız gazeteler boşa çıktıkça onları avuçlarımın arasında sıkıştırarak boşalan kutuların içine atıyor, kağıt yığını yükseldikçe kutunun içine atlayıp üstünde zıplıyordum. Karardıkça kararan avuçlarım ve her yerime yapışan koli bantlarından kurtulma savaşım beni güldürüyordu. Babaannem, babamın en sevdiği eşyalar olan salondaki dört parçalık deri koltuk takımını, kahve makinası, vitrinde duran ve tozu alınırken bile yerinden oynatılmayan kristal karafla nil yeşili porselen fincan takımını haricinde istediğimiz eşyayı yanımızda götürmemize izin vermişti ama annem, “Merak etme sadece ihtiyacımız kadarını alacağız,” demişti, “geri kalanı bize yük, senin de ağzına laf olur, istemiyorum.” Babaannem her zamanki gibi başıyla onaylamıştı. Bizi terminale götürecek taksiye bindirirken annemin yanaklarına yanaklarını değdirmiş, sıra bana gelince dizlerini hafifçe bükerek öne doğru eğilmişti. Kollarındaki kuvveti kendine saklayarak bana sarıldığında, üstüne büyük kırmızı harflerle KIRILCAK yazdığımız kutulardan biri de benmişim gibi hissetmişim, onuncu kutu gibi.

Mahalleyi de evimiz gibi hemen sevdik diyemem çünkü dışarıya adımımızı bile atmıyorduk. Taşındığımız akşam bakkaldan torbalarla yiyecek ve su almıştık nasılsa. Annemin dediğine göre başka bir şeye de ihtiyacımız yoktu. Ertesi günden itibaren sokak kapımızın zili günde birkaç defa uzun uzun çalar olmuştu. “Küçük yerler böyledir,” demişti annem, “herkes her şeyi merak eder.” Bunları söylerken yüzünde daha

önce görmediğim çizgiler görmüştüm. Zil çalmaya başladığında beraber kapının arkasına oturur, sessizce gitmelerini beklerdik. Konuşanların seslerinden neye benzedikleri hakkında sonradan komik hikayeler uydururdu. Bu sessiz bekleyişlerde birbirimizin yüzüne uzun uzun bakarken gözlerinde sınırları kaybolmuş nesnelere izler, aralarında kendimi bulmaya çalışırdım.

Hayatımın değiştiğini hissediyordum. Evimizin kuralları gibi. “Eskiden ihtiyacımız olmayabilir ama artık evimizin kuralları var,” diyordu annem sık sık. Sanırım benden çok kendine kabul ettirmeye çalışıyordu bunu. “Sessizlik, sessizlik, sessizlik. En önemlisi bu.” Odasında tek başınayken yatağın ucuna oturur, yüzünü sessizce elleriyle kapatır, omuzları gene sessizce inip kalkardı. Mevsim kış olmasına rağmen evde terlik ya da ayakkabı giymem doğru olmazdı, yerlerde halı ya da kilim gibi bir şey olmadığından iki kat çorabı üst üste giyerek dolaşırdım. Televizyonu gündüzleri en kısık seste, akşamları neredeyse sağır gibi izlerdim ve tahmin edersiniz ki telefonumuz da yoktu. Duvarlara çivi çakmamış, tablo asmamıştık. Bir önceki hayatımın tablolarını düşünür, duvarlarda birbirinin üstüne katlanan kumaşlar, omuzlara değen eller, dağılmış saç telleri, ufuk çizgileri görmeyi beklerdim, yeterince delici bakışlar atarsam belki renkleriyle birlikte resimler tastamam orada belirebilirlerdi. Bazen günlerce birbirimizden başka yüze rastlamadan odalar arası küçük yolculuklar yapardık. Bir şeylerin birbirine bağlanamadığı fikrine kapılmış-

tım, tam anlamıyla anlamlandıramadığım ve uzun uzadıya sürdüremediğim bir fikre. Belki de annemin huzursuzluğunun kuyruğuydum sadece. Sınırı kaybolmuş bir nesne, on numaralı kutu.

“Ne yapacağımızı düşünüyorum,” derdi annem sürekli, “ne yapacağımızı düşünüyorum.” Söylediklerinde sürekli tekrara düşüyordu. Bunun bir oyun olmadığını elbette bilecek yaşıyordum ve evet anneciğim, uydurduğumuz oyunları, tiyatrolarımızı, sessiz filmlerimizi, pandomimlerimizi elbette seviyorum. Şarkı söyleyemiyor, müzik dinleyemiyor olabiliriz ama mırıldanmak da güzel. Hayır, eskisi gibi dışarıda uzun uzun yürüyemediğimiz için de üzülüyorum. Hem jimnastik saatimiz bunun için var, kaslarımız böylece evdeyken de uzuyor ve esniyor. Bak işte böyle, bacaklarımı açıyorum ve öne doğru eğilerek ağırlığımı yere bırakıyorum. İki çoraplı kocaman ayaklarım başkasının sanki.

Zamanın başlangıçlara ve sonlara bölünmesi hep ilgimi çekmiştir, durmaksızın ve bizden bağımsız uzayıp giden bir suyun derinliklerine dalabilme işi sanıyorum ki yeni ve beklenmedik olaylar sayesinde beceriliyor. Bize olan da böyle bir şeydi. Süresini hesaplayamadığım bir zaman sonra, tıpkı evimizin her odaya açılan salonunun verdiği ferahlık hissini yaşatan başka bir şey daha oldu. Annem evdeki tavanların hepsine yeterince bakmış olacak ki, bir gece yarısı evden çıktık. Buz gibi havaya aldırmandan civardaki tüm bakkalları dolaştık, hepsini cebinden çıkardığı küçük defterine not etti. Kendimize bir başlangıç yarattığı-

mızı hissediyordum, eve döndüğümüzde salonun ortasındaki masaya oturup büyük, beyaz bir kağıdın üstüne harita çıkardık: Bakkal haritamızı. Bundan böyle haftada iki kere bakkal günüm olacaktı, tek başıma. Annem evden çıkmayacaktı. Özgürlük diye işte buna denir, diye düşündüm. Tek bir şart vardı, olur da kim olduğumu sorarlarsa, sonuçta dikkat çekebilecek kadar sevimli bir oğlandım, misafir çocuğu olduğumu söyleyecektim. Hayır, burada yaşamıyorduk, misafirlige gelmiştik, akşama İstanbul'a dönüyorduk. Sebepini şimdi sormamalıydım, her şeyin zamanı gelecekti.

Harita kuralına göre bakkallara sırayla gidilecekti. Ve gene haritaya göre iki mahalle ötedeki en uzak bakkala gittiğimde, bu sekiz numaralı bakkal oluyordu, bir önceki gidişimin üstünden beş hafta geçmiş olacaktı. Böylece bakkal amca, "Anlat bakalım İstanbulu, İstanbul'da havalar nasıl?" dediğinde gözümü kırpmadan can alıcı hikayeler uydurabiliyordum. Asla tekrara düşmüyor, her seferinde bir başka hikaye yaratmayı dünyadaki en iyi işten bile çok seviyordum. Bakkallar benim arkadaşımı, onlara İstanbul'dan haberler getirirdim, onlar da beni her seferinde heyecanla dinlerdi.

Size gündüzleri camları açmadığımızı ve perdeleri hep kapalı tuttuğumuzu söylemeyi unuttum. Neyseki perdeler de evin kalanı gibi beyazdı da içerisi karanlık olmuyordu, çünkü okumalar yapmayı ve resim çizmeyi seviyordum. Resim defterimin boş yaprakları tükenmek üzere olduğu için bazen beyaz sayfanın üstüne hayali bir kalemle çizimler yapıyordum. Bu

bende sessizlik kuralımızı pekiştiren bir alışkanlığa dönüşmüştü, uyum sağladığımı keşfetmek kendimi iyi hissettiriyordu. Yanımda getirdiğim üç beş kitabın başlangıçlarını ve sonlarını değiştirip hikayeleri birbirine yamamayı da adet edinmiştim, böylece hem zevkim için hem de bakkallara anlatabileceğim bir sürü değişik hikaye türetebiliyordum, uymayan yerleri aklımda yeniden yazıyordum. Bazen hikayelerdeki insanlardan birinin kapımızı tıklatanlardan biri olduğunu düşünüyor, eğer kapıyı açmak zorunda kalırsak birbirimizi hemen tanıyacağımıza emin oluyordum, gerçi epeydir tıklamalar azalmış, neredeyse kesilmişti.

Sabahları annem perdeleri iki parmağıyla aralar ve pencerenin önünde dakikalarca kalırdı. Görüntüsü bana yabancılaşana kadar izlerdim onu, içimden öyle büyük bir güçle konuşurdum ki, beni duyacağına neredeyse emin olur, düşüncelerimizin birbirine değmesini beklerdim. Aylar sonra bir sabah, salonun penceresine fırtınalı gecelerde kuru dalları çarpan ağacın aslında bahar dalı olduğunu keşfettiğimiz o sabah, annem artık solgun, incecik bir hayalete dönmüş bedenini ilk kez balkona çıkardı. “Orada kal,” diye işaret etmişti bana, “sen daha sonra çıkarsın.” Gözlerini kapatıp yüzünü gökyüzüne kaldırmış, pencerelerde ve kapı önlerinde hızla biriken meraklı gözlerin kendisini doya doya izlemesine izin vermişti. Yazın ilk ışıkları üstüne çarpıp rengarenk kırılıyordu.

Böylece kapısı bir türlü açılmayan evdeki hayaletin masalı etrafta hızla yayıldı. “Planım tıklar tıklar işledi!

Bir saat gibi, tıkr tıkr!” Annem salonun ortasında, masanın etrafını döne döne dans ediyordu. Eteklerinin dalgalanışına gözlerimi kırpmadan bakmak başımı döndürüyordu. “Demiştım sana, böyle yerlerde herkes her şeyi merak eder. Meraktan öldüler ve sonunda gördüler. Onlara esaslı bir gizem verdik. Artık burada dilden dile yayılacak bir masalıız. Bundan hari-ka bir hikaye çıkaracağız, şimdiye kadarki en iyisini!”

Ertesi sabah bakkal günümdü ve sıra iki numaralı bakkaldaydı. Annem iki numarayı, önu plastik renkli top- larla kaplı dört numaralı bakkalla değiştirdi. Aladdin’in dükkanı gibi her şey bulunurdu burada, sahibi de en sevdiklerimdendi. Ona bir çırpıda İstanbul’daki evimizin önünde kurulan pazardaki korkunç çocuk kaçırma olayını anlattım. Polis haftalarca aramış, sonunda çocuğun yün eldivenlerini bir pazarcının kamyonunun aynasına asılı bulmuştu. Gözbebekleri yeterince büyüyünce hikayemi bitirdim, detayları öğrendiğimde olayın devamını da anlatırdım, bir sonraki seferde tabii ama şimdi bana üç düzine mum, kibritler ve iki deste iskambil kağıdı lazımdı.

Dakika tutmuşum, evimize giren ilk yabancı tam kırk dakika içeride kaldı. Artık olaylı başlangıçlar ve sonları beklemiyor, zamanı daha küçük, alelade parçalara bölebiliyorduk, işimizin de bir parçasıydı bu. Çı- karken, çantasından ince cam bir şişe çıkarmış, “Dükkanımızda sattıklarımızın en iyisi,” demişti. “Tadını beğenirseniz öbür ay yine getiririm.” Sonra annemin zarif kalçalarını takip eden iri kalçalarını bir o yana bir

bu yana sallayarak evimizin kapısından çıktı gitti.

“İşte bu kadar kolay,” diye bağırdı annem arkasından, zeytinyağı şişesini masaya açılmış iskambil kağıtlarının yanına bırakıp sevinçle sarılıp öptü beni. “Yarın da kızkardeşi gelecek. Onun arkadaşı, bunun kardeşi derken her şeyi yoluna koyduk bile, saat gibi!”

Sonunda annemin bir işi, kapının ardındaki seslerin sahiplerini görebileceğimiz kadar gerçek bir işi var. Artık evde müzik dinleyebiliyor, bağıra çağıra şarkılar söyleyebiliyoruz. Galiba benden daha çok annem özlüyormuş bunları, topuklarına kadar uzanan elbiseleriyle evin odalarını dans ederek dolaşıyor, müziklere o anda yazdığı kendi sözleriyle eşlik ediyor, bazen de bir başkasının sandığım, evi çınlatan kahkahalarından atıyor.

Zeytinyağcılarının gelininin dediği gibi ertesi gün kardeşi geldi. Ondan sonraki gün kardeşinin arkadaşı. Sonra diğer arkadaşlar. Tanıdıkların tanıdıkları. Eve telefon bağlattık ve telefonun yanına içine isimleri ve tarihleri yazmak için annemin küçük defteriyle kalemini bıraktık. Salonun perdelerini koyu olanlarla değiştirdik, böylece gündüzleri de odanın içi karanlık oluyor. Eve gelen herkes annemin gözlerinin içine bakıp anlatmasını bekliyor, bir zamanlar kapı arkasında benim yaptığım gibi. Masada birbiri üstüne açılıp ellendikçe ısınan iskambil kağıtlarının ve mumların kokusunu, odanın kapısında yarı saklanarak beklediğim yerden bile alıyorum. Annemin gözleri kısıldıkça karşındakininkiler büyüyor, mum ışığının altında tıpkı

anlattığım hikayedeki pazarcı kamyonunun tekerlekleri gibi yusuvarlak oluyorlar. Kırk dakikanın sonunda annem seansları hep aynı cümleyle bitiriyor. “Merak etme, planın saat gibi tıkır tıkır işleyecek.” Bunu der demez ayağa kalkıyor ve serseme dönmüş müşterisini de yerinden kaldırmak için elini uzatıyor. Birbirlerine sarılıyorlar, gidenin yüzünde daima şehvetli, hırslı bir parıltı beliriyor. Bunun, birinin size neler olacağını söylediğinde netleşen sınırlarla ilgisi olabilir.

Bu sabah annem önce haritamızı, sonra da bakkalları sıralayan listeyi kapının arkasından çekip aldı, buruşturarak çöpe attı. “Bunlara ihtiyacımız yok artık. Bakkala ne zaman istersek o zaman gidebilirsin.” Gözlerindeki ışıltıya birkaç saniye çakılı kaldım ve hemen sonra sevinçle başımı salladım. “Canın dondurma çekiyorsa koş da al, hadi!” diye devam etti. “Un ve süt de alırsan ikimize kocaman bir kek bile yaparım. Ne diyorsun?”

Merdivenlerden üçer beşer atlayarak inip kendimi sokakta buldum. Hava kuş cıvıltıları ve türlü kokularla yeni bir varlığa bürünmüş sanki, güneş her şeyin üstünü parlatıyor. Şimdi birinci bakkaldan başlayarak hepsine sırayla uğrayacağım ve arkadaşlarıma buraya temelli taşındığımızı söyleyeceğim. Ayrıca eğer isterlerse artık sadece İstanbul’dan değil, her yerden haberler getirebilirim onlara. Ne de olsa işimiz bu artık.